STORTINGET

Dokument 9:1

(2019–2020)

Brev til Stortinget fra Norges Banks representantskap om ansettelse av ny daglig leder av Norges Bank Investment Management (NBIM)

Til Stortinget

Oslo, 11. juni 2020

ANSETTELSE AV NY DAGLIG LEDER AV NORGES BANK INVESTMENT MANAGEMENT (NBIM)

Norges Banks representantskap fører tilsyn med vesentlige prosesser og rutiner i Norges Bank. Det skal føres tilsyn med driften av banken og hovedstyrets styring av og kontroll med bankens administrasjon og virksomhet. Hovedstyrets ansettelse av ny daglig leder av forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU), som utføres av Norges Bank Investment Management (NBIM), har hatt stor oppmerksomhet i representantskapets tilsyn. Stillingen har særskilt samfunnsmessig betydning, og ansettelsen har høy interesse i og utenfor Norges Bank. Tiltredelse for ny daglig leder av NBIM bør skje slik at Norges Bank, herunder SPU, opprettholder høy tillit i befolkningen og blant internasjonale markedsaktører.

Etter sentralbankloven skal representantskapet rapportere til Stortinget minst en gang årlig.[1] Det er ingen henvisning i loven til innhold i en eventuell rapportering utenom årsrapport. Årsrapporten for 2019 (Dokument 9 (2019-2020)), som ble avgitt 3. april 2020, omfattet alle de seks punktene i sentralbankloven § 4-1 (4).

Representantskapet ønsker med dette å orientere Stortinget om sitt arbeid med denne saken.

Bakgrunn for representantskapets tilsyn med ansettelsen av daglig leder av NBIM

Hovedstyret har ansvaret for å ansette daglig leder av NBIM.[2] Styringen og driften av Norges Bank er en del av hovedstyrets ansvar om å påse at virksomheten og forvaltningen blir betryggende styrt og kontrollert. Hovedstyret skal føre tilsyn med den daglige ledelsen og virksomheten for øvrig. Sentralbanksjefen, som hovedstyrets leder, har personalansvar for

1 Jf. Prop 101 l (2009-2010) Endringar i sentralbanklova

2 Sentralbankloven § 2-13 (1) «Hovedstyret skal ansette en daglig leder av Norges Banks forvaltning av Statens pensjonsfond utland på åremål for en periode på fem år. Åremålet kan gjentas for ytterligere én periode på inntil fem år.»

Bankplassen 2
Postboks1179 Sentrum
0107 Oslo

Tel: +47 2231 6000 / +47 957 60 740
representantskapet@norges-bank.no
www.norges-bank.no/representantskapet

Foretaksregisteret
NO 937 884 117 MVA

daglig leder av NBIM. Daglig leder av NBIM skal følge instrukser, retningslinjer og pålegg fra hovedstyret.[3]

Tilsyn er en risikobasert etterfølgende kontroll mot etablerte rammer og regler for virksomheten. Gjennom tilsynet skal representantskapet påse at lover og regler etterleves. Det er av stor betydning at bestemmelsene i sentralbankloven og annen relevant lovgivning er overholdt. Representantskapet har som mål å bidra til åpenhet og tillit til Norges Banks virksomhet.

For å ivareta norske interesser i forvaltningen av SPU, er det særdeles viktig at vilkårene i arbeidsavtalen med daglig leder av NBIM utelukker sammenblanding mellom daglig leders private interesser og forvaltningen av SPU under hele ansettelsesperioden og i en etterfølgende karantene.

Hovedstyret offentliggjorde søkerlisten for daglig leder av NBIM 25. februar. Den 24. mars ble det besluttet å ansette Nicolai Tangen som ny daglig leder av NBIM, med påfølgende pressekonferanse den 26. mars. Etter dette har Norges Bank arbeidet med å etablere skiller mellom forvaltningen av SPU og daglig leders personlige eierinteresser.

Nærmere om representantskapets tilsyn med saken

Representantskapet har avholdt tre ordinære møter og fire ekstraordinære møter i perioden 26. februar til 11. juni. Representantskapet har sendt to brev til hovedstyret hvor det ble bedt om skriftlig utfyllende redegjørelse og utdyping med dokumentasjon. Hovedstyret har gitt svar i to brev. Alle de fire brevene i saken følger som vedlegg.

- 26. februar: På spørsmål fra representantskapet redegjorde sentralbankledelsen om prosessen for ansettelse av ny daglig leder av NBIM. Det ble orientert om den offentliggjorte søkerlisten og videre prosess med å avklare mulige kandidater til stillingen.
- 25. mars: Representantskapet hadde ordinært møte, men saken om ansettelse av ny daglig leder av NBIM var ikke på saklisten og ble heller ikke redegjort for av sentralbankledelsen.
- 22., 23. og 30. april samt 6./11. mai: Representantskapet holdt fire ekstra møter der eneste sak til behandling var ansettelse av ny daglig leder av NBIM. Sentralbankledelsen var kun tilstede i det første av disse møtene.
    - 22. april: Sentralbanksjefen redegjorde muntlig om prosess for ansettelse av daglig leder av NBIM.
    - 23. april: Brev til hovedstyret ble behandlet med følgende beslutning: *«Representantskapet oversender brev til hovedstyret med spørsmål vedrørende ansettelse av daglig leder for Norges Bank Investment Management, ansettelsesutvalgets retningslinjer og Norges Banks etiske retningslinjer. Hovedstyret bes svare så snart som mulig, senest innen onsdag 29. april 2020.»*

3 Sentralbankloven § 2-13 (2) «Daglig leder står for den daglige ledelsen av Norges Banks forvaltning av Statens pensjonsfond utland og skal følge retningslinjer og pålegg fra hovedstyret. Den daglige ledelsen omfatter ikke saker som etter virksomhetens forhold er av uvanlig art eller stor betydning.»

- 30. april: Svarbrev til representantskapet fra hovedstyret 29. april ble behandlet. Følgende beslutning ble fattet: *«Representantskapet har drøftet svarene gitt av hovedstyret i Norges Bank. Representantskapet vil arbeide videre med svarbrevets innhold i senere møter. Neste møte i representantskapet er 6. mai 2020.»*
- 6. mai med fortsettelse 11. mai: Nytt brev med oppfølging etter svarbrev fra hovedstyret og merknader fra representantskapet ble behandlet og besluttet oversendt til hovedstyret.

- 11. juni: Representantskapet hadde ordinært møte.
  - Protokollen fra hovedstyrets møte 24. mars ble behandlet og tatt til orientering. Norges Bank skal informere departementet om saker av viktighet, og det framkommer av hovedstyrets protokoll at Finansdepartementet er informert om ansettelsesutvalgets tilråding. Hovedstyret har også vist til at instruks og mandat er oversendt i brev til Finansdepartementet.
  - Representantskapet behandlet nytt svarbrev fra hovedstyret datert 27. mai vedlagt arbeidsavtale for Nicolai Tangen, også datert 27. mai 2020. Svarbrevet var også vedlagt ny struktur for Tangens økonomiske engasjementer, notat om håndtering av interessekonflikter og notat om enkelte skattemessige forhold. Hovedstyret redegjorde i brevet for relevante interessekonflikter i forbindelse med ansettelsen av Tangen som ny daglig leder av NBIM.

Åpenhet

Protokoller fra ordinære møter i representantskapet og hovedstyret er publisert etter godkjenning i påfølgende ordinært møte. Protokoller fra de ekstraordinære møtene er fortløpende publisert. Se: https://www.norges-bank.no/tema/Om-Norges-Bank/Organisering-styring/Representantskapet/Protokollar-fra-mote-i-representantskapet/.

De to brevene fra representantskapet til hovedstyret og de to svarbrevene fra hovedstyret er også publisert på Norges Banks hjemmesider. Det samme gjelder for bindende forhåndsuttalelse fra Skatteetaten (norsk og engelsk versjon).

For representantskapet er det viktig å bidra til å sikre tillit til og åpenhet om ansettelsen av Tangen og hans arbeidsavtale. Hovedstyret har i tråd med dette offentliggjort korrespondanse, avtaler og en rekke dokumenter i saken. Den inngåtte arbeidsavtalen er publisert på www.norges-bank.no.

Forhold som er framhevet i representantskapets brev og hovedstyrets besvarelser

Representantskapet viste i brev av 23. april til sentralbanksjefens redegjørelse i representantskapsmøtet 22. april. Det ble i brevet bedt om å gi en skriftlig redegjørelse og utdyping med dokumentasjon. Representantskapet hadde en tematisk inndeling av sine spørsmål:

1. Ansettelsen av ny daglig leder av NBIM
2. Ansettelsesutvalgets retningslinjer
3. Norges Banks etiske retningslinjer

1 Ansettelsen av ny daglig leder av NBIM

Representantskapets skrev i sin innledning i brev av 23. april: *«Det er vesentlig at det i framtiden ikke kan reises spørsmål om interessekonflikt for Nicolai Tangen, mellom egne plasseringer/eierskap/økonomiske eller andre interesser og SPUs interesser. Representantskapet må i sin tilsynsrolle kunne kontrollere at slike skiller er betryggende etablert og effektive. Representantskapet ber om at hovedstyret redegjør for hvordan Nicolai Tangens personlige forhold gjennom eierskap i fond, forvaltningsselskaper mv. vil organiseres slik at det ikke vil kunne komme i konflikt med hans virke og posisjon som daglig leder i Norges Bank Investment Management (NBIM). Spørsmål representantskapet ønsker svar på følger nedenfor.»*

Hovedstyret svarte i brev av 29. april: *«Utvalget [ansettelsesutvalget] har på vegne av hovedstyret fått innsyn i alle sider ved Tangens eierinteresser og økonomiske forhold som er av betydning for ansettelsen, og formidlet det vesentlige til hovedstyret.»*

Hovedstyret redegjorde i brevet for det arbeidet som pågikk for å sikre at det etableres tilstrekkelig avstand mellom SPU og henholdsvis AKO-systemet og Nicolai Tangens personlige formue. Arbeidet med etableringen av mekanismer som skal skape nødvendig avstand og hindre interessekonflikter startet 2. april.

Etter behandlingen av hovedstyrets svar i brev av 29. april gjensto tre hovedspørsmål til ansettelsen som representantskapet trakk fram i nytt brev av 11. mai. Representantskapet skrev:

«Tiltredelse for ny daglig leder for NBIM bør skje slik at Norges Bank, herunder Statens pensjonsfond utland (SPU), opprettholder høy tillit i befolkningen og blant internasjonale markedsaktører. Det er viktig at Norges Bank ikke innretter seg slik at denne tilliten svekkes. Daglig leder for NBIM har en sentral stilling i det norske samfunnet, i Norges Bank og i kapitalmarkedene. Tvil om ansettelsesforholdet, potensielle interessekonflikter og usikkerhet om skatteetiske holdninger, vil kunne innebære vedvarende utfordringer dersom disse problemstillingene ikke løses raskt og tydelig. Representantskapet mener det er uheldig at ikke alle interessekonflikter mellom Tangens økonomi og rollen som daglig leder for NBIM er avklart før ansettelsen. Representantskapet er spesielt opptatt av følgende tre hovedmomenter:

> *1a) Det skal være etablert sikkerhet for at Tangens personlige eierinteresser, forretningsvirksomhet og engasjementer for øvrig, ikke blir en belastning for SPU og/eller Norges Bank.*
>
> *1b) Skattemessige forhold i Norge og internasjonalt skal være i tråd med SPUs og Norges offisielle standpunkter og politikk på området og preges av full åpenhet.*

1c) Ansettelsesforholdet skal være regulert av det samme rammeverket som gjelder for alle ansatte, både ledere og medarbeidere, i Norges Bank.»

Vurderinger av hovedstyrets svar av 27. mai til representantskapets tre hovedmomenter i brev av 11. mai:

1a) Det skal være etablert sikkerhet for at Tangens personlige eierinteresser, forretningsvirksomhet og engasjementer for øvrig, ikke blir en belastning for SPU og/eller Norges Bank.

I brev fra representantskapet til hovedstyret 11. mai står det at *«det er svært uheldig at det på den ene siden er gitt uttrykk for at Tangen skal bryte alle bånd til AKO-systemet, samtidig som framlagt dokumentasjon fra Tangens advokatforbindelse viser at han fortsatt er hovedeier og har stemmekontroll i AKO Capital. Tangens advokatforbindelse gir også uttrykk for at 100 prosent skattefritak for gaver til Tangens veldedige formål, AKO Foundation, er vesentlig for organiseringen framover. Representantskapet mener disse forhold viser at Tangen ikke bryter alle bånd til AKO-systemet.*

Representantskapet forstår det slik at etableringen av framtidig struktur på Tangens eierinteresser og tilknytning til AKO-systemet er under arbeid, herunder skattlegging og at en løsning skal foreligge før hovedstyrets møte 27. mai.

Direkte og indirekte vil Tangen fortsatt være hovedeier og ha stemmekontroll i AKO Capital selv om han ikke mottar økonomisk utbytte i tiden han er ansatt i NBIM. For representantskapet er det viktig at Tangens framtidige økonomiske interesser og struktur på hans eierskap organiseres slik at risiko for interessekonflikter mellom SPU og daglig leder for NBIMs personlige interesser elimineres i hele ansettelsesperioden og i rimelig tid etter fratredelse.»

Hovedstyret godkjente i møte 27. mai arbeidsavtalen som ble signert av sentralbanksjefen og Nicolai Tangen samme dag. Sentralbankledelsen holdt pressekonferanse 28. mai. Arbeidsavtalen med to vedlegg og brev fra skatteetaten om beskatning i Norge er publisert. Tangen tiltrer rollen som daglig leder av NBIM 1. september.

I brev fra hovedstyret av 27. mai til representantskapet står det:

«Hovedstyret godkjente ansettelsesavtalen til Nicolai Tangen på møtet 27. mai, og fattet i tillegg følgende vedtak:

- *Hovedstyret slutter seg til den foreslåtte løsningen for organiseringen av Nicolai Tangens relasjon til AKO-systemet, herunder utøvelsen av hans eierskap gjennom en uavhengig tillitsmann i perioden han leder NBIM.*
- *Hovedstyret aksepterer den foreslåtte løsningen for forvaltning av Nicolai Tangens personlige investeringer, med et diskresjonært forvaltningsoppdrag som gis til et frittstående forvaltningsselskap, og oppnevning av en uavhengig fullmektig til å ivareta Tangens interesser overfor forvalteren.*
- *Hovedstyret tar gjennomgangen av gjenværende risikoer, foreslåtte kontroller og nye tiltak til etterretning.»*

I tillegg til arbeidsavtalen er det lagt fram dokumenter og avtaler som skal sikre tilstrekkelig avstand mellom SPU og Tangens økonomiske engasjementer i AKO-systemet. Det opplyses at flere dokumenter vil komme på plass de neste ukene. Dette omfatter diverse avtaler og ulike erklæringer («undertakings») fra blant annet AKO-selskaper. Investeringer i AKO-fondene overføres til diskresjonær aktiv forvaltning hos Gabler Investments AS (Gabler).[4] Så langt er en begrenset del av denne dokumentasjonen lagt fram for representantskapet. Dokumentasjonen må være tilgjengelig for en senere tilsynsgjennomgang. For eksempel vil dette gjelde for mandatet til Gabler/fullmektig.

I brevet fra hovedstyret 27. mai presenteres et sett av kontrolltiltak som skal sikre at strukturen fungerer etter hensikten. Brevet omtaler hvordan etterlevelsesfunksjonene i banken vil følge opp dette. I tillegg vil hovedstyret bruke internrevisjonen til å kvalitetssikre spesifikke områder av strukturen. Representantskapet skrev i sin merknad i brev av 11. mai at *«(...) det er viktig at risiko for interessekonflikter mellom SPU og daglig leder for NBIMs personlige interesser elimineres»*. Hovedstyret svarer i sitt brev av 27. mai at *«(...) den valgte organiseringen demmer opp for mulige interessekonflikter representantskapet var opptatt av i sitt brev til hovedstyret 11. mai, og sikrer tilstrekkelig avstand mellom NBIM, AKO og Tangens personlige investeringer»*.

I notatet som følger brevet av 27. mai skriver hovedstyret: *«Hovedstyrets vedtak om ansettelse var basert på at Tangen i perioden han leder NBIM, kan beholde en eierandel i forvaltningsselskapet han har bygget opp – AKO Capital LLP («AKO»). Videre aksepterte hovedstyret at han beholder betydelige investeringer i utlandet. Hovedstyret forutsatte at Nicolai Tangen skal tre ut av alle verv og roller i AKO og tilknyttede selskaper, og at han ikke lenger har kontroll over AKOs forvaltning. Hans utbytte fra AKO vil i perioden han leder NBIM, doneres til den veldedige stiftelsen AKO Foundation.»*

Representantskapet registrerer nå at slike premisser har ligget til grunn for ansettelsen fra starten av prosessen, og at dette i ettertid er regulert i avtalestrukturer.

Representantskapet skriver i brev av 11. mai at *«(...) det er viktig at Norges Bank har full oversikt over alle medinvestorer i AKO-fondene.»* Hovedstyret opplyser at Norges Bank ikke kan få oversikt over alle medinvestorer i AKO-fondene. *«AKO-fondene tilbys globalt og har en vid krets av investorer. Norges Bank kan ikke få oversikt over alle Tangens medinvestorer i AKO-fondene. Dette er konfidensiell informasjon som forvaltningsselskapet ikke har adgang til å utlevere.»*. Det er avgjørende at det er full åpenhet (transparens) i de personlige eierforholdene til Tangen, slik at hovedstyret til enhver tid har innsyn og kan bekrefte at det ikke er brudd på Norges Banks etiske retningslinjer, mandat for forvaltningen og daglig leders arbeidsavtale.

I representantskapets brev av 11. mai står det: *«Representantskapet noterer seg at Tangen personlig ikke skal motta renter, utbytte eller annen økonomisk avkastning fra investeringene*

---

4 Nicolai Tangen inngår avtale med Gabler Investments AS (Gabler) om diskresjonær aktiv forvaltning av sin personlige formue i AKO-fondene. Gabler gis myndighet til å treffe alle beslutninger om sammensetningen av fondsporteføljen, inkludert å overføre midler til fond utenfor AKO-systemet.
Nicolai Tangen oppnevner en fullmektig som skal håndtere all dialog med Gabler på vegne av seg selv og sikre at uønsket informasjon ikke tilflyter Tangen.

i egne selskaper i AKO-systemet så lenge han er daglig leder for NBIM. Eierpostene skal likevel videreføres og således være intakte når Tangen fratrer stillingen som daglig leder for NBIM. Tangen vil derfor ha interesser i AKO-systemet mens han er ansatt som daglig leder for NBIM.»

AKO Foundation

I representantskapets tilsyn er AKO Foundation diskutert. AKO Foundation har i følge stiftelsesdokumentet selskapsformen «Private limited by guarantee». Dette er et privat selskap registrert etter britisk selskapslov av 2006 der medlemmers ansvar er begrenset. Selskapet har ingen eiere, men medlemmer som er garantister. Beløpet det garanteres for kan være så lite som 1 GBP. Denne selskapsformen benyttes ofte for veldedige organisasjoner. Selskapet er en juridisk enhet som kan inngå kontrakter.

Representantskapet er gjort oppmerksom på at det er enkelte forskjeller mellom en «charity» (ref. AKO Foundation) og en norsk stiftelse. Se faktaboks:

Som i en norsk stiftelse er det ingen eiere av kapitalen i en «charity». Når en veldedig virksomhet i England har en inntekt på over 5000 GBP må den registreres hos «The Charity Comission for England and Wales», og det stilles krav ved en eventuell oppløsning av virksomheten.

Selskapet er ikke på samme måte som norske stiftelser underlagt tilsyn,[5] men «The Charity Comission for England and Wales» kan beslutte undersøkelser av selskapet. Selskapet har «trustees» med ansvar for styring av daglige aktiviteter og «members» som har ansvaret for å utnevnte «trustees» og beslutte om styrende dokumenter skal endres.

Til sammenligning er også en norsk stiftelse en selvstendig juridisk enhet, men er uten eiere eller deltakere. I en stiftelse mister grunnleggerne tilgangen til deponerte midler med endelig virkning. Stiftelsen ledes av et styre. Stiftelsen og vedtektene skal være registrert.

Eier i en «charity» kan, avhengig av organisering, vedtekter mv., ha betydelig innflytelse på virksomheten og midlene, mens dette alltid vil være sterkt begrenset i norske stiftelser.

I brev av 27. mai vedlagt notat og vedlegg sier hovedstyret: *«AKO Foundation er en veldedig stiftelse opprettet av Nicolai Tangen med formål å fremme utdanning og kunst, kultur, kulturarv og vitenskap. Styringen av stiftelsen er nå organisert uavhengig av Tangen. Gaver gitt fra AKO Foundation til veldedige formål faller utenfor virkeområdet til de etiske prinsippene. Ut fra stiftelsens formål er det lite sannsynlig at mottagerne av tildelingene vil være forretningsforbindelser av Norges Bank.»*

«Både Nicolai Tangen og Katja Tangen vil før Tangens tiltredelse som leder av NBIM fratre som forvaltere (trustees) av AKO Foundation. Ingen av dem er eller vil være medlemmer (members) av stiftelsen. Nye forvaltere blir utpekt av stiftelsens members, som fortsatt vil

5 Underlagt tilsyn av Lotteri- og Stiftelsestilsynet

være David Woodburn og Nicola Staples. En av forvalterne vil være Henrik Syse. Det er forvalterne som beslutter utdelinger fra stiftelsen i tråd med stiftelsens vedtekter.» [6]

«AKO-fondene er forvaltet av AKO Capital LLP som utøver stemmerettighetene i porteføljeinvesteringer i fondene. AKO Foundation har ikke innflytelse over stemmeretten i investeringene. For andre fond som er gitt i gave fra Tangen til AKO Foundation, vil forvalteren for disse fondene utøve stemmeretten. AKO Foundation vil således ikke ha innflytelse på stemmegivingen.»

Representantskapet viser til at «members» og forvalter er å betrakte som nærstående til Tangen. De vil kunne anse seg som forpliktet til å ivareta Tangens interesser. Representantskapet vil også vise til at informasjon om AKO-fondene vil tilflyte Tangens nærstående gjennom deres arbeid for AKO Foundation. Dette vil kunne omfatte informasjon som det, i sammenheng med forvaltningen hos Gabler og virksomheten i DSHN Philanthropy, er lagt stor vekt på skal være utilgjengelig for Tangen og hans nærstående.

1b) Skattemessige forhold i Norge og internasjonalt skal være i tråd med SPUs og Norges offisielle standpunkter og politikk på området og preges av full åpenhet.

Representantskapet skrev i sitt brev 11. mai: *«Det er ikke klargjort og dokumentert i hvilken grad det er mulig å kontrollere og etterprøve de faktiske forhold gjennom etablerte reguleringsregimer og skatteavtaler. Det er heller ikke klart i hvilken grad det som oppgis kan dokumenteres fullt ut av en uhildet tredjepart.*

Representantskapet mener at dette er forhold hovedstyret må få avklart, herunder om eierskap i selskaper registrert i skatteparadiser fullt ut er forenelig med kravet om transparens.»

Hovedstyret svarer i vedlegg til brev 27. mai: *«AKO og Nicolai Tangens investeringer i såkalte skatteparadiser har vært gjenstand for oppmerksomhet. AKO-fondene vil fortsatt være registret på Cayman Islands, men Tangens investeringer vil forvaltes diskresjonært av et norsk foretak og kan endres over tid.*

Om de personlige investeringene til Tangen skriver hovedstyret videre:

«AKO-fondene er registrert i Cayman Island og i Irland, og ett av AKO-selskapene er registrert på Jersey og skal avvikles. Nicolai Tangen skal sette bort forvaltningen av egen formue, herunder andeler i AKO-fondene, til det norske selskapet Gabler i den perioden han leder NBIM. Ved utgangen av hvert år er Gablers bankforbindelse DNB forpliktet til å rapportere inn Tangens eksisterende beholdning, forvaltet av Gabler, til norske skattemyndigheter.

AKO Capital er underlagt rapporteringsplikt om egen virksomhet og om virksomheten til de fondsselskapene det har under forvaltning (AKO-fondene). I tillegg til årsregnskap og pliktig

---

6 Det følger av vedlegg 1 til hovedstyrets brev og notat av 27. mai: «*Nicolai Tangen selv trer ut av alle verv i AKO-selskaper. Det er ellers gjort en kartlegging av hvilke personer som kan anses å ha nære bånd til Nicolai Tangen (...). I tillegg til den nærmeste familie, er David Woodburn, Henrik Syse og Nicola Staples vurdert som omfattet av dette. Henrik Syse vil tre ut av alle sine verv i AKO-selskaper, men vil sitte som forvalter («trustee») i AKO Foundation.*»

informasjon til investorene, har alle forvaltere plikt til å rapportere inn informasjon om hvert enkelt fond til britiske tilsynsmyndigheter.»

Om de internasjonale avtalene om utveksling av skatteinformasjon skriver hovedstyret:

«Norge har inngått informasjonsutvekslingsavtale med både Jersey og Cayman Island, og har i og med avtalen krav på å få utlevert opplysninger som er «... overskuelig relevante for fastsetting, ligning, innkreving og inndriving av de skatter overenskomsten omfatter».

Dette inkluderer informasjon om inntekt og utbytte forutsatt at det er «overskuelig relevant (...)». [7]

Det følger også av skatteavtalen mellom Irland og Norge at begge staters skattemyndigheter er forpliktet til å utveksle relevant informasjon for å kunne oppfylle bestemmelsene i skatteavtalen eller nasjonale regler knyttet til skatter dekket av skatteavtalen. Ettersom alminnelig inntektsskatt og formue er dekket av avtalen, kan norske skattemyndigheter skaffe informasjon som er relevant for beskatning av Tangens alminnelige inntekt og formue fra irske skattemyndigheter (...)».

«(...) Alle de tre jurisdiksjonene Irland, Jersey og Cayman Islands har tiltrådt CRS (Common Reporting Standard).[8] *Det innebærer at den norske skatteetaten hvert år automatisk mottar informasjon fra disse jurisdiksjonene.(...)»*

Representantskapet bemerker at full åpenhet om selskaper etablert i skatteparadiser er en gjenstående problemstilling. Informasjonsutveksling som sikrer innsyn og kontroll er nå begrenset, men rammer for dette arbeides det med internasjonalt.

Representantskapet skrev i sin merknad 11. mai at *«skattemessige forhold i Norge og internasjonalt skal være i tråd med SPUs og Norges offisielle standpunkter og politikk på området og preges av full åpenhet».* Hovedstyret har godkjent en arbeidsavtale der daglig leder av NBIM skal eie 43 prosent av et selskap registrert i Cayman Island og i Irland.

Representantskapet forventer at hovedstyret følger opp at Norges Banks forventningsdokument om skatt og åpenhet ligger til grunn for Tangens private økonomiske interesser. Det følger av forventningsdokumentet: "*Our expectations on tax and transparency rest on three main principles. The first is that taxes should be paid where economic value is generated. The second is that company tax arrangements are a board responsibility. The third is that public country-by-country reporting is a core element of transparent corporate tax disclosure.*"

---

7 I vedlegget omtales også terskelen for hva som anses som «overskuelig relevant», og det vises til OECDs kommentarer til bestemmelsen:
"The standard of 'foreseeable relevance is intended to provide for exchange of information in tax matters to the widest possible extent and, at the same time, to clarify that Contracting States are not at liberty to engage in 'fishing expeditions' or to request information that is unlikely to be relevant to the tax affairs of a given taxpayer."

8 The Common Reporting Standard (CRS), etablert av G20 og godkjent av OECD

1c) Ansettelsesforholdet skal være regulert av det samme rammeverket som gjelder for alle ansatte, både ledere og medarbeidere, i Norges Bank.

Representantskapet mener det vil bidra til offentlig avklaring og tillit til Norges Bank at hovedstyret har full åpenhet om Tangens arbeidsavtale.

Hovedstyret har etablert nye tiltak gjennom arbeidsavtalen, og skriver:

- *«Nicolai Tangen vil underskrive en rekke erklæringer som skal dekke håndteringen av eierinteressene i AKO og fondsinvesteringene som forvaltes av Gabler.*
- *Det tas inn klausuler om karantene i arbeidsavtalen.*
- *Sentralbanksjefen skal forhåndsgodkjenne alle eksterne roller, verv og posisjoner, samt eventuelle endringer i interesser i og tilknytning til AKO-systemet for daglig leder av NBIM. Dette skal dokumenteres og registreres hos NBIM Compliance.*
- *Rutiner knyttet til oppfølging av daglig leder NBIMs interesser i AKO-systemet og informasjonshåndtering etableres.*
- *NBIM-ansatte pålegges restriksjoner som gjør at NBIM ikke har forretningsmessig kontakt med AKO-ansatte.*

Hovedstyret mener den nye strukturen og tiltakene som er foreslått, herunder en uavhengig tillitsmann som ivaretar Nicolai Tangens eierinteresser i AKO og en diskresjonær forvaltning av hans fondsinvesteringer, demmer opp for mulige interessekonflikter slik at eierskapet og Tangens personlige investeringer ikke står i konflikt med bankens etiske prinsipper.»

Representantskapet registrerer at avtalen som er inngått med daglig leder av NBIM går utenfor rammeverket som gjelder for alle ansatte, både ledere og medarbeidere, i Norges Bank.

2 Ansettelsesutvalgets retningslinjer og 3 Norges Banks etiske retningslinjer

Representantskapet bemerker at hovedstyret vil følge opp merknaden til temapunktene 2 og 3. I sitt brev 27. mai svarte hovedstyret følgende:

«Representantskapet hadde i sitt brev merknader knyttet til ansettelsesprosessen og bankens etiske regelverk. Hovedstyret tar disse merknadene til etterretning, og vil foreta en ny gjennomgang av både retningslinjer for rekruttering og de etiske prinsippene for ansatte i Norges Bank.»

Om punkt 2 ansettelsesutvalgets retningslinjer skrev representantskapet i nytt brev 11. mai:

«Hovedstyret har gitt informasjon om ansettelsesprosessen, og det opplyses at det utestående punktet nå er Tangens ansettelsesavtale. Representantskapet noterer at hovedstyret er fornøyd med ansettelsesutvalgets og rekrutteringsselskapets arbeid. Hovedstyret har redegjort for at Tangens nåværende og framtidige eierinteresser og personlige økonomiske forhold ikke ble avklart før ansettelsen og begrunner dette med fortrolighetshensyn.

Representantskapet mener det likevel er uheldig at dette ikke var avklart før ansettelsen, og at det er uklart hvilke potensielle konflikter som måtte ivaretas for at hovedstyret skulle være tilfreds med Tangens formuesforvaltning.

Representantskapet merker seg at hovedstyret på dette tidspunktet manglet tilstrekkelig med avklaringer og at det derfor er blitt stilt mange spørsmål knyttet til potensielle interessekonflikter. På denne bakgrunn kan det synes som om hovedstyret har undervurdert utfordringene knyttet til dette. Hovedstyret erkjenner at Tangen burde vært ført opp på den offentlige søkerlisten tidligere.

Det er stor offentlig interesse ved ansettelse i stillingen som daglig leder for NBIM. Etter representantskapets mening har ikke Norges Bank håndtert åpenhet om søkerlisten på en slik måte som burde kunne forventes.

Representantskapet mener at Norges Bank i framtiden bedre må ivareta de krav og forventninger som offentligheten har til innsyn i slike prosesser, spesielt når det gjelder en så viktig stilling som daglig leder for NBIM. Formålet med søkerliste er ikke ivaretatt når aktuelle kandidater ikke er oppført på listen, åpent eller anonymt, og når det i realiteten ikke gis innsyn i hvilke kandidater som er til vurdering.

Representantskapet ønsker også å bemerke at det fortsatt er uklarheter i ansettelsesprosessen knyttet til hvem som burde vært ført opp på offentlig søkerliste. Dette gjelder spesielt om personer som var på førstegangsintervju burde vært oppført.

Norges Banks virksomhet inkludert forvaltningen av SPU, har stor allmenn interesse, noe som gir forventninger til transparens. Krav til prosess bør blant annet omfatte intervjuer, bruk av referanser og kvalifikasjonskrav. Et av formålene i Norges Banks Retningslinjer for rekruttering er at «alle rekrutteringer skal være åpne og reelle samt bidra til mangfold». På bakgrunn av framgangsmåten i denne saken mener representantskapet at retningslinjene ikke er fulgt. Det bør etableres faste prosedyrer for ansettelser i Norges Bank, spesielt for toppledere, som sikrer en god og åpen prosess.»

Hovedstyret skriver 27. mai at det vil foreta en ny gjennomgang av retningslinjer for rekruttering. Representantskapet vil behandle de nye retningslinjene når de legges fram.

Om punkt 3 Norges Banks etiske retningslinjer

«Det har blitt diskutert om nåværende daglig leder for NBIM Yngve Slyngstads deltakelse på seminaret «Back to University» ved Wharton Business School i fjor høst kunne være et brudd på Norges Banks etiske regelverk.»

Representantskapet skrev i brev av 11. mai:

«Hovedstyret har redegjort for Norges Banks etiske regelverk og skriver at det i lys av denne saken vil vurdere behovet for å klargjøre aktuelle bestemmelser i «Etiske prinsipper for ansatte i Norges Bank». Regelverket omfatter mange ulike prinsipper og retningslinjer (guidelines) fastsatt på ulike nivåer i organisasjonen.

Representantskapet mener at det samlede settet av etiske retningslinjer framstår som uoversiktlig når det kommer til praktisk anvendelse. Det er også omfattende fordi det består av mange dokumenter besluttet på ulike nivåer i organisasjonen. Ledere og medarbeidere må ha klare og entydige regler for hva som er akseptabelt i alminnelige arbeidssituasjoner som reiser, deltakelse på seminarer med videre. Det må settes tydelige grenser for hva som kan aksepteres og hva som ikke kan mottas.

Representantskapet mener at dette må gjelde alle former for kontakt med forretningsforbindelser, andre virksomheter, personer og organisasjoner. Norges Bank må tilstrebe full åpenhet om det fullstendige etiske rammeverket slik at det heller ikke er tvil for allmennheten om hva som gjelder i Norges Bank.

Representantskapet observerer at dette er praksis hos flere andre norske virksomheter av samfunnsmessig betydning og med stor grad av internasjonal aktivitet.

Representantskapet har merket seg invitasjonen til seminaret «Back to University». Som det framgår av de etiske prinsippene inngår opplysningsvirksomhet innenfor bankens virkefelt som en del av Norges Banks oppgaver. Det er viktig for Norges Bank at ansatte som en del av sitt arbeidsoppdrag deltar og bidrar i faglige diskusjoner. Det som har slik verdi for Norges Bank skal betales av Norges Bank. En aktør som NBIM, med så store eierinteresser i selskaper og med den kunnskap, makt og innflytelse som følger av dette, er attraktiv.

Når det gjelder spørsmålet om kostnadsdekningen for Slyngstads deltagelse på seminaret, mener representantskapet at hovedstyret av hensyn til klarhet overfor alle ansatte burde svart tydeligere på om dette var i strid med Norges Banks etiske regelverk.»

Hovedstyrets skriver i brev av 27. mai: *«Leder for NBIM er underlagt både de etiske prinsippene for Norges Bank og utfyllende reglene for ansatte i NBIM.»* Representantskapet merker seg at hovedstyret vil utarbeide et etisk regelverk som skal gjelde alle ansatte i Norges Bank. Representantskapet vil behandle regelverket når det legges fram.

Oppsummering

Representantskapet har gjennomgått ansettelsen av ny daglig leder av NBIM. Det har vært stor allmenn interesse for denne saken. Som tilsynsorgan, har representantskapet hatt som mål å se etter hvorvidt rammeverket for bankens virksomhet er fulgt. Vår vurdering fremgår av de enkelte punktene behandlet i dette brevet.

Representantskapet vil behandle nye retningslinjer for rekruttering og etiske prinsipper for ansatte i Norges Bank når de legges fram av hovedstyret.

Representantskapet er orientert om hovedstyrets betingelser i arbeidsavtalen med Nicolai Tangen og har fått forelagt tilhørende avtaledokumenter. Dette er dokumenter som også er offentliggjort av Norges Bank.

Det er hovedstyret og sentralbanksjefen som leder for hovedstyret, som har personalansvaret i banken, herunder ansvaret for å følge opp at daglig leder overholder avtaleverket i hele perioden som omfattes av arbeidsavtalen. Representantskapet fører tilsyn med Norges Bank, men ikke med at den enkeltes ansettelsesavtale overholdes.

Representantskapet vil bemerke at arbeidsavtalen med underliggende avtaler, erklæringer og garantier fra ulike parter utløser behov for etablering og dokumentasjon av nye kontrolltiltak utover de eksisterende kontrollene i Norges Bank. Å kontrollere gjenstående risikoer og etablere rammer for hvordan risikoer skal håndteres vil være en viktig oppgave for Norges

Bank, hovedstyret og sentralbanksjefen, framover. Hovedstyrets løpende kontroll må være dokumentert, og vil være gjenstand for representantskapets tilsyn.

Siden alle avtaler ennå ikke er ferdig utformet, konstaterer representantskapet at det fortsatt gjenstår å etablere tilstrekkelige interne kontrolltiltak.

Julie Brodtkorb

Leder i Norges Banks representantskap

Vedlegg:

1) Brev fra representantskapet datert 23. april 2020: Spørsmål til Norges Banks hovedstyre
2) Brev fra hovedstyret datert 29. april 2020: Spørsmål fra Norges Banks representantskap til hovedstyret – ansettelse av ny daglig leder for NBIM
3) Brev fra representantskapet datert 11. mai 2020: Oppfølging etter svar 29. april 2020 fra Norges Banks hovedstyre
4) Brev fra hovedstyret datert 27. mai 2020: Ansettelse av Nicolai Tangen som daglig leder av NBIM

Vedlegg 1

NORGES BANKS REPRESENTANTSKAP

Til Norges Banks hovedstyre

Oslo, 23.4.2020

SPØRSMÅL TIL NORGES BANKS HOVEDSTYRE

Representantskapet viser til sentralbanksjefens redegjørelse i representantskapsmøtet 22. april 2020. Det bes med dette om en skriftlig redegjørelse og utdyping med dokumentasjon fra hovedstyret når det gjelder enkelte forhold.

Det bes om at spørsmålene besvares så utfyllende som mulig, og at informasjon (faktagrunnlag) som ikke foreligger nå, presiseres.

Skriftlig svar må foreligge så snart som mulig og senest innen 29. april 2020 av hensyn til representantskapets videre behandling.

1. Ansettelsen av ny daglig leder for NBIM

Det er vesentlig at det i framtiden ikke kan reises spørsmål om interessekonflikt for Nicolai Tangen, mellom egne plasseringer/eierskap/økonomiske eller andre interesser og SPUs interesser. Representantskapet må i sin tilsynsrolle kunne kontrollere at slike skiller er betryggende etablert og effektive. Representantskapet ber om at hovedstyret redegjør for hvordan Nicolai Tangens personlige forhold gjennom eierskap i fond, forvaltningsselskaper mv. vil organiseres slik at det ikke vil kunne komme i konflikt med hans virke og posisjon som daglig leder i Norges Bank Investment Management (NBIM). Spørsmål representantskapet ønsker svar på følger nedenfor.

1.1 I hvilken grad har hovedstyret fått innsyn i alle relevante sider ved Tangens eierinteresser og økonomiske forhold? Er det etter hovedstyrets mening uavklarte forhold og hva gjøres for sikre fullt innsyn?

1.2 I hvilken grad har Tangen i forbindelse med ansettelsesprosessen lagt fram en fullstendig oversikt over sin personlige økonomi og sine forretningsinteresser innenfor kapitalforvaltning, og orientert om hvordan han ser for seg at private formuesforhold og interesser skal ivaretas uten at det oppstår interessekonflikt med stillingen som daglig leder for NBIM? Er det etter hovedstyrets mening uklare forhold og hva gjøres for å avklare disse?

Bankplassen 2
Postboks1179 Sentrum
0107 Oslo

Tel: 22316000
Fax: 22316254
www.norges-bank.no

Foretaksregisteret
NO 937 884 117 MVA

1.3 Hvordan vil hovedstyret tilrettelegge for at tilsynet og kontrollen i Norges Bank på dette området ivaretas, slik at det i fremtiden ikke kan reises spørsmål om interessekonflikt?

1.4 Hvordan kan det sikres mot interessekonflikter dersom Tangen som daglig leder for NBIM vil eie betydelige andeler i internasjonale fond og forvaltningsselskap for verdipapirfond? Det bes om en redegjørelse for hvordan hensynet til interessekonflikter skal fastsettes gjennom formelle krav, ansettelsesavtale og mandat for stillingen.

1.5 Representantskapet ber om at det utarbeides oversikt over:

- dagens eierstruktur for Tangens personlige interesser gjennom fond, forvaltningsselskaper mv. Det bes om at oversikten viser Tangens direkte og indirekte eierandeler i prosent, samt i hvilke land selskapene er registrert. Det bes også om at andre dominerende eiere i strukturene oppgis.
- en tilsvarende oversikt over hvordan eierstrukturene vil se ut etter at Tangen har startet sitt virke som daglig leder for NBIM.

1.6 I hvilken grad har det for hovedstyret vært mulig å kontrollere opplysninger om aktiviteter i såkalte «skatteparadiser»? Har hovedstyret fullt innsyn i AKO-selskapenes aktiviteter på Cayman Island eller Jersey og hvordan vil hovedstyret løpende følge opp disse aktivitetene?

1.7 Representantskapet ønsker en beskrivelse av hvordan Tangens rolle og interesse i AKO Foundation skal ivaretas samtidig som han innehar stillingen som daglig leder for NBIM. På hvilken måte vurderer hovedstyret om det er grunnlag for interessekonflikt i dette engasjementet? Har hovedstyret vurdert hvordan AKO Foundation kan opptre uten relasjon til Tangen?

1.8 Hovedstyret har fastsatt en instruks for daglig leder av bankens forvaltning av SPU som ble lagt fram til representantskapets orientering i desember 2019. Vil ansettelsesavtalen med ny daglig leder for NBIM ivareta bestemmelsene i denne instruksen, eller vil det være nødvendig å gjøre tilpasninger og i tilfelle på hvilke områder?

1.9 Har AKO-selskaper hatt oppdrag for eller gitt tilbud om tjenester til SPU tidligere, og foreligger det forretningsmessige forbindelser mellom AKO-selskaper og SPU i dag? Er det risiko for at enkelte lands børser og/eller tilsynsmyndigheter vil se AKOs og SPUs investeringer i sammenheng?

1.10 Stillingen som daglig leder for SPU gis som åremål i fem år med mulig forlengelse i inntil fem år. Hvilke betingelser legges for uttreden av stillingen når det for eksempel gjelder gjenopptak av tidligere roller?

2. Ansettelsesutvalgets retningslinjer

2.1 Representantskapet ønsker informasjon om hvilke retningslinjer og krav som har vært styrende i arbeidet med ansettelse av ny daglig leder for NBIM, både for hovedstyret og ansettelsesutvalget.

2.2 Representantskapet ber også om en oversikt over de prosessene som er gjennomført for å sikre samsvar mellom krav til kvalifikasjoner og faktiske kvalifikasjoner. Med prosesser menes her eksempelvis intervjuer, bakgrunnssjekker, bruk av referanser mv.

2.3 Det bes redegjort for prosess ved valg av rekrutteringsbyrå og om kommunikasjonen mellom Russell Reynolds Associates og ansettelsesutvalget/hovedstyret.

2.4 Det er gjort kjent at referansene for Tangen består av 12 personer. Hvilke egenskaper er kartlagt på bakgrunn av de ulike referansene, og hvilke av disse er det lagt størst vekt på?

2.5 Av referansene som ble kontaktet, hvor mange og hvem deltok på seminaret «Back to University» ved Wharton Business School i november 2019?

2.6 Hvor mange og hvem av referansene oppga at de hadde deltatt på seminaret i forbindelse med kontakten?

2.7 Har noen av deltakerne på konferansen vært referanse for de andre søkerne til stillingen som daglig leder for NBIM?

2.8 Etter sentralbankloven skal Norges Bank informere departementet om saker av viktighet. Kan det redegjøres for når og hvilke temaer Finansdepartementet er orientert om i ansettelsesprosessen?

2.9 Hva er årsakene til at søkerlisten ikke ble oppdatert med Tangens navn (eller som anonym søker) før ansettelsen ble offentliggjort?

2.10 Hva er årsaken til at offentliggjøringen av ansettelsen ikke ble utsatt til etter at alt om økonomiske forhold, mulige interessekonflikter mv. var utkvittert.

2.11 Hvilke dokumenter i tilknytting til daglig leder for NBIMs ansettelse vil det bli gitt offentlig innsyn i? (ansettelseskontrakt, stillingsinstruks, forvaltningsmandat mv.)

3. Norges Banks etiske retningslinjer

Det har blitt diskutert om nåværende daglig leder for NBIM Yngve Slyngstads deltakelse på seminaret «Back to University» ved Wharton Business School i fjor høst kunne være et brudd på Norges Banks etiske regelverk.

3.1 Representantskapet ønsker:

- en oversikt over etablerte etiske regelverk i Norges Bank

- en oversikt over hvem som har fastsatt regelverket
- en oversikt over når regelverket ble fastsatt og når det sist ble oppdatert
- oppgitt hvem som omfattes av regelverket
- å vite hvordan overholdelse av regelverket følges opp og hvordan det rapporteres.

3.2 Gjelder det etiske regelverket på området generelt og/eller er det forskjeller i hvilke regler som gjelder generelt, for potensielle forretningsforbindelser og faktiske forretningsforbindelser? Hva består i så fall disse forskjellene i?

3.3 Representantskapet ber opplyst hvilke konkrete bestemmelser i Norges Banks etiske regelverk som er relevante for bedømmelsen av om daglig leder av NBIM i forbindelse med deltakelse på nevnte seminar kan ha handlet i strid med reglene. Det bes redegjort for hvilke vurderinger som er gjort opp mot gjeldende regelverk i denne sammenheng.

3.4 I hvilken grad er det i tråd med gjeldende etiske regelverk at noen av utgiftene knyttet til deltakelse på seminar som omfatter opphold, underholdning og reise mv. ble dekket av Nicolai Tangen?

3.5 På hvilken måte er etisk regelverk reflektert i stillingsinstruks for daglig leder for NBIM?

Med hilsen

Julie Brodtkorb
Leder i representantskapet

Jan Frode Jakobsen
Direktør i tilsynssekretariatet

Vedlegg 2

NORGES BANK
HOVEDSTYRET

Norges Banks representantskap

Dato: 29.04.2020
Deres ref.:
Vår ref: 20/00959-2

SPØRSMÅL FRA NORGES BANKS REPRESENTANTSKAP TIL HOVEDSTYRET – ANSETTELSE AV NY DAGLIG LEDER FOR NBIM

Vi viser til brev 23. april 2020 fra representantskapet med spørsmål til hovedstyret knyttet til ansettelsen av ny daglig leder for Norges Bank Investment Management (NBIM). Hovedstyret behandlet saken i møter 23. april og 28. april. Vedlagt er redegjørelse og utdyping med dokumentasjon på de forhold representantskapet har stilt spørsmål om.

Materialet i svarene er omfattende og detaljert. På denne bakgrunn gjør hovedstyret nedenfor kort rede for styrets ansettelse av Nicolai Tangen og for sentrale vurderinger knyttet til denne ansettelsen.

Nicolai Tangen var den beste kandidaten
Hovedstyret i Norges Bank vedtok 24. mars å tilby Nicolai Tangen stillingen som daglig leder av NBIM som står for forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU). Nicolai Tangen har takket ja til stillingen.

Vedtaket om å ansette Nicolai Tangen som ny leder av NBIM var resultatet av et bredt søk etter kandidater og en grundig rekrutteringsprosess. Hovedstyret mener at Nicolai Tangen er et riktig valg. Han kan vise til svært gode resultater fra kapitalforvaltning i de internasjonale finansmarkedene. Samtidig er han en nytenkende og engasjert leder med en inngående strategisk forståelse for de utfordringer som SPU står overfor. Etter en grundig prosess med intervjuer og evaluering fremstår Nicolai Tangen med høy integritet og god samfunns- og rolleforståelse. Norges Banks hovedstyre mener at Nicolai Tangen vil videreutvikle både organisasjonen og forvaltningen av SPU i tråd med fondets formål.

Hovedstyrets avklaringer rundt Nicolai Tangens formue før ansettelsen
Nicolai Tangen bor i dag i London og har som grunnlegger og partner i det britiske kapitalforvaltningsselskapet AKO Capital LLP opparbeidet seg en betydelig formue. Spørsmålet om bosted, tilknytning til AKO-selskapene og personlig økonomi ble derfor grundig drøftet i rekrutteringsprosessen. Nicolai Tangen har vært åpen om sine formuesdisposisjoner. I dialogen med hovedstyret var Nicolai Tangen tydelig på at han er forberedt på å reorganisere sin personlige økonomi på en måte som sikrer nødvendig distanse mellom SPU, AKO-systemet og hans personlige formue. Nicolai Tangen vil flytte til Norge og betale skatt i Norge. Dette har vært viktige premisser for hovedstyrets beslutning.

Under ansettelsesprosessen ble reorganiseringen av Nicolai Tangens eierskap og verv drøftet inngående. Det ble avklart at AKO Trust vil avvikles. Videre vil Nicolai Tangen trekke seg fra alle roller i selskapene i AKO-strukturen og den veldedige stiftelsen AKO Foundation. Behovet for konfidensialitet i ansettelsesprosessen og for å involvere en bredere krets av ekspertise både i banken og AKO-systemet i det videre arbeidet, gjorde at detaljerte avklaringer for hvordan dette skal oppnås, måtte vente til etter at hovedstyrets vedtak om ansettelsen var kjent.

Gjenstående avklaringer før Nicolai Tangen starter som daglig leder for NBIM
Arbeidet med etableringen av mekanismer som skal skape nødvendig avstand og hindre interessekonflikter startet 2. april, få dager etter utnevnelsen av Nicolai Tangen som ny daglig leder for NBIM. Hovedstyret var innforstått med at dette arbeidet vil ta noe tid. Da hovedstyret fattet sitt vedtak om ansettelsen av Nicolai Tangen 24.mars, ble det derfor lagt opp til at han først skulle tiltre i september 2020. Det gir Norges Bank tilstrekkelig tid til å sørge for at det etableres nødvendig avstand mellom SPU, AKO-systemet og Nicolai Tangens personlige formue slik at interessekonflikter kan håndteres. Hovedstyret legger til grunn at dette kommer på plass, ikke minst fordi Nicolai Tangen selv har vist stor vilje til å gjøre nødvendige tilpasninger.

Med hilsen

Øystein Olsen

Birger Vikøren

Vedlegg: Svar på spørsmål fra representantskapet om ansettelse av ny daglig leder for NBIM

Svar på spørsmål fra representantskapet om ansettelse av ny daglig leder NBIM

1. Ansettelsen av ny daglig leder for NBIM

Spørsmål 1.1:

I hvilken grad har hovedstyret fått innsyn i alle relevante sider ved Tangens eierinteresser og økonomiske forhold? Er det etter hovedstyrets mening uavklarte forhold og hva gjøres for sikre fullt innsyn?

Svar:

Hovedstyret nedsatte den 9. januar 2020 et ansettelsesutvalg, bestående av hovedstyrets leder og to medlemmer. Dette utvalget har på vegne av hovedstyret forestått arbeidet mellom hovedstyrets møter, og vurdert og gjennomgått den informasjon som kom fra eller om kandidatene, herunder Nicolai Tangen. Se nærmere om denne prosessen i svarene til punkt 2 om ansettelsesutvalgets arbeid.

Utvalget har på vegne av hovedstyret fått innsyn i alle sider ved Tangens eierinteresser og økonomiske forhold som er av betydning for ansettelsen, og formidlet det vesentlige til hovedstyret. Utvalget har særskilt fått opplysninger om Tangens eierandel i forvaltningsselskapet AKO Capital LLP («AKO»), investeringer gjort gjennom AKO Trust og Tangens private investeringer (blant annet i fond som forvaltes av AKO). Norges Bank mottok 21. februar 2020 en foreløpig redegjørelse fra Tangens engelske advokatforbindelse (se nærmere i punkt 1.2). Oversikten omfatter verdier, type investeringer og jurisdiksjoner for de ulike investeringene. For Tangens fondsinvesteringer gjennom AKO-fondene foreligger det beholdningsliste. Det er også gitt opplysninger om investeringer han har utenom AKO-strukturen, dvs. andre verdipapirer, fond og finansielle investeringer, kontantinnskudd og fast eiendom.

Basert på denne redegjørelsen ble hovedstyret 5. mars orientert om Tangens rolle og inntekter fra AKO Capital LLP, AKO-fondenes registrering på Cayman Islands, Tangens betydelige formue, og at mye av den er plassert i AKO-fond, og om AKO Trust på Jersey og at den er investert i både fond for noterte og unoterte investeringer.

Tangen og Norges Bank har hver for seg innhentet betenkninger for avklaring av hans skattemessige forhold i relasjonen mellom skattlegging i Norge og Storbritannia.

Det arbeides videre med å avklare hvordan eierstrukturene i AKO-systemet – herunder for de operative selskapene som nå ligger i AKO Trust – blir organisert etter at midlene i AKO Trust er overført til AKO Foundation. Se nærmere omtale i punktene 1.3 – 1.7.

Banken har mottatt omfattende og detaljert informasjon om Tangens økonomiske forhold og AKO-strukturen som grunnlag for nærmere gjennomgang og vurdering av Tangens roller og eierinteresser mv. En del av dette er konfidensiell og taushetsbelagt informasjon om private og forretningsmessige forhold hos Tangen og hans partnere og tilknyttede selskaper mv. Det er ikke identifisert forhold hvor Norges Bank ikke er gitt fullt innsyn.

Spørsmål 1.2:

I hvilken grad har Tangen i forbindelse med ansettelsesprosessen lagt fram en fullstendig oversikt over sin personlige økonomi og sine forretningsinteresser innenfor kapitalforvaltning, og orientert om hvordan han ser for seg at private formuesforhold og interesser skal ivaretas uten at det oppstår interessekonflikt med stillingen som daglig leder for NBIM? Er det etter hovedstyrets mening uklare forhold og hva gjøres for å avklare disse?

Svar:

Tangen har lagt frem fyllestgjørende oversikt over sin personlige økonomi og forretningsinteresser, se også i punkt 1.1. Det ble allerede 21. februar oversendt en omfattende redegjørelse fra Tangens engelske advokatforbindelse TaylorWessing (se vedlegg 1.1) med gjennomgang av alle hans eierforhold, roller og posisjoner, investeringer mv., relatert til mulig arbeid for NBIM. I tillegg til roller og eierforhold i AKO Capital LLP og tilknyttede selskaper, samt AKO Trust og AKO Foundation, inneholder denne redegjørelsen en gjennomgang av investeringer, eiendeler og verv mv. utenfor AKO-systemet, samt en pågående skatteavklaringssak med britiske skattemyndigheter HMRC.

Vedlegg 1.1 – Redegjørelse fra TaylorWessing[1]

I redegjørelsen foretas det i tilknytning til dette også foreløpige vurderinger av mulige tilpasninger i hans økonomiske posisjoner, eierskap og roller relatert til en mulig stilling i NBIM. Tangen har ellers oversendt all informasjon som er etterspurt.

Tangen og ansettelsesutvalget har ved flere anledninger diskutert videre hvordan hans rolle som daglig leder kan fylles uten at det skapes tvil om habilitet og interessekonflikt med hans private formuesforhold og interesser. Tangen har skriftlig og muntlig gitt uttrykk for at han vil innrette seg etter de krav som banken stiller for å sikre nødvendig avstand mellom SPU, AKO-fondene og Tangens personlige investeringer. Han har i denne sammenheng klargjort at dette gjelder uavhengig av mulige negative skattemessige konsekvenser for ham. Aktuelle tilpasninger inkluderer blant annet å trekke seg fra styrene i AKO og ulike operative selskaper knyttet til forvaltningen av AKO Funds, slik at investeringene der skjer uavhengig av Tangen. Dette skal blant annet forhindre at Tangens (indirekte) eierposisjoner i selskaper eiet gjennom hans investeringer i AKO-fondene konsolideres (legges sammen) med eventuelle eierandeler i SPU i de samme selskapene. Slik konsolidering vil ellers kunne utløse flaggeplikt, skifte av eierkontroll i regulerte selskaper mv.

Videre vil AKO Trust (Jersey) som Tangen etablerte i 2002 bli oppløst, og midlene overført til den veldedige stiftelsen AKO Foundation. Tangens inntekter fra eierskapet i AKO vil bli donert til AKO Foundation så lenge han sitter i stillingen i NBIM.

Det er Norges Banks ansvar å vurdere hva som i tillegg til dette er nødvendig for å ivareta krav i relasjon til interessekonflikter, informasjonsbarrierer, etiske regelverk mv. Banken startet dette arbeidet i månedsskiftet mars-april og er i ferd med å utarbeide kravene, blant annet basert på en dialog mellom Norges Bank og AKO. En slik dialog kunne ikke etableres før hovedstyret hadde truffet sin beslutning. Fortrolighetshensyn tilsa også at alle praktiske sider med å etablere de nødvendige barrierer måtte gjennomføres etter at beslutningen var offentliggjort. Det tas sikte på at arbeidet med å få avklart dette vil sluttføres til hovedstyrets møte 27. mai.

[1] Vedlegg 1.1 – Vedleggene til redegjørelse fra TaylorWessing er konfidensiell informasjon som er taushetsbelagt etter Sentralbanklovens § 5-2.

Om det nærmere innhold i påtenkte endringer i eierstruktur mv. knyttet til AKO-systemet, vises til omtalen i punkt 1.5 nedenfor. Endringer i eierstrukturene og i sammensetning av styrende organer, overføring av verdier og eiendeler, avvikling av AKO Trust (Jersey) mv. er både økonomisk, skattemessig og juridisk omfattende og må nødvendigvis ta noe tid. Forvaltningsselskapet AKO Capital LLP er underlagt tilsyn av britiske Financial Conduct Authority (FCA), og det må innhentes godkjennelser for endringene.

Spørsmål 1.3:

Hvordan vil hovedstyret tilrettelegge for at tilsynet og kontrollen i Norges Bank på dette området ivaretas, slik at det i fremtiden ikke kan reises spørsmål om interessekonflikt?

Svar:

Tilsynet og kontrollen med etterlevelse av Norges Banks Etiske regelverk for alle bankens ansatte, inkludert daglig leder NBIM, og tilsyn og kontroll med etterlevelse av annet ekstern regelverk som regulerer interessekonflikter, vil følge den modellen for tilsyn og kontroll som er etablert i Norges Bank gjennom Internrevisjonen og andrelinjefunksjonene i virksomhetsområdene (risikostyring, internkontroll, etterlevelse) og ved oppfølgning fra Representantskapet.

Det pågående arbeidet med å avklare hvordan Tangens eierinteresser i AKO-systemet og hans personlige eiendeler skal struktureres og organiseres tar blant annet sikte på å avklare hvilke tiltak som skal iverksettes i lys av de særlige formuesforhold, eierinteresser og roller utenfor banken Tangen vil ha ved tiltredelse i stillingen. Basert på hovedstyrets vurderinger knyttet til Tangens personlige eierinteresser og eiendeler vil det etableres relevante interne kontroller. Disse kan ikke fastsettes før organisering av selskapsstrukturer og eierskap og hvordan råderetten over personlige eiendeler skal håndteres, er endelig avklart. De forslag som hittil er utarbeidet er nærmere beskrevet i 1.5.

Norges Banks internrevisjon støtter hovedstyret i oppfølgingen av Norges Banks virksomhet gjennom å gi uavhengige vurderinger og råd om bankens virksomhetsstyring, risikostyring og internkontroll. Gjennom dette arbeidet vil internrevisjonen også kunne verifisere at de tiltak som hovedstyret fastsetter knyttet til Tangens organisering og håndtering av personlige eierinteresser og eiendeler, er gjennomført.

Anbefaling om håndtering av potensielle interessekonflikter og fastsettelse av eventuelle tiltak vil bli lagt fram for hovedstyret i møtet 27. mai.

Spørsmål 1.4:

Hvordan kan det sikres mot interessekonflikter dersom Tangen som daglig leder for NBIM vil eie betydelige andeler i internasjonale fond og forvaltningsselskap for verdipapirfond?

Det bes om en redegjørelse for hvordan hensynet til interessekonflikter skal fastsettes gjennom formelle krav, ansettelsesavtale og mandat for stillingen.

Svar:

Norges Bank er i gang med å identifisere potensielle interessekonflikter og etablere relevante tiltak som vil sikre nødvendig avstand til AKO-systemet. Dette arbeidet kan først ferdigstilles etter at nærmere organisering og håndtering av disse eierinteressene og eiendelene er avklart. De forslag som hittil er utarbeidet er nærmere beskrevet i 1.5.

Hovedstyret har etablert formelle krav til håndtering av interessekonflikter i «Etiske prinsipper for ansatte i Norges Bank». Som ansatt i banken gjelder disse også for daglig leder NBIM. I tråd med dette har daglig leder NBIM fastsatt nærmere regler for ansatte i NBIM. Det er fastsatt en rekke styrende dokumenter i NBIM som regulerer interessekonflikter. Daglig leder NBIM følger de samme etiske regler som er fastsatt for øvrige ansatte i NBIM. Reglene som regulerer interessekonflikter er nærmere omtalt i svar til spørsmål 3.1.

Oppgaver, ansvar, retningslinjer og krav for daglig leder NBIM følger for øvrig av en rekke dokumenter fra Finansdepartementet og hovedstyret. Disse dokumentene er særlig relevante:

Fra Finansdepartementet:

- Mandat for forvaltningen av Statens pensjonsfond utland

  Mandatet beskriver de overordnede investeringsrammene og stiller krav til risikostyring, rapportering og ansvarlig forvaltning.

- Forskrift om risikostyring og internkontroll i Norges Bank

  Forskriften gjelder for hele Norges Banks virksomhet.

Fra hovedstyret:

- Investment Mandate Government Pension Fund Global, sist fastsatt av hovedstyret 18. desember 2019.

  Investeringsmandatet supplerer forvaltningsmandatet fra Finansdepartementet, og inneholder noen generelle bestemmelser om forvaltningen av fondet.

- Job description for the Chief Executive Officer of Norges Bank Investment Management (NBIM), sist fastsatt 29. April 2020.

  Stillingsinstruksen stiller krav og setter rammer for stillingen som daglig leder NBIM. Instruksen har et eget punkt 8. «Risk and compliance» der det stilles nærmere krav til intern styring av risiko og compliance. Det er et eget punkt om etiske regler. Se også svar på spørsmål 1.8 og 3.5.

- Principles for Risk Management in Norges Bank Investment Management, fastsatt 10. juni 2009, sist endret 18. desember 2019.

  Prinsippene stiller en rekke krav til risikostyringen i NBIM, herunder til operasjonell risiko.

Ansettelsesavtalen kommer i tillegg.

Ansettelsesavtalen regulerer spesifikke forhold for den personen som innehar stillingen, og vil ha en generell henvisning til stillingsinstruksen hovedstyret fastsetter.

Ansettelsesavtale for Nicolai Tangen med vedlegg er under arbeid. Her vil daglig leder NBIMs personlige forhold reguleres. Som nevnt pågår det en prosess med å identifisere potensielle interessekonflikter og relevante tiltak for å håndtere de roller og formuesforhold Tangen vil ha ved tiltredelse i stillingen. Forhold knyttet til dette og hans organisering og håndtering av personlige eierinteresser og eiendeler vil i nødvendig grad bli fastsatt i eller som vedlegg til ansettelsesavtalen etter hovedstyrets møte 27. mai.

Ansettelsesavtalene i NBIM inneholder for øvrig generelle bestemmelser om taushetsplikt og interessekonflikter. I tillegg undertegner ansatte en særskilt erklæring om taushetsplikt og NBIM Conduct of Business Policy.

Spørsmål 1.5:

Representantskapet ber om at det utarbeides oversikt over:

- dagens eierstruktur for Tangens personlige interesser gjennom fond, forvaltningsselskaper mv. Det bes om at oversikten viser Tangens direkte og indirekte eierandeler i prosent, samt i hvilke land selskapene er registrert. Det bes også om at andre dominerende eiere i strukturene oppgis.
- en tilsvarende oversikt over hvordan eierstrukturene vil se ut etter at Tangen har startet sitt virke som daglig leder for NBIM.

Svar:

Dagens eierskapsstruktur

Norges Bank har fått tilsendt oversikt over gjeldende struktur i AKO-gruppen sammen med en oversikt over Tangens engasjementer i og utenfor AKO-gruppen. Dette er nærmere beskrevet i følgende vedlegg:

Vedlegg 1.2 - AKO current legal structure diagram

Vedlegg 1.3 - AKO current legal structure notes_NT interests

Vedlegg 1.4 - AKO current legal structure notes_other ownership interests

Vedlegg 1.5 - Nicolai Tangen_other current ownership interests outside the AKO group

<u>AKO Capital LLP</u>

Nikolai Tangen er i dag hovedeier i AKO Capital LLP (AKO Capital) som er et engelsk fondsforvalterselskap underlagt britiske regler om forvaltning av alternative investeringsfond (AIF-fond). Tangen var selv med å etablere selskapet i 2005, og har i dag ved direkte eierskap 69.34 prosent av stemmerettighetene i selskapet (95 av totalt 137 stemmer). Det er ingen andre dominerende eiere i AKO Capital, se oversikt over medeiere i AKO Capital («members») i vedlegg 1.2. I tillegg har Tangen interesser i AKO Capital gjennom AKO Trust, se nedenfor.

Tangen er styremedlem i selskapet, og gjennom avtale med de øvrige medeierne har Tangen i dag kontroll med styringen av selskapet. Selskapets hovedformål er å yte forvaltningstjenester til ulike AKO fond, hvor både eierne av AKO Capital og tredjeparts investorer har anledning til å investere. Se vedlegg 1.3 for oversikt over AKO-fond.

AKO Trust

Tangen etablerte i desember 2002 AKO Trust på Jersey. Nicolai Tangen er sammen med sin kone og barn selv utpekt som begunstiget under trusten («beneficiary»), sammen med enkelte andre konkrete angitte begunstigede.

Trustens hovedsakelige aktiva og inntektskilde er en 100 prosent eierandel i selskapet AKO Investments Holdings Limited (AKOIHL), samt en fordring mot det samme selskapet.

AKOIHL er etablert på de Britiske Jomfruøyer. Selskapet eier 100 prosent av AKO Capital (Jersey) Limited, som igjen er heleier av AKO General Partner Limited, registrert på Caymen Islands, og i det engelskregistrerte selskapet AKO Capital Management Limited. AKO Capital Management Limited har en eierandel i AKO Capital LLP med 12 av i alt 137 stemmer i dette selskapet. Dette innebærer at Tangens direkte og indirekte andeler (gjennom AKO Trust mv.) i AKO Capital LLP er 107 av totalt 137 stemmer, dvs. ca. 78 prosent.

AKO Foundation

Tangen etablerte AKO Foundation i februar 2013. AKO Foundation er et engelskregistrert selskap opprettet for veldedige formål («Limited Company by Guarantee»/ «charity»). Slike selskaper har ikke aksjonærer, men medlemmer («members»). Medlemmene kontrollerer selskapet på samme måte som aksjonærene kontrollerer et aksjeselskap, men har ikke aksjer eller andre rettigheter som kan overdras. Medlemmene er gjerne også forvaltere («trustees») av selskapet, og vil i denne selskapsformen ha samme funksjon som et styre.

Formålet til AKO Foundation som oppgitt i vedtektene er å fremme utdanning og kunst, kultur, kulturarv og vitenskap. Videre støtter de klimatiltak. Stiftelsen gir regelmessige tilskudd til disse formålene. Mer informasjon om AKO Foundation finnes på www.akofoundation.org.

Tangen var selv medlem i AKO Foundation frem til 2014. Nåværende medlemmer i selskapet er David Woodburn og Nicola Staples. Det er medlemmene i selskapet som har kompetanse til å utpeke forvaltere (trustees) av selskapet.

Forvaltere for AKO Foundation er i dag Tangen selv, i tillegg til David Woodburn, Henrik Syse, Sally Procopis og Tangens kone, Katja Tangen. Som forvaltere av en «charity» er forvalterne etter engelsk rett forpliktet til å fremme dets formål, og står til ansvar overfor Charity Commission for England and Wales. Ingen av forvalterne i AKO Foundation mottar utbytte eller annen form for godtgjørelse for sine verv.

AKO Foundation har i all hovedsak vært finansiert ved gaver fra Tangens eierandel i AKO Fund Limited og AKO Capital Management Limited.

Tangens øvrige engasjementer

Se vedlegg 1.5 for en oversikt over Nicolai Tangens direkte og indirekte engasjementer utenfor AKO-gruppen.

Fremtidig eierstruktur

Hovedstyrets ansettelse av Tangen forutsetter at hans fremtidige engasjementer, så lenge han leder NBIM, skal innrettes på en måte som ivaretar Norges Banks interesser og hvor eventuelle interessekonflikter mellom Tangens personlige økonomiske interesser og interessene til Statens pensjonsfond utland, identifiseres og håndteres. Dette var et sentralt punkt i de intervjurundene ansettelsesutvalget hadde med Tangen, og han selv var helt klar på nødvendigheten av å skape

tilstrekkelig avstand til AKO-systemet som ny leder av NBIM. Arbeidet med å skape nødvendig avstand mellom Tangen og AKO-systemet pågår, og endelige eierforhold og roller kan bli justert. Hovedstyret vil behandle saken på møtet 27. mai.

Norges Bank og Tangen arbeider med en modell for Tangens investeringer langs de linjer som er skissert nedenfor, se vedlegg:

Vedlegg 1.6 - AKO proposed legal structure diagram

Vedlegg 1.7 - AKO proposed legal structure notes NT interests

Vedlegg 1.8 - AKO proposed legal structure notes other ownership interests

Vedlegg 1.9 - Nicolai Tangen other proposed ownership interests outside the AKO group

Avvikling av AKO Trust

Før tiltredelse som leder av NBIM vil Tangen sørge for at AKO Trust blir avviklet. Før avvikling av trusten vil Tangen kjøpe trustens aksjer i AKO Capital Jersey Limited med datterselskaper til markedspris da det ikke er hensiktsmessig at dette er eid av den veldedige stiftelsen AKO. Tangen vil så lenge han er leder NBIM ha et passivt eierskap i dette selskapet. Intensjonen er å overlate forvaltningen av interessene i dette selskapet til et eksternt forvaltningsselskap.

Etter overføring av AKO Capital Jersey Limited til Tangen, vil trusten overføre aksjene, herunder eierskapet i AKO Investment Holdings Limited med gjenværende investeringer, til AKO Foundation.

Tangens direkte eierskap i AKO Capital – overføring til DSHN

I tillegg til de indirekte interessene i AKO Capital som Tangen har gjennom AKO Capital (Jersey) Limited, s om p.t. ligger i AKO Trust, har han i dag en direkte eierandel med 69,34 prosent av stemmene i selskapet. Tangens andel i selskapet skal reduseres til under 50 prosent. Før tiltredelse som leder av NBIM vil Tangens direkte eierinteresser i AKO Capital overføres til et nyopprettet engelskregistrert selskap, DSHN Philantrophy LLP («DSHN»), heleiet av Tangen. Tangen vil ikke sitte i styret eller på annen måte være involvert i forvaltningen eller styringen av selskapet. Det er i tillegg lagt opp til at han setter bort forvaltningen av aksjene og utøvelsen av stemmeretten i selskapet så lenge han er leder av NBIM. Dette arbeidet pågår.

DSHN's formål vil være å forvalte eierinteressene i AKO Capital LLP og gi donasjoner til AKO Foundation. I henhold til foreslåtte vedtekter for selskapet, vil det være selskapets styre alene som har fullmakt til å beslutte utdeling av slike gaver. DSHN vil bruke sin overskuddsandel fra AKO Capital til å kjøpe aksjer i AKO-fondene, som igjen vil bli gitt i gave til AKO Foundation. Siden alle midlene mottatt av DSHN vil bli donert til AKO Foundation, vil det ikke bli utdelt utbytte e.l. til medlemmene.

AKO Foundation

Både Nicolai og Katja Tangen vil før Tangens tiltredelse som leder NBIM fratre som forvaltere (trustees) av AKO Foundation. Ingen av dem er eller vil være medlemmer av stiftelsen.

Tangens øvrige engasjementer

Som vist til ovenfor har Tangen i dag også direkte eierandeler i flere ulike fond, herunder AKO-fond. Tangen vil overføre forvaltningen av disse AKO-fondene til et forvaltningsselskap utpekt av ham, og det legges opp til at investeringene «fryses», dvs. at det ikke skal kjøpes eller selges andeler i

fondene i ansettelsesperioden. Videre er det allerede søkt om innløsning av andeler i fond forvaltet av andre forvaltere enn AKO. Noen personlige investeringer i Venture Capital-fond har en lengre tidshorisont, og kan derfor ikke innløses på samme måte. Disse vil bli gitt i gave til AKO Foundation.

Spørsmål 1.6:

I hvilken grad har det for hovedstyret vært mulig å kontrollere opplysninger om aktiviteter i såkalte «skatteparadiser»? Har hovedstyret fullt innsyn i AKO selskapenes aktiviteter på Cayman Island eller Jersey og hvordan vil hovedstyret løpende følge opp disse aktivitetene?

Svar:

Nicolai Tangen har gitt Norges Banks Hovedstyre en fyllestgjørende oversikt over sine formuesverdier og hvor ulike selskaper og fond der han har eierandeler er registrert. Nicolai Tangens største verdier ligger i AKO-selskapene og AKO-fondene.

AKO Capital er et britisk regulert foretak (AIF-forvalter) under tilsyn av engelske finanstilsynsmyndigheter. Foretaket er underlagt rapporteringsplikt om egen virksomhet og om virksomheten til de fondsselskapene det har under forvaltning (AKO-fondene). I tillegg til årsregnskap og pliktig informasjon til investorene, har alle forvaltere av alternative investeringsfond plikt til å rapportere inn informasjon om hvert enkelt fond til finanstilsynsmyndighetene i det landet forvaltningsselskapet er hjemmehørende, her England. Tilsynsmyndighetene kan kreve ytterligere informasjon der det er nødvendig for å føre et effektivt tilsyn med forvaltningsselskapets forvaltning av fondene. Regelverket for forvaltere av alternative investeringsfond bygger på EU-regelverk som også er tatt inn i EØS-avtalen og gjennomført i norsk lovgivning.

Utover dette er det å bemerke at jurisdiksjonene Jersey og Cayman Islands som benyttes i AKO-systemet ofte omtales som skatteparadiser. Den vanlige definisjonen av skatteparadiser er at de har liten grad av åpenhet og innsyn i kombinasjon med ingen eller svært lave skattesatser. Det er imidlertid vesentlig forskjeller på tvers av disse jurisdiksjonene. Både Jersey og Cayman Islands er medlem av OECD Global Forum on Transparency and Exchange for Tax Purposes. Det samme forumet rangerer land i henhold til standard for utveksling av informasjon. Jersey er her rangert på samme nivå som Norge, mens Cayman Islands er rangert på samme nivå som for eksempel Danmark og Tyskland.

Hovedstyret erkjenner samtidig at såkalte skatteparadiser og bruk av disse kan ha problematiske sider, og det er bra med oppmerksomhet rundt skatt og åpenhet. Temaet er en integrert del av risikoovervåkingen i Statens pensjonsfond utland (SPU). Som investor i mer enn 9000 selskaper over hele verden utgjør lukkede jurisdiksjoner og skatteunndragelse en finansiell risiko for fondet. Norges Bank Investment Management (NBIM) har utarbeidet et eget forventningsdokument om skatt og åpenhet, og det er dette forventningsdokumentet som vil ligge til grunn for NBIMs videre arbeid med disse problemstillingene, også under ledelse av Nicolai Tangen. Hovedstyret har i sin gjennomgang av Tangens forretningsmessige disposisjoner ikke gjort funn som strider mot prinsippene som dette forventningsdokumentet bygger på.

Norge deltar aktivt i OECDs arbeid for motvirke skadelig skattekonkurranse. Norge har også gjennom et prosjekt i regi av Nordisk Ministerråd gått sammen med de andre nordiske landene og forhandlet frem egne avtaler om utveksling av informasjon. Det foreligger i dag blant annet avtaler mellom Norge og Jersey, og Norge og Cayman Islands som sikrer informasjonsutveksling i skattesaker.

Vesentlig for Norges Banks hovedstyre er at Nicolai Tangen har investert sin formue på en måte som er i tråd med norsk lov, at han etterlever norsk skattelovgivning og at dette er etterprøvbart. Basert på reguleringsregimet som AKO Capital opererer under samt Norges avtaler med Jersey og Cayman Islands legger hovedstyret til grunn at dette er tilfellet.

Spørsmål 1.7:

Representantskapet ønsker en beskrivelse av hvordan Tangens rolle og interesse i AKO Foundation skal ivaretas samtidig som han innehar stillingen som daglig leder for NBIM.

På hvilken måte vurderer hovedstyret om det er grunnlag for interessekonflikt i dette engasjementet?

Har hovedstyret vurdert hvordan AKO Foundation kan opptre uten relasjon til Tangen?

Svar:

Tangen etablerte AKO Foundation i februar 2013. AKO Foundation er et engelskregistrert selskap opprettet for veldedige formål («Limited Company by Guarantee»/ «charity»). Formålet til AKO Foundation som oppgitt i vedtektene er å fremme utdanning og kunst, kultur, kulturarv og vitenskap. Videre støtter de klimatiltak. Stiftelsen gir regelmessige tilskudd til disse formålene.

Som redegjort for ovenfor under svar på spørsmål 1.5, vil verken Nikolai Tangen eller noen i hans familie være medlemmer eller forvaltere av AKO Foundation så lenge Tangen er leder av NBIM. Tangen har fjernet seg fra forvaltningen av selskapet og nyter heller ikke godt av donasjoner fra selskapet.

AKO Foundation er et selskap som Norges Bank som organisasjon ikke har eller har hatt noe forretningsmessig forhold til. Eventuelle potensielle interessekonflikter vil i all hovedsak være knyttet til AKO Foundations investeringer i AKO Fondene, jf. nærmere omtale av tiltak i pkt 1.5 over.

Spørsmål 1.8:

Hovedstyret har fastsatt en instruks for daglig leder av bankens forvaltning av SPU som ble lagt fram til representantskapets orientering i desember 2019.

Vil ansettelsesavtalen med ny daglig leder for NBIM ivareta bestemmelsene i denne instruksen, eller vil det være nødvendig å gjøre tilpasninger og i tilfelle på hvilke områder?

Svar:

Stillingsinstruksen for daglig leder for NBIM («Job description for the Chief Executive Officer of Norges Bank Investment Management (NBIM)") ble sist oppdatert av hovedstyret 29. april 2020 etter at et utkast ble sendt Finansdepartementet til orientering 30. mars 2020.

Stillingsinstruksen har til formål å regulere generelle krav til stillingen, fastsette ansvarsområder og delegere fullmakter uavhengig av hvem som innehar rollen som daglig leder NBIM. Spesifikke forhold for den personen som innehar stillingen, reguleres i ansettelsesavtalen. Ansettelsesavtalen vil likevel ha en generell henvisning til den særskilte stillingsinstruks hovedstyret fastsetter for stillingen.

Hovedstyret vil foreta nødvendige endringer i stillingsinstruksen dersom behovet skulle oppstå.

Spørsmål 1.9:

Har AKO-selskaper hatt oppdrag for eller gitt tilbud om tjenester til SPU tidligere, og foreligger det forretningsmessige forbindelser mellom AKO-selskaper og SPU i dag?

Svar:

Det er gjort undersøkelser internt i Norges Bank. Det er ikke funnet at det i dag eller tidligere har vært noen forretningsmessig kontakt eller kontrakter mellom AKO-selskaper og Norges Bank, hverken som tjenesteleverandør, konsulent eller i form av andre leveranser fra tredjepart.

Norges Bank har søkt etter kontrakter med AKO-selskapene listet opp nedenfor, og ingen registreringer ble funnet.

- AKO Capital LLP (UK)
- AKO Capital (Jersey) Limited (Jersey)
- AKO Management Limited (UK)
- AKO General Partner Limited (Cayman)
- AKO Investment Holdings Ltd (BVI) (AKOIHL)
- AKO UCITS FUND ICAV (Dublin)

Norges Banks avdeling for ekstern forvaltning har bekreftet at de aldri har hatt forvaltningsavtale (IMA) med et AKO-selskap. Det er heller ikke registrert noen kontakt i epostkassen for anbud fra eksterne forvaltere.

AKO Trust og AKO Foundation er ikke inkludert ettersom dette er selskaper som Norges Bank som organisasjon ikke ville hatt noe forretningsmessig forhold til.

Spørsmål 1.10:

Stillingen som daglig leder for SPU gis som et åremål i fem år med mulig forlengelse i inntil fem år. Hvilke betingelser legges for uttreden av stillingen når det for eksempel gjelder gjenopptak av tidligere roller?

Svar:

Som virksomhetens øverste leder (daglig leder NBIM), kan Norges Bank sette en rekke krav i ansettelseskontrakten til daglig leder NBIM etter hva som vil være hensiktsmessig. Dette inkluderer blant annet en periode med arbeidsfritak etter fratredelse (karantene). Det kan også fastsettes ulike krav til inngåelsen av nye arbeidsforhold, oppdrag og styreverv som banken ikke ønsker at daglig leder NBIM skal tiltre ved fratreden og i en fastsatt periode fremover, i tillegg til eventuelt saksforbud. Det vil i tillegg kunne inntas en ikke-rekrutteringsklausul (forbud mot å rekruttere ansatte ved fratreden i en fastsatt periode).

Markedspraksis for en periode med slike konkurransebegrensende klausuler etter fratreden er vanligvis 6-12 måneder avhengig av størrelsen på en eventuell etterlønn og hvor inngripende klausulene er overfor den ansatte. Det er også relevant å vurdere bankes behov for skjerming av selskapsintern, konfidensiell eller investeringsrelatert informasjon.

Konkrete forslag om slike bestemmelser i Tangens ansettelsesavtale vil bli lagt fram i hovedstyrets møte 27. mai.

2. Ansettelsesutvalget retningslinjer

Spørsmål 2.1:

Representantskapet ønsker informasjon om hvilke retningslinjer og krav som har vært styrende i arbeidet med ansettelse av ny daglig leder for NBIM, både for hovedstyret og ansettelsesutvalget.

Svar:

Hovedstyret ansetter daglig leder for NBIM i åremål for en periode på fem år, med mulighet til forlengelse av åremålet for ytterligere fem år jf. sentralbankloven § 2-13 første ledd.. På bakgrunn av dette oppnevnte hovedstyret et ansettelsesutvalg som ledd i hovedstyrets arbeid med ansettelsesprosessen. Administrasjonen støttet ansettelsesutvalget i denne prosessen.

Som offentlig virksomhet skal ansettelsesprosessen følge offentleglovas (offl.) og forvaltningslovens (fvl.) regler med de unntak som følger av offentlegforskrifta og sentralbankloven § 5-1, i tillegg til eventuelle ulovfestede prinsipper, deriblant forvaltningslovens krav til god forvaltningsskikk.

Ansettelsesforhold i Norges Bank er underlagt bestemmelsene i arbeidsmiljøloven (aml.). Norges Bank står med dette i en annen stilling enn andre statlige forvaltningsorganer som er underlagt statsansatteloven. Tilsettingsprosesser reguleres derfor av arbeidsmiljølovens regler og eventuelle ulovfestede prinsipper. Et eksempel på sistnevnte er *kvalifikasjonsprinsippet* som gjelder i offentlig sektor i sin alminnelighet. Kvalifikasjonsprinsippet er et ulovfestet prinsipp som innebærer at det er den best kvalifiserte søkeren som skal ansettes i en ledig stilling. Prinsippet legger visse føringer på selve tilsettingsprosessen, og forutsetter eksempelvis offentlig kunngjøring og åpen konkurranse om ledige stillinger.

For å sikre tilstrekkelig bredde og kvalitet i kandidattilfanget ble det besluttet å engasjere et rekrutteringsbyrå for å bistå inn i ansettelsesprosessen. Den 28. november 2019 ble rekrutteringsbyrået Russell Reynolds Associates («RRA») valgt etter en ordinær anbudskonkurranse idet de både samlet sett, og isolert, scoret høyest av tilbyderne på både kvalitet og pris. RRA hadde på det tidspunktet en rammeavtale med NBIM, men ikke med Norges Bank. Utfyllende informasjon om dette punktet er redegjort for nedenfor under punkt 2.3 del 1.

Formell avtale med RRA ble inngått den 3. desember 2019:

> Vedlegg 2.1 Oppdragsavtalen (SSA-O 2018) mellom RRA og Norges Bank datert 3. desember 2019

Avtalen som ble inngått med RRA er en standard oppdragsavtale (Statens standardavtaler om konsulenttjenester: SSA-O 2018). Det er foretatt endringer fra standardteksten som er inntatt i Bilag 6 til avtalen. De vesentligste endringene er blant annet at tilbyderen, inkludert underleverandører og tredjeparter, pålegges taushetsplikt i medhold av sentralbankloven § 12 (nå § 5-2), samt at tilbyderen forplikter seg til å følge etiske reglene for leverandører.

Av de konkrete kravene som har vært styrende i arbeidet med ansettelsen av ny daglig leder av NBIM er det relevant å fremheve følgende standardklausuler fra oppdragsavtalen:

Punkt 5.3 om risiko og ansvar for kommunikasjon og dokumentasjon, første ledd:

> *«Begge parter skal sørge for forsvarlig kommunikasjon, oppbevaring og sikkerhetskopiering av dokumenter og annet materiale av betydning for oppdraget uansett form, herunder e-post og annet elektronisk lagret materiale.»*

Punkt 5.4 om taushetsplikt, annet og tredje ledd:

> *«Hvis Kunden er en offentlig virksomhet, er taushetsplikt etter denne bestemmelsen ikke mer omfattende enn det som følger av lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) eller tilsvarende sektorspesifikk regulering.*
>
> *Taushetsplikt etter denne bestemmelsen er ikke til hinder for utlevering av informasjon som kreves fremlagt i henhold til lov eller forskrift, herunder offentlighet og innsynsrett som følger av lov 19. mai 2006 om rett til innsyn i dokument i offentleg verksemd (offentleglova). Om mulig, skal den annen part varsles før slik informasjon gis.»*

Sammenholdt ligger det i dette en plikt til forsvarlig oppbevaring av dokumenter, samt en plikt til fremleggelse av dokumenter som det kan kreves innsyn i etter offl.

Oppdragsavtalen, inklusive bilag, er som utgangspunkt offentlig etter offl. § 3. Bilagene til avtalen inneholder opplysninger om bankens forretningsmessige forhold som er underlagt lovbestemt taushetsplikt etter sentralbankloven § 5-2 første ledd. Slike opplysninger kan det ikke gis innsyn i, jf. offl. § 13 første ledd. I det disse opplysningene utgjør det vesentlige av bilagene er samtlige derfor unntatt offentlighet jf. offl. § 12.

I hovedstyremøte den 9. januar 2020 ble ansettelsesutvalget gitt en særskilt fullmakt til å lede an, anbefale, forankre og sluttføre ansettelsesprosessen knyttet til ansettelsen av daglig leder NBIM. Utvalget bestod på dette tidspunktet av tre hovedstyremedlemmer: sentralbanksjef Øystein Olsen, visesentralbanksjef Egil Matsen og hovedstyremedlem Kristine Ryssdal. I det samme hovedstyremøtet ble annonseteksten og stillingens kravspesifikasjon vedtatt. Kravene i stillingsannonsen ble formulert som følger:

> «*stillingen som daglig leder krever god samfunns- og rolleforståelse, gode lederegenskaper samt god kunnskap om kapitalforvaltning og det globale finansmarkedet. Vedkommende må ha sterke analytiske evner, gode samarbeidsegenskaper og høy personlig integritet.»*

Annonseteksten og kravspesifikasjonen har vært førende for arbeidet med å ansette daglig leder NBIM i tillegg til de lovpålagte kravene som nevnt over.

> Vedlegg 2.2 Kravspesifikasjonen
>
> Vedlegg 2.3 Stillingsannonse

Den 20. januar ble det utferdiget et notat adressert til ansettelsesutvalget om regelverket knyttet til innsyn i søkerlister. Dette ble diskutert i ansettelsesutvalget den 23. januar og i hovedstyremøte den 29. januar.

I ansettelsesutvalgets møte den 23. januar ble en «longlist» med 41 kandidatprofiler diskutert. Hovedstyremedlem Kristine Ryssdal opplevde seg som potensielt inhabil. Hun konsulterte juridisk direktør i Norges Bank hvorpå hun på eget initiativ erklærte seg inhabil og trådte ut av hovedstyrets

videre behandling av saken. Hovedstyremedlem Karen Helene Ulltveit-Moe ble i hovedstyrets møte 29. januar oppnevnt som nytt medlem i ansettelsesutvalget.

Ut over de lovpålagte og formelle retningslinjer og krav til offentlighet, saksbehandling og ansettelsesprosesser som er nevnt over, er Norges Bank bundet av interne retningslinjer for rekruttering. Disse ble vedtatt av avdelingsdirektør for bankens konsern- og fellesfunksjoner 29. mars 2011 og er tilgjengelig for alle ansatte i Norges Bank på bankens intranett. Retningslinjene er ikke unntatt offentlighet jf. offl. § 14 annet ledd bokstav b).

Vedlegg 2.4 Retningslinjer for rekruttering datert 29. mars 2011

Som det fremgår av retningslinjene skal rekrutteringsprosesser i Norges Bank kjennetegnes blant annet av følgende:

- All rekruttering skal ha som mål å ansette den best kvalifiserte kandidaten
- Alle rekrutteringsprosesser skal være profesjonelle, tids- og kostnadseffektive og følge gjeldende retningslinjer
- Alle rekrutteringer skal være åpne og reelle samt bidra til mangfold
- Alle ansatte i midlertidige stillinger som har blitt tilsatt etter ekstern utlysning, kan søke på interne stillingsutlysninger.

Retningslinjene henviser til bankens medbestemmelses- og personalutvalg («MPU») som har delegert ansettelsesmyndighet for alle stillinger med unntak av direktører og avdelingsdirektører som ansettes av sentralbanksjefen og hovedstyret. Retningslinjene for MPU er derfor ikke styrende for ansettelsen av ny daglig leder for NBIM. Norges Banks hovedstyre består av to ansatterepresentanter som deltar i behandlingen av administrative saker. Disse har gjennom dette vervet vært involvert i ansettelsen av ny daglig leder for NBIM.

Spørsmål 2.2:

Representantskapet ber også om en oversikt over de prosessene som er gjennomført for å sikre samsvar mellom krav til kvalifikasjoner og faktiske kvalifikasjoner. Med prosesser menes her eksempelvis intervjuer, bakgrunnssjekker, bruk av referanser mv.

Svar:

RRA påbegynte i desember, etter samtaler med sentralbankledelsen, et omfattende globalt kandidatsøk hvor de kartla i om lag 200 personer. På hovedstyremøtet den 18. desember ble innholdet i både annonsetekst og kravspesifikasjon aktivt diskutert. Det ble også gjennomført i alt 24 forankringssamtaler av RRA med ulike «stakeholders» forut for hovedstyrets vedtak av annonsetekst og kravspesifikasjon den 9. januar. Forankringssamtalene ble blant annet gjennomført med representanter fra finansdepartementet, sentralbankledelsen og NBIMs ledergruppe. Hensikten med disse samtalene var å få innspill som kunne gi en best mulig kravspesifikasjon. Kravspesifikasjonen inneholdt blant annet:

2.1. Kvalifikasjoner

Stillingen som daglig leder krever god samfunns- og rolleforståelse, gode lederegenskaper samt god kunnskap om kapitalforvaltning og det globale finansmarkedet. Vedkommende må ha sterke analytiske evner, gode samarbeidsegenskaper og høy personlig integritet.

2.2. Det legges vekt på erfaring med

- Internasjonale finansmarkeder
- Ledelse, med dokumenterte resultater
- Å bygge og videreutvikle en sterk prestasjonskultur
- Omdømmebygging og krisehåndtering

Etter at kravspesifikasjonen ble vedtatt i hovedstyret 9. januar, ble kandidatsøket snevret inn i tråd med de vedtatte stillingskriteriene. Den 20. og 23. januar ble det gjennomført møter hvor kandidatsøket ble gjennomgått av RRA og bankens ansettelsesutvalg. Utgangspunktet var en liste med 41 kandidater, som etter diskusjonen ble redusert til 26 kandidater.

I hovedstyremøte 29. januar presenterte RRA sitt søk og gjennomgikk listen på 26 kandidater. På listen inngikk både interne og eksterne kandidater. 27 prosent av kandidatene var kvinner. RRA redegjorde for sin kunnskap om hver av kandidatene. Hovedstyret diskuterte listen, og stilte spørsmål om bakgrunnen for utvalget og om potensielle kandidater som ikke var inkludert i listen.

Basert på hovedstyrets innspill ble listen over antall kandidater redusert fra 26 til 18. RRA ble deretter bedt om å gjennomføre intervju med disse. Den 7. februar presenterte RRA en skriftlig evaluering av intervjuene med vekting av kvalifikasjoner mot stillingens kravspesifikasjon i et møte med ansettelsesutvalget. Ansettelsesutvalget diskuterte evalueringen og valgte ut de syv kandidatene som best passet kravspesifikasjonen. Utvalget møtte deretter disse syv til førstegangsintervju den 11. og 12. februar i RRAs lokaler. I forkant av hvert intervju gikk ansettelsesutvalget og RRA gjennom de skriftlige evalueringene. Det var kun medlemmene av ansettelsesutvalget som deltok under intervjuene. Ansettelsesutvalget ønsket denne organiseringen for aktivt å kunne sammenholde egne funn og observasjoner mot vurderingene fra RRA.

Etter gjennomført førstegangsintervju hadde ansettelsesutvalget en diskusjon av hvilke av de syv kandidatene som i størst mulig grad oppfylte kravspesifikasjonen for stillingen. To av kandidatene ble valgt ut for dybdeintervju og fikk oversendt en caseoppgave. RRA gjennomførte disse samtalene i tråd med metodikken som ble beskrevet i tilbudet banken mottok den 27. november. Intervjuene ble ledet av psykologen i RRA teamet. RRAs nordiske (dansk) og globale (britisk) ansvarlige for finansiell sektor deltok også på dybdeintervjuene. I tillegg til kriteriene i stillingens kravspesifikasjon, ble også kandidatenes personlig egnethet for stillingen grundig vurdert. Ansettelsesutvalget møtte deretter begge kandidatene til andregangsintervju i RRA sine lokaler 3. og 4. mars. I forkant av disse intervjuene mottok utvalget en 11 siders evalueringsrapport per kandidat av RRA, samt kandidatenes besvarelse på caseoppgaven. Rapportene oppsummerte og evaluerte funnene av de dybdeintervjuene som RRA hadde hatt med kandidatene. Før andregangsintervjuene hadde ansettelsesutvalget et møte med RRA hvor de ble gitt en grundig gjennomgang av rapportenes innhold. Andregangsintervjuene ble gjennomført av ansettelsesutvalget. Kravene fra kravspesifikasjonen var også førende for disse intervjuene i tillegg til den utfyllende evalueringsrapporten. Kandidatene gjennomgikk casebesvarelsen som en del av intervjuet. Etter dette oppsummerte og besluttet ansettelsesutvalget den prioriterte rekkefølgen på de to gjenstående kandidatene.

5. mars presenterte ansettelsesutvalgets leder, Øystein Olsen, de to finalekandidatene for hovedstyret. RRA deltok på møtet og besvarte spørsmål fra hovedstyret. Hovedstyret diskuterte innstillingen. Et enstemmig styre ga sin tilslutning til ansettelsesutvalgets prefererte kandidat. Tilsettingen forutsatte sikkerhetsgodkjenning fra Sivil Klareringsmyndighet og at referanseinnhentingen ikke ga et avvikende bilde av kandidaten. Den 11. mars forelå bekreftende referanserapport fra RRA.Den 18. mars forelå brev fra Sivil Klareringsmyndighet som bekreftet sikkerhetsklarering på nivå STRENGT HEMMELIG (se svar på spørsmål 2.4 for detaljer om referanserapporten).

Spørsmål 2.3:

Det bes redegjort for prosess ved valg av rekrutteringsbyrå og om kommunikasjonen mellom Russell Reynolds Associates og ansettelsesutvalget/hovedstyret.

Svar:

Vi har besvart dette spørsmålet i to deler:

<u>Del 1 – Redegjørelse for prosess ved valg av rekrutteringsbyrå</u>

Norges Bank igangsatte en ordinær anskaffelsesprosess for leverandør av rekrutteringstjenester den 31. oktober 2019. Det var ønskelig å benytte et rekrutteringsbyrå med internasjonal tilstedeværelse og som kunne vise til solid erfaring fra rekruttering av lederstillinger på tilsvarende høyt internasjonalt nivå. På den bakgrunn forespurte Norges Bank fire ledende rekrutteringsselskap om deltakelse i konkurranse.

Det ble gjennomført et møte i Norges Bank den 8. november hvor det ble annet ble kartlagt rettslig grunnlag for å gå utenom de faste rammeavtalene til banken. I samme møte ble det redegjort for fire aktuelle byråer ut i fra kriteriene som nevnt over.

Norges Bank sendte 12. november ut en epost til våre rammeavtaleleverandører hvor det ble redegjort for grunnlaget for beslutning om å ikke benytte eksisterende rammeavtale.

Anbudskonkurransen ble utsendt den 13. november. Samme dag sendte Norges bank ut en epost til de fire inviterte leverandørene og forberedte dem på at den formelle invitasjonen til anbudskonkurransen, herunder viktigheten av å svare ut punkt 1.4 i konkurransegrunnlaget som omhandlet habilitet.

Den 18. november besluttet Norges Bank å utsette fristen for innlevering av tilbud fra 20. november kl. 12:00 til 22. november kl. 09:00 for å ta hensyn til en forespørsel om ønske om mer tid fra en av leverandørene.

Den 22. november mottok Norges Bank i alt tre tilbud. Disse ble evaluert mot tildelingskriteriene «kvalitet» (vekting 70 prosent) og «pris» (30 vekting prosent) i en scoringsmatrise. Innkjøpsavdelingen bisto HR med kvalitetssikring av anbudsprosessen i henhold til anskaffelsesregelverket.

Den 27. november presenterte de tre byråene sine innleverte tilbud i møte i Norges Bank. I dette møtet ble samtidig eventuelle spørsmål vedrørende tilbudene ble avklart. Anskaffelsesprosessen ble sluttført 28. november. Scoringsmatrisen viste at RRA kom best ut på både kvalitet og pris.

Samme dag ble tildelingsbeslutning sendt ut fra innkjøpsavdelingen i Norges Bank som forklarte valg av RRA med utfyllende informasjon om tildelt score for vinneren og det aktuelle byrået den ble sendt til. Oppstartsmøte for prosesskoordinering mellom Norges Bank og RRA fant sted 3. desember 2019. Hovedstyret ble orientert om resultatet av anskaffelsen den 18. desember 2019.

Del 2 – Redegjørelse for kommunikasjon mellom RRA og ansettelsesutvalget/hovedstyret

Hovedstyret møtte RRA ved to anledninger. Første gang var den 29. januar hvor RRA presenterte seg selv hvor de redegjorde for sin kompetanse og sammensetning av teamet. I tillegg ble den overordnede tidsplanen, innsikt fra forankringssamtaler, deres valgte søkestrategi og deres internasjonale kontaktnettverk mot aktuelle bransjer (talent pools) presentert. I møtet ble videre 26 potensielle interne og eksterne kandidater gjennomgått hvorav 27 % av disse var kvinner.

Den andre gangen hovedstyret møtte Russell Reynolds Associates var ved hovedstyremøtet 5. mars. På dette møtet informerte sentralbanksjefen om de to finalekandidatene. Russell Reynolds informerte hovedstyret om prosessen fra 29. januar frem til 5. mars. Videre gikk de grundig gjennom metoden for, og resultatet av dybdeintervjuer, herunder tester og casebesvarelse, samt resultatet av psykologisk evaluering av begge kandidater. Ansettelsesutvalget hadde på dette tidspunktet gjennomført to intervjuer med begge kandidater og delte utfyllende informasjonen og innsikt de hadde opparbeidet i intervjuene med hovedstyret.

HR har hatt løpende kontakt med RRA gjennom hele tidsperioden fra oppstartsmøte 3. desember og frem til ansettelsen 24. mars. Leder av ansettelsesutvalget, sentralbanksjef Øystein Olsen, møtte RRA første gang 10. desember for å diskutere annonsering, prosess og innsikt fra de foreløpige forankringssamtalene.

Visesentralbanksjef Egil Matsen møtte RRA første gang da RRA presenterte tilbudet til banken 27. november. Kristine Ryssdal, som en periode var medlem av ansettelsesutvalget, møtte RRA første gang 23. januar. Karen Helene Ulltveit-Moe, som erstattet Ryssdal i ansettelsesutvalget, hadde sin første dialog med RRA i en forankringssamtale 10. desember i kraft av å være hovedstyremedlem. Deretter møtte Ulltveit-Moe RRA i kraft av å være medlem i ansettelsesutvalget første gang i hovedstyremøtet 29. januar.

Spørsmål 2.4:

Det er gjort kjent at referansene for Tangen består av 12 personer. Hvilke egenskaper er kartlagt på bakgrunn av de ulike referansene, og hvilke av disse er det lagt størst vekt på?

Svar:

Hovedstyrets vedtak 5. mars ble fattet under forutsetning av at kandidaten ble sikkerhetsklarert. Brev fra Sivil Klareringsmyndighet forelå 18. mars. Rapporten var positivt bekreftende. I tillegg ble det vedtatt å hente inn referanser før endelig vedtak. Norges Bank mottok 11. mars kl. 12:23 en 17 siders konfidensiell referanserapport fra RRA. I oversendelsen redegjorde rekrutteringsselskapet for valget av de 11 referansene. Ved en inkurie har det tidligere blitt oppgitt 12 referanser, mens det riktige antallet referanser er 11. Referanselisten inneholdt referanser oppgitt av Tangen selv, samt referanser innhentet uten Tangens kjennskap. Referansepersonene dekket en tidsperiode på mer enn 20 år med kontakt eller bekjentskap med Tangen.

Referanseutvalget ga en 360 graders vurdering av Tangen ved at både overordnede, sideordnede og underordnede og eksterne relasjoner ble kontaktet. De ble spurt om sin relasjon til Tangen, vurdering av hans faglige kvalifikasjoner, hans drivkraft, integritet og lederegenskaper, holdninger til likestilling og inkludering, relasjoner og interessehåndtering og stressatferd. De ble også spesifikt spurt om hans eventuelle negative sider. Referanser av begge kjønn og av ulike nasjonaliteter ble benyttet. Hovedstyret la særskilt vekt på den delen av referanserapporten som knyttet seg til kvalifikasjonskravene. Rapporten bekreftet det inntrykket som ansettelsesutvalget satt igjen med etter intervjuene. Referansene bekreftet Tangens solide kunnskaper, resultater og relevante erfaring fra finansmarkedene, hans evne til å lede og bygge prestasjonskulturer, hans verdigrunnlag samt gode samfunnsforståelse.

Spørsmål 2.5:

Av referansene som ble kontaktet, hvor mange og hvem deltok på seminaret «Back to University» ved Wharton Business School i november 2019?

Svar:

Av de 11 innhentede referansene, hadde syv deltatt på seminaret.

Sentralbanksjefen ble gjort kjent med seminaret i mai 2018 da Yngve Slyngstad informerte ham om sin deltakelse i paneldebatten med den britiske sentralbanksjefen Mark Carney. Ansettelsesutvalget ble informert av Tangen i førstegangsintervjuet 12. februar om at han hadde arrangert et seminar ved Wharton høsten 2019. Det ble ikke gjort rede for seminarets program, format eller deltakerliste. Av personvernhensyn er det ikke ønskelig å opplyse hvem av referansene som deltok på seminaret, men representantskapet ble i møtet med sentralbanksjefen 22. april muntlig orientert om dette i fortrolighet.

Spørsmål 2.6:

Hvor mange og hvem av referansene oppga at de hadde deltatt på seminaret i forbindelse med kontakten?

Svar:

Referanserapporten fra RRA redegjør for alle referansenes profesjonelle relasjon til Tangen, samt omtaler personlig relasjon i de aktuelle tilfellene. Flertallet hadde kun en profesjonell relasjon til Tangen. Mindretallet hadde en personlig relasjon, men med et unntak belyste også de personlige referansene relevante spørsmål i kravspesifikasjonen. Av referanserapporten oppga en av elleve referanser deltakelse på seminaret, men dette ble ikke eksplisitt etterspurt i referansesamtalene.

Spørsmål 2.7:

Har noen av deltakerne på konferansen vært referanse for de andre søkerne til stillingen som daglig leder for NBIM?

Svar:

Norges Bank innhentet kun formelle referanser til den prefererte finalekandidaten etter hovedstyrets møte 5. mars. Hvilke referanser andre søkere satt klar til å inngi til banken på forespørsel har banken ingen oversikt over.

Spørsmål 2.8:

Etter sentralbankloven skal Norges Bank informere departementet om saker av viktighet. Kan det redegjøres for når og hvilke temaer Finansdepartementet er orientert om i ansettelsesprosessen?

Svar:

Finansdepartementet skal kunne komme med innspill til kvalifikasjonskravene som blir lagt til grunn i forbindelse med utlysningen av stillingen som daglig leder av NBIM. Det følger av forarbeidene til ny sentralbanklov at departementet skal bli orientert om aktuelle kandidater før hovedstyret fatter endelige beslutning. Departementets første anledning til gi innspill til kravspesifikasjonen kom i forankringssamtaler med RRA i desember. Etter dette ble arbeidet med utkast til stillingsannonse og kravspesifikasjon påbegynt. Banken sendte utkast til stillingsannonse til Finansdepartementet 3. januar 2020 og mottok svar fra Finansdepartementet 7. januar.

Videre ble det avholdt møte 28. februar mellom henholdsvis finansråd Hans Henrik Scheel og ekspedisjonssjef Espen Erlandsen og sentralbanksjef Øystein Olsen og visesentralbanksjef Egil Matsen. Sentralbanksjefen orienterte i møtet om Norges Banks arbeid så langt med å identifisere potensielle kandidater til stillingen, hvorav noen kandidater ble særskilt nevnt. Sentralbanksjefen orienterte også om planlagt prosess fremover.

Finansdepartementet ba i epost den 3. mars om en vurdering av aktuelle kandidaters kvalifikasjoner opp mot kravene i stillingsutlysningen. Departementet påpekte videre at i den grad det kunne være snakk om kandidater som var eller ville fortsette å være helt eller delvis bosatt i utlandet, kunne dette ha betydning for skatteplikten til både Norge og utlandet. Departementet ba Norges Bank redegjøre for om vedkommende ville ha tilstrekkelig tilstedeværelse i Norge til å ivareta den daglige ledelsen av NBIM, samt om de skattemessige sidene ved eventuelt delvis bosted utenfor landet.

Sentralbanksjefen sendte 17. mars en redegjørelse om disse spørsmålene til departementet. Som grunnlag for redegjørelsen hadde banken bestilt en utredning om skattemessige forhold fra advokatfirmaet Wikborg Rein. Utredningen var vedlagt sentralbanksjefens redegjørelse. Banken orienterte i oversendelsen også om den aktuelle kandidatens bosituasjon og forventninger om hvordan en eventuell tilsetting ville påvirke bosituasjonen.

23. mars hadde finansministeren en telefonsamtale med sentralbanksjefen. Samtalen handlet om Norges Banks undersøkelser om kandidatens egnethet opp mot de kvalifikasjonskravene som var stilt og om fremtidige spørsmål som en kunne regne med at ville komme, for eksempel skattemessige forhold. Samtalen krevde ikke oppfølginger fra verken departementet eller Norges Bank.

Spørsmål 2.9:

Hva er årsakene til at søkerlisten ikke ble oppdatert med Tangens navn (eller som anonym søker) før ansettelsen ble offentliggjort?

Svar:

Etter offl. § 25 annet ledd skal det etter søknadsfristens utløp settes opp en søkerliste som inneholder navn, alder, stilling eller yrkestittel og bostedskommune for hver søker til stillingen. Det kan gjøres unntak fra innsyn for opplysninger dersom en søker selv ber om dette. Vedkommende skal i så fall føres opp på søkerlisten som anonym søker med angivelse av kjønn.

Søknadsfristen til stillingen som daglig leder NBIM utløp 21. februar 2020. Den 25. februar 2020 valgte Norges Bank å offentliggjøre søkerlisten til stillingen som daglig leder NBIM ved publisering på Norges Banks nettsider.

Offl. pålegger ikke offentlige virksomheter å offentliggjøre dokumenter av eget tiltak. Loven gir alle som ønsker det, krav på å få gjøre seg kjent med dokumentene, men den som vil bruke denne retten, må selv ta initiativet ved å rette et krav om innsyn til den offentlige virksomheten som har dokumentet. I denne saken valgte Norges Bank imidlertid å publisere søkerlisten på egne nettsider 25. februar, slik den da så ut. Søkerlisten bestod på dette tidspunktet av 8 søkere, hvorav én søker hadde bedt om å bli unntatt offentlighet (ikke Tangen) og fått dette innvilget. Søkerlisten inneholdt derfor fullt navn på syv søkere, inkludert alder, stilling eller yrkestittel og bosteds- eller arbeidskommune.

Tangen søkte ikke på stillingen som daglig leder av NBIM før fristens utløp, men ble kontaktet av RRA. Så vel før som etter søknadsfristens utløp hadde rekrutteringsbyrået dialog og intervjuer med aktuelle kandidater til stillingen som daglig leder NBIM, også utover den offisielle søkerlisten.

Nicolai Tangen hadde to intervjuer med ansettelsesutvalget, samt en samtale med sentralbanksjefen. Det første intervjuet ble gjennomført 12. februar, og det andre intervjuet ble gjennomført 3. mars 2020.

Den 5. mars ble Tangen presentert som én av to aktuelle kandidater for Norges Banks hovedstyre, og som den foretrukne kandidat. Ansettelsesutvalget fikk etter dette mandat fra hovedstyret til å fullføre rekrutteringsprosessen under forutsetning av godkjent sikkerhetsklarering og bekreftende referanserapport. Årsaken til at Tangen ikke da ble ført i søkerlisten, var hensynet til å opprettholde konfidensialitet i prosessene som da pågikk.

Den 23. mars ble Tangen inkludert i den offentlige søkerlisten. Endelig offentlig søkerliste som inkluderte Tangens navn fulgte innstillingsnotatet til hovedstyret som fattet sin beslutning om tilsetting av Tangen som daglig leder av NBIM den 24. mars. Den 26. mars ble Nicolai Tangen presentert som ny daglig leder for NBIM.

Det er en skjønnsmessig vurdering når search-kandidater er å anse som reelle søkere til en stilling og dermed skal påføres offentlig søkerliste. Det er i all hovedsak praksis fra Sivilombudsmannen som er egnet til å belyse denne vurderingen. Praksis viser at det blant annet skal legges vekt på om samtalene med kandidaten(e) bærer preg av kvalifikasjonsvurderinger og dermed går lengre enn å avklare en eventuell interesse for stillingen.

På denne bakgrunn kan det argumenteres for at Tangen i hvert fall var å anse som en reell søker til stillingen ved hovedstyrets behandling den 5. mars slik at han skulle blitt påført søkerlisten rundt

dette tidspunktet. På dette tidspunktet var han ikke bare vurdert som kvalifisert, men han hadde også kompetansemessig blitt vurdert opp mot, og rangert foran, andre kandidater. Vi erkjenner at vi i dette tilfellet har påført Tangens navn for sent på den offentlige søkerlisten.

Dersom noen av de aktuelle kandidatene som RRA var i dialog med skulle blitt inkludert i søkerlisten på et tidligere tidspunkt, er det grunn til å tro at samtlige ville bedt om unntak fra offentlighet jf. offl. § 25 annet ledd. En slik begjæring ville etter all sannsynlighet blitt innvilget og de ville dermed blitt påført søkerlisten med angivelse av kjønn. En søker har likevel ingen garanti for at vedkommendes identitet ikke fremkommer etter en innsynsbegjæring. Dette hensynet var medvirkende til at Tangen ikke tidligere ble ført opp på oppdatert søkerliste.

Spørsmål 2.10:

Hva er årsaken til at offentliggjøringen av ansettelsen ikke ble utsatt til etter at alt om økonomiske forhold, mulige interessekonflikter mv. var utkvittert?

Svar:

Det er nå en dialog mellom Norges Bank og Tangen for å avklare alle økonomiske forhold og mulige interessekonflikter. En slik dialog kunne ikke etableres før hovedstyret hadde truffet sin beslutning. Fortrolighetshensyn tilsa også at alle praktiske sider med å etablere de nødvendige barrierer måtte gjennomføres etter at beslutningen var offentliggjort, jf. også svar på spørsmål 1.2.

Spørsmål 2.11:

Hvilke dokumenter i tilknytting til daglig leder for NBIMs ansettelse vil det bli gitt offentlig innsyn i? (ansettelseskontrakt, stillingsinstruks, forvaltningsmandat mv.)

Svar:

Utgangspunktet er at alle saksdokumenter, journaler mv. er offentlige jf. offl. § 3.

Offl. § 25 gir imidlertid rett til å unnta dokumenter i *«sak om tilsetjing … i offentleg teneste»*. Enkelte dokumenter i ansettelsessaken inneholder i tillegg opplysninger om forretningsmessige eller personlige forhold, og er derfor underlagt lovbestemt taushetsplikt etter sentralbankloven § 5-2 første ledd, jf. offl. § 13 første ledd. Det kan også være dokumenter som er unntatt offentlighet etter annen lovpålagt taushetsplikt, slik som advokatbetenkninger mv.

Det kan gjøres unntak fra taushetsplikten om Norges Banks forretningsmessige forhold etter sentralbankloven § 5-2 (3).

Det vil bli gitt offentlig innsyn i de dokumenter som det begjæres innsyn i og som ikke vurderes unntatt fra innsyn etter offentleglova eller er underlagt lovbestemt taushetsplikt.

Om de konkrete dokumentene som er nevnt:

- Endelig ansettelseskontrakt er ikke omfattet av unntaket i offl. § 25 første ledd om unntak fra offentlighet for dokumenter i ansettelsessaker og er derfor som utgangspunkt offentlig. Kontrakten kan imidlertid inneholde opplysninger om forretningsmessige eller personlige

forhold som det ikke kan gis innsyn som følge av lovbestemt taushetsplikt etter sentralbankloven § 5-2 første ledd, jf. offl. § 13 første ledd. Det er på nåværende tidspunkt ikke besluttet hvorvidt det kan gjøres unntak fra denne taushetsplikten. Det vil i lys av Norges Banks og NBIMs omdømme være ønskelig med så stor grad av åpenhet som mulig rundt dette ansettelsesforholdet

- Stillingsinstruksen til CEO NBIM er offentlig og fremgår her: https://www.nbim.no/en/organisation/governance-model/executive-board-documents/ceo-job-description/

- Investeringsmandatet er offentlig og fremgår her: https://www.nbim.no/en/organisation/governance-model/executive-board-documents/investment-mandate---government-pension-fund-global/

3. Norges Banks etiske retningslinjer

Det har blitt diskutert om nåværende daglig leder for NBIM Yngve Slyngstads deltakelse på seminaret «Back to University» ved Wharton Business School i fjor høst kunne være et brudd på Norges Banks etiske regelverk.

Spørsmål 3.1:

Representantskapet ønsker:

- en oversikt over etablerte etiske regelverk i Norges Bank
- en oversikt over hvem som har fastsatt regelverket
- en oversikt over når regelverket ble fastsatt og når det sist ble oppdatert
- oppgitt hvem som omfattes av regelverket
- å vite hvordan overholdelse av regelverket følges opp og hvordan det rapporteres.

Svar:

I det følgende gis det en oversikt over det etiske regelverket som gjelder ansatte i Norges Bank. I tillegg kan det nevnes at det eksisterer et etisk regelverk som retter seg mot medlemmene av hovedstyret og komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet (Utfyllende bestemmelser om habilitet mv. for medlemmene av Norges Banks hovedstyre og komité for pengepolitikk og finansiell stabilitet (habilitetsregelverket) og Etiske prinsipper for de eksterne medlemmene av hovedstyret og komiteen i Norges Bank).

Det etiske regelverket er bygget opp slik at hovedstyret har fastsatt «Etiske prinsipper for ansatte i Norges Bank», mens sentralbanksjefen og daglig leder for NBIM har fastsatt nærmere regler for sine respektive ansvarsområder, jf. punkt 3.1 i «Etiske prinsipper for ansatte i Norges Bank».

Etisk regelverk som retter seg mot ansatte[2]

Navn på regelverk	Fastsatt av	Dato	Hvem som er omfattet	Oppfølging av overholdelse og hvordan det rapporteres
Etiske prinsipper for ansatte i Norges Bank	Hovedstyret	19.10.2011, sist oppdatert 13.6.2018 med virkning fra 1.1.2019	Alle	Etterlevelsesfunksjonene i NBIM og innenfor sentralbanksjefens ansvarsområde har et særlig ansvar for oppfølging. For leder NBIM og for ledere av etterlevelsesfunksjonene (Chief Compliance Officers) i NBIM og i sentralbankvirksomheten skal egenhandel som er gjenstand for forhåndsgodkjenning og/eller underlagt bindingstid, forhåndsgodkjennes av Juridisk direktør. Rapportering av etterlevelse inngår i ordinær rapportering til hovedstyret om virksomhetsrisiko og etterlevelse
Utfyllende Etiske regler for ansatte i Norges Bank sentralbank-virksomheten	Sentralbanksjefen	23.11.2012, sist oppdatert 10.12.2019	Sentral-banksjefens ansvars-område	Etterlevelsesfunksjonen for sentralbanksjefens ansvarsområde har et særlig ansvar for oppfølging. Rapportering av etterlevelse inngår i ordinær rapportering om virksomhetsrisiko og etterlevelse
Conduct Policy	CEO NBIM	1.12.2011, sist oppdatert 15.12.2017	NBIM	Etterlevelsesfunksjonen i NBIM har et særlig ansvar for oppfølging. Rapportering av etterlevelse inngår i ordinær rapportering om virksomhetsrisiko og etterlevelse
Guideline – External Relations – Meetings and Conferences	Deputy Chief Executive Officer NBIM	9.8.2017, sist oppdatert 24.5.2019	NBIM	NBA Communications and External Relations, tidligere NBIM Communication and External Relations, har et særlig ansvar for oppfølging.
Guideline – External Communication	Deputy Chief Executive Officer NBIM	3.1.2012, sist oppdatert 24.5.2019	NBIM	NBA Communications and External Relations, tidligere NBIM Communication and External Relations, har et særlig ansvar for oppfølging.
Guideline – Handling conflicts of interest	CCO NBIM	12.4.2018, sist oppdatert 14.4.2020	NBIM	Etterlevelsesfunksjonen i NBIM har et særlig ansvar for oppfølging. Rapportering av etterlevelse inngår i ordinær rapportering om virksomhetsrisiko og etterlevelse
Guideline – Anti-corruption	CCO NBIM	26.6.2018, sist oppdatert 6.12.2019	NBIM	Etterlevelsesfunksjonen i NBIM har et særlig ansvar for oppfølging. Rapportering av etterlevelse inngår i ordinær rapportering om virksomhetsrisiko og etterlevelse

[2] For ordens skyld gjøres det oppmerksom på at sentralbanksjefen 9.2.2011 vedtok et dokument «Overordnede retningslinjer for reiser, representasjon og bevertning for ledelsen i Norges Bank». Retningslinjene gjelder blant annet for ledergruppen i NBIM. Det er i dag det etiske regelverket som regulerer hvem som kan dekke utgifter for ansatte ved reiser. Retningslinjene fra 2011 har ikke vært oppdatert etter endringene i det etiske regelverket, og er planlagt opphevet/endret. Det er dermed reguleringen i det etiske regelverket som er det relevante utgangspunktet for de spørsmål som er reist i denne saken.

Guideline – Personal trading	CCO NBIM	18.2.2019, sist oppdatert 26.3.2020	NBIM	Etterlevelsesfunksjonen i NBIM har et særlig ansvar for oppfølging. Rapportering av etterlevelse inngår i ordinær rapportering om virksomhetsrisiko og etterlevelse
Guideline – Inside Information Handling	CCO NBIM	1.11.2010, sist oppdatert 2.12.2019	NBIM	Etterlevelsesfunksjonen i NBIM har et særlig ansvar for oppfølging. Rapportering av etterlevelse inngår i ordinær rapportering om virksomhetsrisiko og etterlevelse
Guideline – Expense management	CFO NBIM	5.11.2010, sist oppdatert 28.2.2020	NBIM	NBIM Finance har et særlig ansvar for oppfølging. Rapportering av etterlevelse inngår i ordinær rapportering om virksomhetsrisiko og etterlevelse

Spørsmål 3.2:

Gjelder det etiske regelverket på området generelt og/eller er det forskjeller i hvilke regler som gjelder generelt, for potensielle forretningsforbindelser og faktiske forretningsforbindelser? Hva består i så fall disse forskjellene i?

Svar:

I «Etiske prinsipper for ansatte i Norges Bank» er det særlig punkt 9, 10, 11 og 12 som er relevante.

9. Håndtering av interessekonflikter

Punktet gir generelle prinsipper om håndtering av interessekonflikter, men inneholder i fjerde ledd denne særbestemmelsen som blant annet gjelder forretningsforbindelser:

> *«I foretak innen finanssektoren eller i foretak som er forretningsforbindelser av Norges Bank er eksterne tillitsverv og biverv ikke tillatt.»*

Særbestemmelsen skyldes at muligheten for interessekonflikter anses som særlig stor i disse tilfellene.

10. Gaver og personlige fordeler fra/til bankens forretningsforbindelser mv.

Hele punktet gjelder forretningsforbindelser, som er definert slik i første ledd andre setning:

> *«Med forretningsforbindelser menes eksterne forbindelser som banken har når den utøver sin virksomhet.»*

Regelverket skiller ikke mellom «potensielle forretningsforbindelser» og «faktiske forretningsforbindelser». Siden forretningsforbindelser er definert som «eksterne forbindelser som banken har …», er det naturlig å forstå at dette i utgangspunktet gjelder faktiske forretningsforbindelser.

11. Adgang til å ta imot invitasjoner mv.

Første og andre ledd gjelder generelt, mens det i tredje ledd er en særbestemmelse om adgangen til å ta imot invitasjon til måltider:

> *«Ansatte kan ta imot invitasjon til måltider fra bankens forretningsforbindelser bare dersom måltidet naturlig inngår som del av et møte eller annen omstendighet som knytter seg til et*

oppdrag for Norges Bank, eller hvor formålet åpenbart ikke er å oppnå kontrakter med eller særlige ytelser fra Norges Bank.»

Særbestemmelsen skyldes at muligheten for interessekonflikter anses som større når det gjelder forretningsforbindelser.

12. Foredrag og undervisning

Punktet gjelder generelt, og har ingen bestemmelser som gjelder spesielt for forretningsforbindelser.

Spørsmål 3.3:

Representantskapet ber opplyst hvilke konkrete bestemmelser i Norges Banks etiske regelverk som er relevante for bedømmelsen av om daglig leder av NBIM i forbindelse med deltakelse på nevnte seminar kan ha handlet i strid med reglene. Det bes redegjort for hvilke vurderinger som er gjort opp mot gjeldende regelverk i denne sammenheng.

Svar:

Relevante bestemmelser

Leder av NBIM rapporterer til Norges Banks hovedstyre, og er som ansatt i banken underlagt «Etiske prinsipper for ansatte i Norges Bank». Hovedstyret har delegert til leder av NBIM å fastsette nærmere regler for ansatte i NBIM. Dette gjøres gjennom styringsdokumenter benevnt Policies og Guidelines, som regulerer dette mer i detalj.

De konkrete bestemmelsene som er mest relevante for besvarelsen av spørsmål 3.3 og 3.4 og for bedømmelsen av om daglig leder har handlet i strid med regelverket, står i «Etiske prinsipper for ansatte i Norges Bank».

1. Formål

Formålet med Etiske prinsipper er å ivareta et godt omdømme og allmennhetens tillit til Norges Bank ved blant annet å sikre at bankens ansatte utfører sine oppgaver på en saklig og uavhengig måte og at de ansatte opptrer lojalt overfor Norges Bank som arbeidsgiver. Etiske prinsipper skal bidra til at det skapes en felles holdning til etiske problemstillinger blant de ansatte, og de skal danne et felles grunnlag for nærmere regler og prosedyrer som fastsettes.

5. Generelle prinsipper

Alle har et ansvar for å bidra til at Norges Banks omdømme blir ivaretatt. Dette innebærer et krav om å avstå fra ulovlige handlinger, herunder alle former for korrupsjon som for eksempel å gi eller motta bestikkelser eller utilbørlige fordeler. Videre skal alle avstå fra bedrageri, underslag mv. og annen tjenesteforsømmelse som kan svekke bankens anseelse. Ansvaret innebærer videre et krav om å opptre etisk forsvarlig og å ha høy etisk bevissthet for øvrig. [Første ledd]

9. Håndtering av interessekonflikter

Ansatte skal i sitt arbeid unngå avhengighet eller nærhet til personer, foretak eller institusjoner utenfor Norges Bank, dersom forholdet er av en slik karakter at det kan svekke tilliten til Norges Banks uavhengighet og autoritet. [Andre ledd]

10. Gaver og personlige fordeler fra/til bankens forretningsforbindelser mv.
Ansatte skal avstå fra å motta gaver eller personlige fordeler til seg selv eller andre fra bankens forretningsforbindelser. Med forretningsforbindelser menes eksterne forbindelser som banken har når den utøver sin virksomhet. Det skal fastsettes nærmere regler og prosedyrer for hva som anses som gaver og personlige fordeler, eventuelle unntak fra forbudet, samt for registrering av eventuelle mottatte gaver og personlige fordeler.

Norges Bank skal generelt ikke gi gaver til forretningsforbindelser.

Det er under enhver omstendighet ikke tillatt å tilby eller på annen måte tilgodese forretningsforbindelser noen form for fordeler for å oppnå – eller som kan oppfattes som forsøk på å oppnå – avtaler eller personlige fordeler.

Forbudene omtalt i denne bestemmelsen gjelder uavhengig av fordelens økonomiske verdi og selv om ytelse av fordelen ansees som kutyme i vedkommende miljø, land eller kultur.

11. Adgang til å ta imot invitasjoner mv.
Som ledd i bankens virksomhet kan ansatte delta på eksterne seminarer, møter og arrangementer som er relevant for Norges Banks virksomhet og hvor deltakelse er i bankens interesse.

Kostnader knyttet til reiser, møter, seminarer mv. skal som hovedregel dekkes av banken. Det skal fastsettes nærmere regler om hvordan dette gjennomføres i praksis i forhold til ulike typer arrangementer.

Ansatte kan ta imot invitasjon til måltider fra bankens forretningsforbindelser bare dersom måltidet naturlig inngår som del av et møte eller annen omstendighet som knytter seg til et oppdrag for Norges Bank, eller hvor formålet åpenbart ikke er å oppnå kontrakter med eller særlige ytelser fra Norges Bank.

12. Foredrag og undervisning
Opplysningsvirksomhet innenfor bankens virkefelt inngår som del av Norges Banks oppgaver. I den utstrekning det er forenlig med de løpende gjøremål i banken og det ellers finnes hensiktsmessig ut fra bankens virksomhet og interesser, kan ansatte delta og representere Norges Bank i forskjellige eksterne sammenkomster og bidra med foredrag el. Det forutsettes at det på forhånd er innhentet samtykke fra leder av relevant organisatorisk enhet. [Første ledd]

Behandling av invitasjon til konferansen

Det er en hovedoppgave for daglig leder for NBIM å delta på arrangementer og representere Norges Bank i mange ulike sammenhenger, jf. også punkt 12. Den aktuelle bestemmelsen i punkt 9 andre ledd pålegger ansatte aktsomhet i den forbindelse, men er ikke til hinder for deltagelse på seminarer som «Back to University».

Invitasjoner til foredrag vurderes blant annet etter faglig innhold og i forhold til mulige interessekonflikter. Alle mottatte invitasjoner til NBIM og leder av NBIM behandles ukentlig med kommunikasjonsenheten (med leder kommunikasjonsenheten, rådgiver med ansvar for eksterne relasjoner, leder og nestleder NBIM tilstede) og registreres. Invitasjonen til å delta i panelsamtale

under «Back to University» fulgte denne prosessen. Det ble lagt vekt på at konferansen var i samarbeid med et anerkjent universitet. Konferansen ble vurdert å ha høy faglig kvalitet og relevans, og som en anledning til å representere fondet utad. Siden Slyngstad var bedt om å sitte i et panel med et annet lands sentralbanksjef, ble forespørselen også diskutert med sentralbanksjefen.

Konferansen og Yngve Slyngstads deltagelse var planlagt i 2018, året før han sa opp sin stilling som leder for NBIM. På det tidspunktet konferansen ble avholdt, hadde Yngve Slyngstad ikke kjennskap til Nicolai Tangens kandidatur til stillingen som leder for NBIM.

AKO Capital/Tangen har hverken på det aktuelle tidspunkt, og heller ikke etter dette tidspunktet vært vurdert som en av bankens forretningsforbindelser slik dette er definert i regelverket, se også svar på spørsmål 1.9. Det har vært faglig kontakt mellom investeringsavdelingen i NBIM og AKO Capital/Tangen. Leder av NBIM har i hovedsak hatt kontakt med Tangen i forbindelse med ulike foredrag i etterkant av at Tangen selv var foredragsholder på Norwegian Financial Research Conference (NFRC) i Norges Bank i august 2016. E-postene mellom Tangen og NBIMs leder er oversendt til pressen og er også publisert på Norges Banks hjemmeside.

Deltagelse på konferansen

Dersom andre enn Norges Bank skal dekke kostnader knyttet til reiser, møter, seminarer mv., vil det være et unntak fra hovedregelen i punkt 11 andre ledd.

Tredje ledd i punkt 11 i hovedstyrets «Etiske prinsipper for ansatte i Norges Bank» er en særbestemmelse om adgangen til å ta imot invitasjon til måltider fra bankens forretningsforbindelser. AKO Capital var/er ingen forretningsforbindelse, så dette leddet kommer ikke til anvendelse.

Punkt 10 om gaver gjelder forretningsforbindelser, og bestemmelsene kommer derfor ikke direkte til anvendelse.

Om dekning av utgifter til reise og opphold mv. vises til svar på spørsmål 3.4 nedenfor.

Spørsmål 3.4:

I hvilken grad er det i tråd med gjeldende etiske regelverk at noen av utgiftene knyttet til deltakelse på seminar som omfatter opphold, underholdning og reise mv. ble dekket av Nicolai Tangen?

Svar:

De kostnader som ble dekket for leder NBIM (på linje med andre deltakere) av AKO Capital som konferanseholder, knytter seg til måltider og losji, underholdningsinnslag under konferansen og hjemreise.

Kostnader til hotellopphold, slik disse er presentert i ettertid, er innenfor reiseregulativet til NBIM.

Returreisen til leder NBIM ble dekket av AKO Capital, og var dermed et unntak fra hovedregelen i punkt 11 andre ledd om at banken skal dekke kostnader til reiser, møter, seminarer mv.

Unntaksadgangen etter gjeldende regelverk må vurderes opp mot formålet med regelverket. Etter punkt 1 første ledd i «Etiske prinsipper for ansatte i Norges Bank» er formålet «å ivareta et godt

omdømme og allmenhetens tillit til Norges Bank». Etter punkt 5 første ledd i regelverket har alle «et ansvar for å bidra til at Norges Banks omdømme blir ivaretatt».

Ved ordinær hjemreise ville leder av NBIM tatt tog til flyplass og så reist med ordinært rutefly. Ved valg av alternativet med privatfly i regi av AKO ble reisen mer effektiv og en arbeidsdag spart. Returreisen fra seminaret med privatfly var uvanlig sammenlignet med praksis for reiser i Norges Bank. Selv om dette ikke er et brudd på ordlyden i den konkrete bestemmelsen i punkt 11 andre ledd, er likevel vurderingen at bruk av unntaksadgangen i dette tilfellet skulle vært unngått for å være i tråd med formålsbestemmelsen om å ivareta et godt omdømme og allmenhetens tillit til Norges Bank. Leder NBIM har offentlig gitt uttrykk for at han har utvist dårlig dømmekraft ved å akseptere flyturen og la utgiftene dekkes av konferansen. Norges Bank har besluttet å dekke disse utgiftene forbundet med konferansen.

Hovedstyret vil i lys av denne saken vurdere behovet for å klargjøre aktuelle bestemmelser i «Etiske prinsipper for ansatte i Norges Bank».

Spørsmål 3.5:

På hvilken måte er etisk regelverk reflektert i stillingsinstruks for daglig leder for NBIM?

Svar:

Stillingsinstruksen for daglig leder for NBIM («Job description for the Chief Executive Officer of Norges Bank Investment Management (NBIM)") ble sist oppdatert av hovedstyret 29. april 2020 etter at et utkast ble sendt Finansdepartementet til orientering 30. mars 2020.

I første avsnitt under punkt 1. «Principal duties» står det blant annet:

> *"The Chief Executive Officer shall adhere to principles and instructions from the Executive Board,…"*

Det følger direkte av dette at daglig leder for NBIM skal følge «Etiske prinsipper for ansatte i Norges Bank» som er fastsatt av hovedstyret.

I stillingsinstruksen står det også i punkt 8. «Risk and compliance»:

> *"The Chief Executive Officer is responsible for establishing internal risk and compliance systems and procedures, appropriate for the Fund and the portfolios under management. This includes:*
>
> *[...]*
>
> - *Establish appropriate requirements and procedures governing the code of conduct of NBIM employees in accordance with the ethical rules laid down by the Executive Board and ensure such rules are observed;"*

Stillingsinstruksen pålegger dermed leder NBIM å utarbeide utfyllende etisk regelverk, og iverksette tiltak for etterlevelse av regelverket.

VEDLEGG 1.1

TaylorWessing

Mr Nicolai Tangen
53 Maresfield Gardens
London
NW3 5TE

Taylor Wessing LLP
5 New Street Square
London EC4A 3TW

Tel +44 (0)20 7300 7000
Fax +44 (0)20 7300 7100
DX 41 London
www.taylorwessing.com

Direct tel +44 (0)20 7300 4181
d.lingham@taylorwessing.com

Date	Our reference	Your reference
20 February 2020	UMXB/UDYL/TAN40.U1	

For the attention of Mr Nicolai Tangen

Your proposed work for Norges Bank Investment Management

1. Background, scope, assumptions and limitations

1.1 We understand that you are in discussion with Norges Bank Investment Management ("**NBIM**") regarding the possibility that you may carry out work for NBIM. We further understand that the commitments involved in undertaking that work would most likely result in your becoming a resident of Norway under domestic Norwegian tax rules.

1.2 You have asked us to consider the impact of your proposed work for NBIM on your personal financial affairs, including their tax treatment, and we have been in discussion with your Norwegian tax advisers, Wiersholm, about Norwegian tax aspects of the proposals, which appear to be highly relevant. We have begun to discuss with you how you might restructure your affairs during the period of the work that you may undertake for NBIM.

1.3 The information set out in this letter is provided to you in the context of our work advising you on your estate planning, charitable giving, and UK tax affairs.

1.4 We are aware that you may decide to disclose this letter to NBIM. Neither NBIM nor any other third party should rely on the information contained in this letter or treat any statement made by Taylor Wessing LLP as a representation. We confirm, however, that (strictly subject to the points made in the paragraphs below) the information contained in this letter may be relied upon by you and is accurate.

1.5 In preparing this letter we have relied upon the documents and information provided to us by you and your agents, which we have assumed are complete and up to date in relation to the matters to which they relate. We have not had access to complete information about your financial affairs and interests, which we understand extend beyond those mentioned in this letter.

1.6 Although reference is made in this letter to matters of Norwegian taxation and to the advice of Wiersholm on those matters, our advice in this letter does not extend to any

matter of Norwegian law or taxation, and we understand that you are relying for all such matters on Wiersholm.

1.7 Further, and particularly in view of your current role at AKO Capital LLP (on which see below), all advice on the implications of your proposed work for NBIM under UK financial services legislation (including your statutory, regulatory and contractual obligations relating to matters such as confidentiality, conflicts of interest, disclosure to the UK Financial Conduct Authority, and the risks of insider dealing and market abuse) falls outside the scope of this letter.

1.8 Finally, all values included in this letter and its appendices merely represent what we have been told, and we make no comment on the accuracy of such values or on any question of valuation.

2. AKO Capital LLP and the AKO Fund entities

2.1 You are a member of AKO Capital LLP (the "**Partnership**"), which is a limited liability partnership incorporated in England and Wales on 6 April 2005 with number OC312612 and is an authorised firm for the purposes of UK financial services regulation.

2.2 As a matter of English law, the Partnership has separate legal personality (separate, that is, from the legal personality of its members), and the Partnership has the capacity to contract, own property, sue and be sued in its own name.

2.3 The terms of the Partnership, including those governing the legal relations between its members, are set out in an Amended and Restated Limited Liability Partnership Deed dated 22 May 2017 made between you (as founder member), David Woodburn and others including the Partnership itself (the "**Partnership Deed**").

2.4 You are a member of the Board (as defined in the Partnership Deed), and the voting power which you enjoy pursuant to the Partnership Deed enables you effectively to control the management of the Partnership.

2.5 Under the terms of the Partnership Deed, the Board has power to allocate the profits and losses of the Partnership amongst its members.

2.6 The Partnership is carrying on a business with a view to profit, its main business being the provision of investment management services to the various AKO Fund entities (the "**Funds**"). A list of the Funds is included as Appendix 1 to this letter.

2.7 The Funds generally have the objective of providing their investors with long-term capital growth. While members of the Partnership can invest in the Funds, generally through the classes of shares known as "Management Shares", the investors in the Funds are generally unconnected with you or with the Partnership.

2.8 Under the terms of the investment management contracts between the Partnership and each of the Funds, each Fund pays to the Partnership:

(a) management fees, based on the value of the assets belonging to that Fund; and

(b) performance fees, based on the investment performance of such assets.

2.9 The Board has currently allocated approximately 70% of the profits of the Partnership ("**Your Profit Share**") to you. You also have a significant holding of the shares in a number of the Funds.

2.10 Your Profit Share falls within the scope of UK income tax (at a marginal rate of 45%) and UK national insurance contributions (at a marginal rate of 2%). However, you are currently able (subject to certain conditions) to obtain relief from UK income tax on Your Profit Share by making charitable gifts (which need not be made directly out Your Profit Share itself). In practice, you have made such gifts principally to the AKO Foundation (see below), and have done so out of shares of one of the Funds (specifically, AKO Fund Limited). Those gifts have enabled you to obtain very significant relief from the UK income tax which you would otherwise have suffered in respect of Your Profit Share.

2.11 We understand from Wiersholm that, if you become resident in Norway for Norwegian tax purposes, Your Profit Share will (subject to relief under the double tax treaty between Norway and the UK (the "**Treaty**")):

(a) be charged to Norwegian tax; and

(b) not be capable of being sheltered from Norwegian tax by virtue of your charitable giving.

2.12 You are currently resident in the UK for UK tax purposes and we expect that, during the period of your work for NBIM, you will continue to be so resident as a matter of the domestic tax rules of the UK. Therefore, it seems likely that, during the period of your work for NBIM you will be resident for tax purposes in both Norway and the UK under the respective domestic laws of those states, and that your overall exposure to taxation will depend to a significant extent on the application to your affairs of the Treaty, and particularly Article 4(3) of the Treaty, which contains the so-called "residence tie-breaker" provisions. Article 4(3) is capable of determining that you are treated, for the purposes of the Treaty, as a resident of either Norway or of the UK (and not of both). If, under Article 4(3), you are treated as a resident of the UK only, the preliminary advice of Wiersholm is that Norway would not be entitled to tax Your Profit Share except to the extent that it is attributable to a permanent establishment of the Partnership which is situated in Norway.

2.13 We understand from Wiersholm that, in view of the connections with Norway which you already have (and which will increase if you undertake the proposed work for NBIM) it will be difficult to be confident that the effect of Article 4(3) will be that you are treated for the purposes of the Treaty as a resident of the UK only, and that there will remain a high risk that you will be treated for those purposes as a resident of Norway only. If you are treated for those purposes as a resident of Norway only, the preliminary advice of Wiersholm is that:

(a) you would *prima facie* be fully exposed to Norwegian tax on Your Profit Share;

(b) you would have a right under Article 25(1)(a) of the Treaty to credit for the UK income tax actually paid on Your Profit Share;

(c) if you continued (as we understand that you would like to do) to make charitable gifts to the AKO Foundation, and so obtained relief in the UK from UK income tax on Your Profit Share, your right to that credit would be reduced (perhaps to nil); and

(d) the overall result would be that you had to pay significantly more tax overall on Your Profit Share.

2.14 We further understand that the Norwegian tax authority does not normally give (in advance) binding rulings on the application to individuals of the provisions of double tax treaties (such as Article 4(3) of the Treaty), and so it will not be easy to achieve certainty as to the Norwegian tax effects of your becoming resident in Norway under domestic Norwegian tax rules.

2.15 We further understand that the amounts which may be exposed to Norwegian tax are very significant. In particular, you have told us that Your Profit Share for year to 29 February 2020 is expected to be in the region of £225 million (circa NOK2.7 billion) and that your charitable gifts to the AKO Foundation in that year are in the region of £150 million (circa NOK1.8 billion).

2.16 You have told us that, if you were appointed by NBIM, you would commit yourself to applying the full amount of Your Profit Share by way of charitable gifts to the AKO Foundation.

2.17 You have told us that your current view is that the prospect of Norwegian tax being imposed on Your Profit Share (even if you gave away to charity assets having a value equal to Your Profit Share) would make it very difficult for you to accept an appointment at NBIM. Therefore, for you to be able to accept that appointment, you have told us that you would need to find a way of ensuring that (and obtaining the agreement of the Norwegian tax authority that) Your Profit Share will not be subject to Norwegian tax to the extent that it is used to make charitable gifts to the AKO Foundation.

2.18 You have told us that you are prepared to accept that you will be exposed:

(a) to Norwegian tax on your income from NBIM; and

(b) (depending on your residence status for Norwegian tax purposes) to Norwegian wealth tax on your worldwide net assets.

2.19 You have estimated that the value of your worldwide net assets, including for this purpose those comprised in the AKO Trust (see section 3 below), currently exceeds £700 million. We have been advised that the current maximum aggregate Norwegian net wealth tax rate is 0.85% and applying this rate to an illustrative asset value of £750 million produces a wealth tax liability that could exceed £6 million (circa NOK 70 million) per annum.

2.20 We understand that, quite apart from the tax implications for Your Profit Share, NBIM may have concerns, arising from your role in the Partnership, about conflicts of interest and about confidentiality, if your role in the Partnership were to continue while you are working for NBIM. (In that scenario, there would, of course, be a corresponding concern from the perspective of the Partnership and under UK financial services laws and regulation, but these topics lie outside the scope of this letter.)

2.21 In view of the possible concerns of NBIM mentioned in paragraph 2.20 above, you propose to retire from your active involvement in the advisory work of the Partnership, step down from the Managing Board of the Partnership, and make such arrangements as NBIM may require to ensure that you are isolated by strict information barriers from all the work of the Partnership that relates to the investment advice being provided to the Funds. We are working with you to determine how this may best be achieved, and you

have told us that you are happy to receive guidance from NBIM regarding its specific requirements.

3. The AKO Trust

3.1 You are a beneficiary of a private offshore trust called the AKO Trust (the "**Trust**").

3.2 The Trust was established by a Declaration of Trust made on 17 December 2002 by The Regent Trust Company Limited, and is governed by the laws of Jersey. The current trustee of the Trust is Apex Financial Services (Trust Company) Limited (the "**Trustee**"), and we understand that the Trustee is non-UK resident for UK tax purposes and does not have a UK permanent establishment. The Trust was funded exclusively by you.

3.3 Currently, you are entitled to the net income of the Trust as it arises to the Trustee. On your death (or the earlier termination of your right to the income of the Trust), your wife (if she is then alive) will become entitled during the remainder of her lifetime to the income of the Trust. In addition, the Trustee has a discretionary power to pay or apply capital of the Trust for the benefit of a class of beneficiaries which includes you, your wife, your children and remoter issue, and there is a power to add other persons to that class.

3.4 The main assets comprised in the Trust are the entire issued share capital of a company called AKO Investment Holdings Limited ("**AKOIHL**") and a debt (payable on demand) which is owed to the Trustee by AKOIHL. We understand that AKOIHL is non-UK resident for UK tax purposes and does not have a UK permanent establishment.

3.5 The funds of AKOIHL are invested in assets including market securities and venture capital funds. The balance sheet as at 31 December 2019 of AKOIHL shows gross assets with a value of over £102 million, including investments with a value of approximately £87.5 million (with the balance being in cash). We have been provided with a list of the investments held by AKOIHL as at 31 December 2019 together with their values as at that date, and that list and those values are reproduced as Appendix 2 to this letter.

3.6 We understand that, in recent years, AKOIHL has not paid dividends to the Trustee, and the Trustee has not exercised its power to pay or apply capital for the benefit of any beneficiary and, as a consequence, the benefits which have been enjoyed from the Trust have been minimal or nil.

3.7 You have told us that:

(a) NBIM may have concerns regarding your interest under the Trust;

(b) you would prefer to retain your interest under the Trust;

(c) if required by Norwegian tax rules, you would be prepared to pay Norwegian wealth tax on the basis that the net assets comprised in the Trust were treated as if they were yours;

(d) you would also be willing to request that AKOIHL dispose of its interests in the investments currently held by AKOIHL, to the extent that this was a practical step, in view of the nature of those investments;

(e) you believe that, in particular, AKOIHL would be able to call for the redemption of its investment in the fund listed under the heading "Other fund investments" in Appendix 3 to this letter;

(f) you consider that, it would be more difficult for AKOIHL to exit from the "Venture Capital type investments" listed in Appendix 3 to this letter, in view of the long-term nature of those investments and lack of a redemption mechanism or a secondary market

(g) if steps such as mentioned above would fail to allay the concerns of NBIM about the Trust, you would be willing to ask the Trustee to consider terminating your interest in the Trust and irrevocably transferring all the funds comprised in the Trust to the AKO Foundation (see below).

4. The AKO Foundation

4.1 On 1 February 2013 you established the AKO Foundation (the "**Foundation**") as an English company limited by guarantee.

4.2 On 29 April 2013 the Foundation was registered as a charity by the Charity Commission for England and Wales (the "**Commission**") with charity number 1151815. In accordance with the requirements of English law, details of the Foundation, including annual audited financial statements, are filed with, and published by, the Commission. The Foundation is recognised as a charity for UK tax purposes.

4.3 The objects of the Foundation (the "**Objects**") include the advancement of education and the advancement of the arts, culture, heritage and science, and the Foundation makes regular grants in furtherance of these objects. More information about the Foundation is available to the public on its website: https://www.akofoundation.org/.

4.4 The trustees of the Foundation are you, David Woodburn, Henrik Syse, Martin Byman and your wife (Katja Tangen). In your role as trustees, you are required by English law to further the Objects and, in relation to that requirement, you are regulated by and answerable to the Commission.

4.5 None of the trustees of the Foundation receives any benefit from the Foundation and, in particular, none of the trustees is remunerated for acting as a trustee of the Foundation.

4.6 The Foundation has been and continues to be funded by you, principally by means of gifts to the Foundation out of your holding of the shares of AKO Fund Limited. Following those gifts, the Foundation has called from time to time for those shares to be redeemed by AKO Fund Limited for cash, and those redemptions have allowed the Foundation to make charitable grants.

4.7 According to the accounts of the Foundation for the year ended 31 December 2019:

(a) the value of the total incoming resources of the Foundation for that year (which was before your gifts of around £150m referred to at paragraph [ ] above) was approaching £50 million (of which over £27 million was expended in that period on charitable activities); and

(b) the net assets of the Foundation as at 31 December 2019 was over £120 million.

4.8 In view of your possible work for NBIM, you would be willing to resign from the board of trustees of the Foundation and to isolate yourself from all decisions and information relating to the manner in which the funds of the Foundation are invested.

5. Other investments

5.1 You have told us that you directly own investments ("**Your Personal Investments**") other than those mentioned above, that Your Personal Investments include interests in offshore funds and venture capital funds, and that the information reproduced as Appendix 3 to this letter is a summary of Your Personal Investments.

5.2 In view of the possibility that you may work for NBIM, you have told us that you would be willing to make such arrangements as NBIM may require to remove yourself from the active management of Your Personal Investments. We are working with you to determine how this may best be achieved, and you have told us that you are happy to receive guidance from NBIM regarding its specific requirements.

5.3 You have told us that:

(a) you believe that third party investors in the AKO Funds would expect you to retain your investments in those funds;

(b) otherwise, you would be willing to exit from the investments in which you are currently interested, insofar as this is reasonably practical in view of the nature of those investments; and

(c) as in the case of the investments held by AKOIHL, you believe that you would be able to exit from the "Other fund investments" set out in Appendix 3 to this letter but that it would be more difficult for you to exit from the "Venture Capital type investments" listed in Appendix 3 to this letter.

6. Board memberships

6.1 You have told us that you hold the board positions ("**Your Board Positions**") set out in Appendix 4 to this letter.

6.2 In view of your possible work for NBIM you have told us that:

(a) you propose to step down from such of Your Board Positions as relate to AKO Capital and, in particular, from the Managing Board of the Partnership and the board of directors of:

(i) AKO Capital (Jersey) Limited;

(ii) AKO General Partner Limited; and

(iii) the AKO Fund entities;

(b) you propose to step down from the board of trustees of the Foundation; and

(c) owing to time constraints, you propose to step down from the boards of:

(i) 2030 Youth Obesity Alliance; and

(ii) University of the Arts London.

6.3 You have told us that you intend to remain a member of the Board of Overseers at The Wharton School of the University of Pennsylvania and of the board of the SKMU Sørlandets Kunstmuseum in Kristiansand

6.4 You have told us that you have recently been in discussions about being appointed to the board of trustees of the Tate Foundation (a UK charity) but that, if you were appointed by NBIM, you would not take this position.

7. Real Property

7.1 You have told us that you own the real property set out in Appendix 5 to this letter.

8. Dispute with HM Revenue & Customs

8.1 You have told us that the Partnership and its individual members (including you) are currently involved in a dispute (the "**Dispute**") with HM Revenue & Customs ("**HMRC**") regarding the correct UK tax treatment of the AKO Member Retention and Incentivisation Plan (the "**Plan**").

8.2 Further, you have told us that:

(a) the Plan was a mechanism intended to retain and incentivise the members of the Partnership;

(b) the Plan was operated between December 2011 and February 2014;

(c) in January 2019 you made a payment (the "**Payment**") into HMRC's "Strategic Accounting Framework Environment" (known as "SAFE") system;

(d) the Payment is of your full potential liability to UK tax that is subject to the Dispute; and

(e) the Payment is held by HMRC and available to be set off against any additional UK tax liability of yours which could arise as a result of the outcome of the Dispute.

8.3 We have not been advising or acting for you (or any other party) in relation to the Dispute. However, we would make the general comment that disputes between HMRC and commercial organisations (as well as between HMRC and individual taxpayers) regarding the interpretation of the complex tax laws of the United Kingdom are quite common.

9. Timescale for a reorganisation of your interests

9.1 You have asked us for our preliminary views on the time that would be required to give effect to the arrangements outlined in this letter. Clearly, at this early stage, we can only give a very approximate estimate, not least as we have received no guidance as to what reorganisation of your interests would:

(a) satisfy the concerns of NBIM; and

(b) remove Your Profit Share (to the extent that it is used to make gifts to the Foundation) from the scope of Norwegian taxation.

9.2 However, subject to our receiving detailed guidance as to the nature of a reorganisation such as mentioned above, we hope that the reorganisation could be completed within two months from the date by which we had received that guidance and your instructions to proceed, assuming that all parties (which might include the Trustee, AKOIHL, the Partnership and others) carried out all necessary steps expeditiously.

Yours faithfully

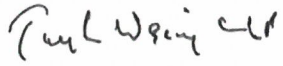

Taylor Wessing LLP

AKO current structure

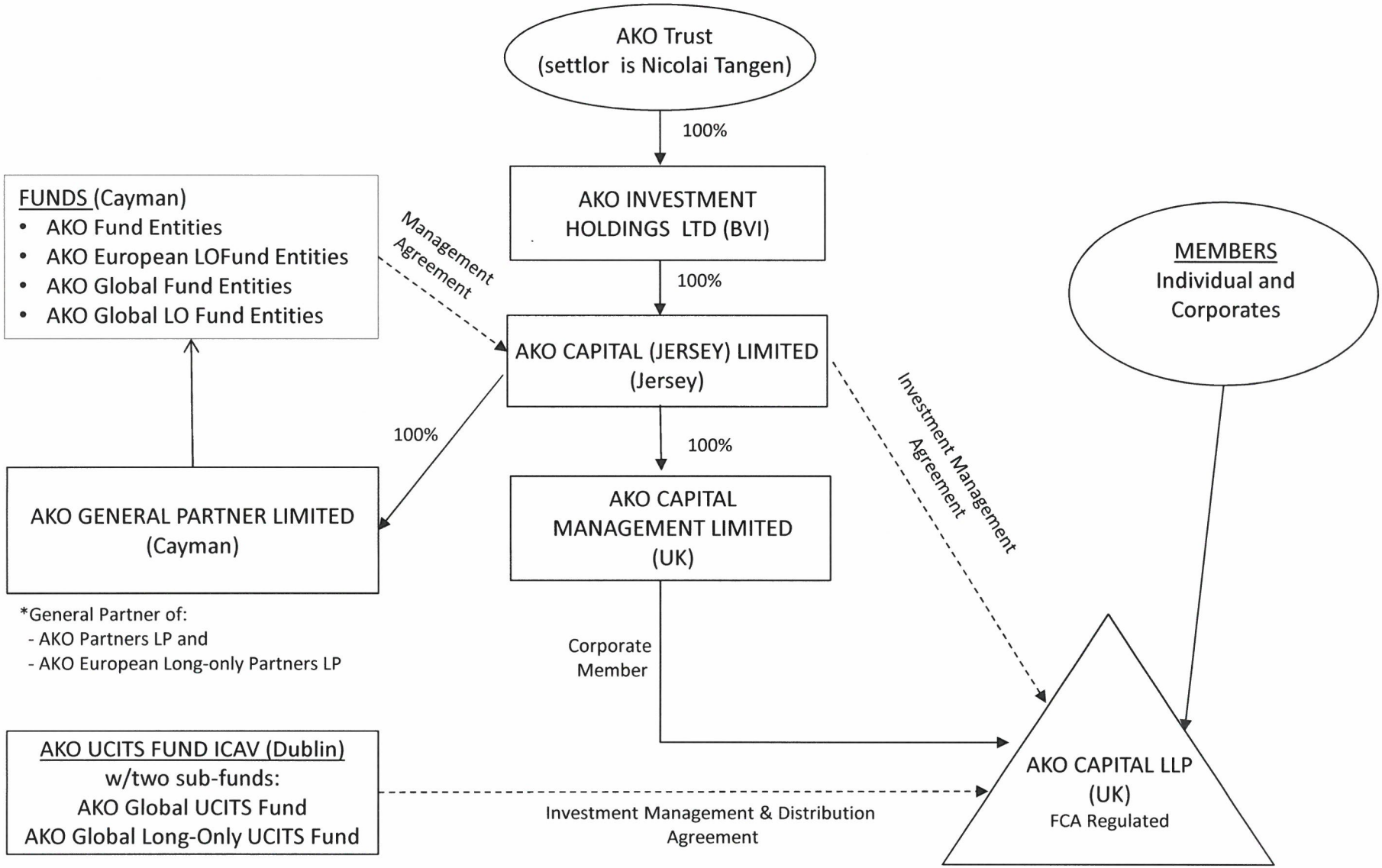

VEDLEGG 1.2

VEDLEGG 1.3

AKO group current legal structure
Current structure of NT's direct and indirect interests in AKO group entities, funds and trusts.

AKO Group entities
Please refer to the AKO current structure diagram for the overall structure.

Nicolai's interest in the AKO group entities (considered here as being the AKO Trust, AKO Investment Holdings Limited, AKO Capital (Jersey) Limited, AKO General Partner Limited, AKO Capital Management Limited, AKO Capital LLP and KAO Corporate Limited and) is as follows:

AKO Trust (a trust established in Jersey in 2002)
Nicolai is the settlor and the primary beneficiary. Nicolai's interest in the AKO Trust is reported to the UK tax authorities ("HMRC") each year by its Jersey administrators via the OECD's Common Reporting Standard (CRS) process.

AKO Investment Holdings Limited (a British Virgin Islands company)
This company is a 100% owned by the AKO Trust and thus Nicolai has a beneficial interest through his status as a beneficiary of that trust.

AKO Capital (Jersey) Limited (a Jersey company)
This company is a 100% owned by the AKO Investment Holdings Limited and thus Nicolai has a beneficial interest through his status as a beneficiary of the AKO Trust which is the ultimate owner.

AKO General Partner Limited (a Cayman Island company)
This company is a 100% owned by the AKO Capital (Jersey) Limited and thus Nicolai has a beneficial interest through his status as a beneficiary of the AKO Trust which is the ultimate owner.

AKO Capital Management Limited (a United Kingdom company)
This company is a 100% owned by the AKO Capital (Jersey) Limited and thus Nicolai has a beneficial interest through his status as a beneficiary of the AKO Trust which is the ultimate owner.

AKO Capital LLP (a United Kingdom limited liability partnership)
This is the FCA regulated investment management entity within the AKO group and the entity which receives the fee income in respect of the funds managed.
Nicolai has an interest in AKO Capital LLP in two ways:

1. Via AKO Capital Management Limited's status as a Member of AKO Capital LLP. In this capacity Capital Management Limited:
    - receives a small allocation of AKO Capital LLP's profits in any year (designed to cover the costs incurred within AKO Capital LLP not otherwise recharged to AKO Capital LLP; for example this was £20,248 in the year to 28 February 2019),
    - has 12 out of a total of the 136 votes that can be cast at Members meetings, and
    - has an entitlement of 75% of any capital profit generated on a disposal of all or a significant part of the assets of AKO Capital LLP. No such capital profit has ever arisen in AKO Capital LLP and no allocation has ever occurred under this entitlement.
2. Via his personal status as a Member of AKO Capital LLP. In this capacity Nicolai:

- receives a percentage allocation, currently approximately 66%, of the Net profits of the AKO Capital Group.
- has 95 out of a total of the 136 votes that can be cast at Members meetings, and
- has an entitlement of 25% of any capital profit generated on a disposal of all or a significant part of the assets of AKO Capital LLP. As stated above no such capital profit has ever arisen in AKO Capital LLP and no allocation has ever occurred under this entitlement.

Tax dispute
Along with a number of other investment managers AKO Capital LLP and its individual members (including Nicolai) are currently involved in a tax dispute with HMRC regarding the correct UK tax treatment of the AKO Member Retention and Incentivisation Plan (the "Plan"). As regards this dispute:

- the Plan was a mechanism intended to retain and incentivise the members of the Partnership;
- the Plan was operated between December 2011 and February 2014;
- in January 2019 Nicolai made a payment into HMRC's "Strategic Accounting Framework Environment" (known as "SAFE") system;
- the payment covers his full potential liability to UK tax that is subject to the Dispute; and
- the payment is held by HMRC and available to be set off against any additional UK tax liability of Nicolai's which could arise as a result of the outcome of the Dispute.

This dispute should be seen in the context of tax disputes between HMRC and commercial organisations (as well as between HMRC and individual taxpayers) regarding the interpretation of the complex tax laws of the United Kingdom being quite common.

KAO Corporate Limited (a United Kingdom company)
This company was set up as part of the AKO Member Retention and Incentivisation Plan referred to above and is no longer active. KAO Corporate Limited is owned by the AKO Capital Business Purpose Trust, a Guernsey trust, set up with a purpose of "the furtherance of the business of the AKO Group". Nicolai is neither a settlor or beneficiary of this trust and has no direct or beneficial interest in KAO Corporate Limited.

AKO Funds

The AKO funds comprise Cayman Island master feeder structures and Irish UCITS funds. These are the typical structures for alternative investments funds managed out of the United Kingdom.

The following are the individual fund entities:

AKO Fund Limited (Cayman Corporate)
AKO Partners L.P. (Cayman Partnership)
AKO Master Fund Limited (Cayman Corporate and master fund to the AKO Fund Limited and AKO Partners L.P. feeder entities)

AKO European Long-only Fund Limited (Cayman Corporate)
AKO European Long-only Partners L.P. (Cayman Partnership)
AKO European Long-only Master Fund Limited (Cayman corporate and master fund to the AKO European Long-only Fund Limited and AKO European Long-only Partners L.P. feeder entities)

AKO Global Fund Limited (Cayman Corporate)
AKO Global Master Fund Limited (Cayman Corporate and master fund to the AKO Global Fund Limited feeder entity)

AKO Global Long-only Fund Limited (Cayman Corporate)
AKO Global Long-only Master Fund Limited (Cayman Corporate and master fund to the AKO Global Long-only Fund Limited feeder entity))

AKO Global UCITS Fund (sub-fund of AKO UCITS Fund ICAV – an open-ended umbrella Irish collective asset-management vehicle)
AKO Global Long-only UCITS Fund (second sub-fund of AKO UCITS Fund ICAV)

Nicolai's interests:
The Members, including Nicolai, of AKO Capital LLP are encouraged, and expected by the AKO fund investors, to invest a substantial portion of their personal wealth in the AKO funds and Nicolai has interests in these funds as set out below. These interests are in the management shares classes of the funds and are detailed as at 1 April 2020.

AKO Fund Limited	***Shares held***	***Value $***	***% of fund shares***	***% of fund value***
Held personally	155,805	101,131,097	1.6%	2.5%
Held in pension plan	3,428	2,250,207	0.0%	0.1%
Held within the AKO Trust (held by AKO Investment Holdings Ltd)	23,460	15,116,377	0.2%	0.4%
Held within the AKO Incentivisation and Retention Plan **(see note below)**	26,102	16,983,001	0.3%	0.4%
Total	**208,796**	**135,480,682**	**2.2%**	**3.3%**

AKO European Long-only Fund Limited	***Shares held***	***Value $***	***% of fund shares***	***% of fund value***
Held personally	668,971	149,388,936	2.0%	2.6%
Held in pension plan	-	-	0.0%	0.0%
Held within the AKO Trust (held by AKO Investment Holdings Ltd)	17,163	2,443,820	0.1%	0.0%
Held within the AKO Incentivisation and Retention Plan	-	-	0.0%	0.0%
Total	**686,134**	**151,832,757**	**2.1%**	**2.7%**

AKO Global Fund Limited	*Shares held*	*Value $*	*% of fund shares*	*% of fund value*
Held personally	838,394	148,982,325	9.2%	10.4%
Held in pension plan	-	-	0.0%	0.0%
Held within the AKO Trust (held by AKO Investment Holdings Ltd)	-	-	0.0%	0.0%
Held within the AKO Incentivisation and Retention Plan	-	-	0.0%	0.0%
Total	**838,394**	**148,982,325**	**9.2%**	**10.4%**

AKO Global Long-only Fund Limited	*Shares held*	*Value $*	*% of fund shares*	*% of fund value*
Held personally	1,049	106,483	0.0%	0.0%
Held in pension plan	-	-	0.0%	0.0%
Held within the AKO Trust (held by AKO Investment Holdings Ltd)	-	-	0.0%	0.0%
Held within the AKO Incentivisation and Retention Plan	-	-	0.0%	0.0%
Total	**1,049**	**106,483**	**0.0%**	**0.0%**

AKO deferred compensation plan

In line with the Remuneration Code set out in FCA Rules and ESMA's Guidelines on sound remuneration policies, AKO Capital operates the AKO Member Incentivisation and Retention Plan. Under the terms of this plan and in accordance with the FCA's requirements a proportion of the annual profit share of the AKO Capital LLP Members is initially retained within AKO Capital LLP and then paid out, subject to required conditions being met, over the subsequent three years with part of these payments being made in cash and part in AKO Fund shares. The amounts shown in respect of the AKO Member Incentivisation and Retention Plan in the tables above represent the deferred amounts from Nicolai's past years' profit shares that may, subject to the required conditions being met, vest to Nicolai in the form of AKO Fund shares under this plan in the coming three years. The UK tax due from the individual Members on the amounts that vest under the plan is paid by AKO Capital LLP as required by HMRC.

Trusts

Please refer to the details in respect of the AKO Trust and KAO Corporate Limited (in respect of the AKO Capital Business Purpose Trust) included above.

VEDLEGG 1.4

AKO group current legal structure
Other direct and indirect interests in AKO group entities, funds and trusts.

AKO Group entities
The other direct and indirect ownership interests in the AKO group entities (considered here as being the AKO Trust, AKO Investment Holdings Limited, AKO Capital (Jersey) Limited, AKO General Partner Limited, AKO Capital Management Limited, AKO Capital LLP and KAO Corporate Limited and) as follows:

Please refer to the AKO current structure diagram. In respect of these entities:

AKO Trust (a trust established in Jersey)
The other beneficiaries recorded under this trust are Nicolai's wife and children (and remoter issue) and a Norwegian charity.

AKO Investment Holdings Limited (a British Virgin Islands company)
This company is a 100% owned by the AKO Trust so there are no other ownership interests.

AKO Capital (Jersey) Limited (a Jersey company)
This company is a 100% owned by the AKO Investment Holdings Limited so there are no other ownership interests.

AKO General Partner Limited (a Cayman Island company)
This company is a 100% owned by the AKO Capital (Jersey) Limited so there are no other ownership interests.

AKO Capital Management Limited (a United Kingdom company)
This company is a 100% owned by the AKO Capital (Jersey) Limited so there are no other ownership interests.

AKO Capital LLP (a United Kingdom limited liability partnership)
Other Individual Members of AKO Capital LLP have economic and voting rights.
The other Individual Members (all work or have worked at AKO Capital LLP) are as follows: Gorm Thomassen, David Woodburn, John Mulvihill, Michael Yates, Nicola Staples, Fernando Delgado-Nevares, Peter Towler, Patrick Hargreaves, Andrew Dubin, Christian Reinecke, Torkell Tveitevoll Eide, Andrew Tierney, Ellen Hoyle, John Sönnerhed, Michael Monnelly, Stuart Meldrum, Peter Leach, Maria Ancupova, Stephen Rabel, Neil Dawson, John O'Driscoll, Satvinder Ranu, Franklin Walding, Michael Luciano, Julia Beaver, Mark Henwood, Fabien Colussi and Angus Lund.

KAO Corporate Limited (a United Kingdom company)
KAO Corporate Limited is also a Member of AKO Capital LLP and is wholly owned by the AKO Capital Business Purpose Trust, a Guernsey trust, set up with a purpose of "the furtherance of the business of the AKO Group".

AKO Funds
Other Members of AKO Capital LLP and the AKO Foundation invest in the management shares in the AKO Funds.

Other investors are generally third-party investors unconnected with the Nicolai or AKO Capital.

Confidentiality obligations mean we are unable to provide any details of the other investors in the AKO Funds.

Trusts
Please refer to the details in respect of the AKO Trust and KAO Corporate Limited (in respect of the AKO Capital Business Purpose Trust) included above

VEDLEGG 1.5

Other current direct or indirect ownership and interest in other companies, funds or trusts - outside the AKO group

Investments currently owned within the AKO Trust (held by AKO Investment Holdings Limited). As noted the AKO Trust is being would up as part of the proposed reorganisation.

Investment	**Market value at 31-Dec-19 (£)**	**Entity's domicile and structure**
Fund investments		
Egerton Long-Short (EUR, GBP & NOK) Limited	8,325,000	British Virgin Islands Corportion
Ennismore European Smaller Companies Hedge Fund	2,005,000	Cayman Islands, Corporation
The Russian Prosperity Fund	10,026,000	Cayman Islands, Corporation
Note: Investments in the AKO funds held by AKO Investment Holdings Limited are not included here but have been separately detailed in the "1.1 AKO current legal structure notes_NT interests" note provided.		
Venture Capital type investments		
Northzone VI LP	2,634,000	Jersey Limited Partnership
Northzone VII LP	14,874,000	Jersey Limited Partnership
Northzone VIII LP	22,851,000	Jersey Limited Partnership
Runa Capital Fund II, L.P.	7,376,000	Cayman Islands Exempted Limited Partnership
Runa Capital Fund III, L.P.	702,000	Cayman Islands Exempted Limited Partnership
Brunswick Invest Octopoda I AB	5,724,000	Sweden, Profit participation loan
Brunswick Invest XI AB	41,000	Sweden, Profit participation loan
Explore Equity I SCSp	6,842,000	Luxembourg, Luxembourg special limited partnership (SCSp)
DevCo Partners III Syöttörahasto Ky	Nil (first call paid in January 2020)	Finland, Profit participation loan

These investments are in funds established and managed by third parties unconnected with the AKO group or Nicolai Tangen and we have no knowledge of the identity of other persons (if any) having dominant influence (e.g. 10%+) in any of these funds.

We are recommending to the Trustees of the AKO Trust that the three fund investments listed above (so the Egerton, Ennismore and Prosperity funds) are redeemed as part of the arrangements for gifting AKO Investment Holdings Limited to the AKO Foundation. The Venture Capital type investments are of longer duration and therefore cannot be redeemed in the same way. These will therefore still be owned by AKO Investment Holdings Limited when it is gifted to the AKO Foundation.

Investments owned personally by Nicolai Tangen

Investment	Market value at 31-Dec-19 (£)	Entity's domicile and structure
Fund investments		
Egerton Long-Short (EUR, GBP & NOK) Limited	4,987,000	British Virgin Islands, Corportion
Ennismore European Smaller Companies Hedge Fund	11,128,000	Cayman Islands, Corporation
The Russian Prosperity Fund	24,466,000	Cayman Islands, Corporation
Broadwalk Select Services Fund, Ltd.	5,572,000	Cayman Islands, Corporation
Note: Investments in the AKO funds held by Nicolai personally are not included here but have been separately detailed in the "1.1 AKO current legal structure notes_NT interests" note provided.		
Venture Capital type investments		
Runa Capital Fund I L.P.	6,553,000	Cayman Islands Exempted Limited Partnership
Northzone IX LP	14,874,000	Jersey Limited Partnership

These investments are in funds established and managed by third parties unconnected with the AKO group or Nicolai Tangen and we have no knowledge of the identity of other persons (if any) having dominant influence (e.g. 10%+) in any of these funds.

As set out "2.3 Nicolai Tangen_other proposed ownership interests_outside the AKO group" the fund investments (so the Egerton, Ennismore, Prosperity and Boardwalk funds) are being redeemed and the venture capital type investments (so the Runa and Northzone investments) are being gifted to the AKO Foundation.

AKO Foundation

AKO Foundation is a charitable company limited by guarantee, incorporated on 1 February 2013 and registered as a charity on 29 April 2013 and registered with and regulated by the UK charity commission.

The control of the company rests with its Members who are responsible for the appointment of Trustees (who are also the Directors). The Members of the company are David Woodburn and Nicola Staples. Nicolai is not a Member of the company.

The Foundation is managed by the trustees who are currently Nicolai Tangen, Katja Tangen, Henrik Syse, David Woodburn and Sally Procopis.

Nikata (sailing yacht)

Nikata, Nicolai's 33.47 meter sailing yacht, is owned by Kanita LLP a United Kingdom limited liability partnership in which Nicolai is a Member and has a 99.99% interest. Heliopause Limited (an Isle of Man company) is the only other Member of Kanita LLP but is being replaced in this role by a UK company so that Nikata will then be 100% UK owned. Nikata is owned via a limited liability partnership because of the benefit of limited liability protection this provides.

Until 2020 Nikata was owned by an Isle of Man Limited Partnership (Nikata LP Inc) which was a standard ownership structure used by the Isle of Man based firm that administers Nikata. There is no income generated by Nikata and no tax difference between the old and new structures and the reason for the change in ownership was to address any concern there might be about Nikata being owned by an Isle of Man entity while Nicolai held a position at NBIM.

The crew of Nikata are employed by Nikata Marine Limited, a BVI company; of which Nicolai is the beneficial owner. The use of offshore companies for this purpose is industry standard and done for administrative simplicity given the crew can come from, and in any year the yacht can travel to, multiple jurisdictions. We are however investigating possible alternative employer entities for the Nikata crew.

Nicolai has also made a recent purchase of a Windy 31 Zonda 33 motor launch ordered in 2019 and purchased in the name of Nikata LP Inc. This boat will be based in Norway and will be transferred to the personal ownership of Nicolai once he moves to Norway to take up the position at NBIM.

AKO proposed structure

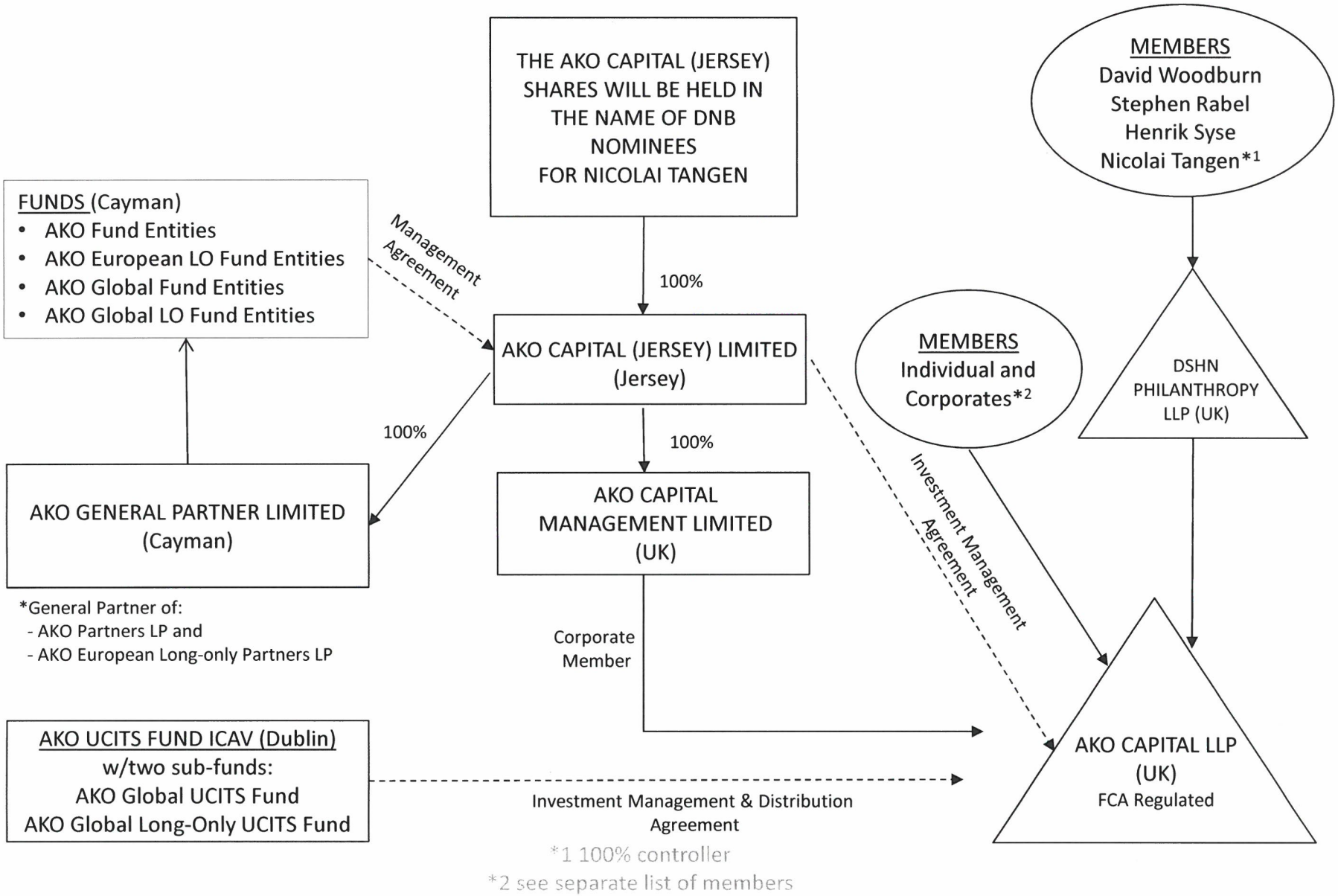

VEDLEGG 1.6

VEDLEGG 1.7

AKO group current legal structure
Proposed structure of NT's direct and indirect interests in AKO group entities, funds and trusts.

AKO Group entities
Please refer to the AKO current and proposed legal structure diagrams for the overall structure as it is now and for what is proposed.

Nicolai's interest in the AKO group entities will be as follows:

AKO Trust
The trust will be wound up and thus cease to exist.

AKO Investment Holdings Limited
This company will be given to the AKO Foundation and thus become 100% owned by that entity. As Nicolai is not a Member of the AKO Foundation Nicolai will have no direct or indirect ownership of AKO Investment Holdings Limited.

AKO Capital (Jersey) Limited
AKO Capital (Jersey) Limited and its subsidiaries represent a part of the AKO operating structure and are not suitable assets for a charity such as AKO Foundation to hold and prior to the gift of AKO Investment Holdings Limited to AKO Foundation, AKO Capital (Jersey) Limited will be sold for market value to Nicolai. It is proposed that AKO Capital (Jersey) Limited will then be transferred into the administration of Gabler where we are advised the shares will be held in the name of the DNB nominee entity used by Gabler for the assets it administers.

Nicolai will step down from the board of AKO Capital (Jersey) Limited and not be involved in its running or management and his interest will be that of a passive investment.

We are currently investigating whether under the articles of AKO Capital (Jersey) Limited Nicolai can appoint a third party to take on the voting of his AKO Capital (Jersey) Ltd shares for the duration of his appointment with NBIM.

AKO General Partner Limited
This company is a 100% owned by the AKO Capital (Jersey) Limited and thus Nicolai would, as owner of AKO Capital (Jersey) Limited, have an indirect ownership but would have stepped down from the board and have no active role in the running or management.

AKO Capital Management Limited (a United Kingdom company)
This company is a 100% owned by the AKO Capital (Jersey) Limited and thus Nicolai would, as owner of AKO Capital (Jersey) Limited, have an indirect ownership but will have stepped down from the board and have no active role in the running or management.

AKO Capital LLP

Nicolai would have stepped down from the board and not be involved in the running or management. He would retain an indirect investment interest in AKO Capital LLP in two ways:

1. Via his interest in AKO Capital Management Limited and its status as a Member of AKO Capital LLP. AKO Capital Management Limited would continue to act as a service company within the AKO group and receive its current small allocation of AKO Capital LLP's profits to cover non recharged costs. It would also retain its 12 (out of 136) votes that can be cast at Members' meetings, One change would be that AKO Capital Management Limited would no longer have any entitlement to any capital profit generated by AKO Capital LLP and this entitlement would be reallocated among other Members to mirror their general profit entitlement.

2. Via DSHN Philanthropy LLP (the "New LLP") which will take over Nicolai's current Member's profit share and voting rights in AKO Capital LLP and become a Member of AKO Capital LLP. This New LLP is being set up as the vehicle for the gifting of Nicolai's future profit share from AKO Capital LLP to the AKO Foundation charity.

   As regards the profit share this will be reduced from the current circa 66% to circa 46% with the 20% difference being reallocated to other individual Members of AKO Capital LLP. As regards the votes that can be cast at AKO Capital LLP Members' meetings the New LLP will take over the 95 (out of a total of the 136 votes) previously held by Nicolai. As regard the entitlement regarding any capital profit generated within AKO Capital LLP this will be amended to equal the general profit entitlement (i.e. circa 46%).

   As regards the operation of the New LLP:
   - Nicolai will have no role in the running or management the New LLP. Its Partnership Deed will establish a board (the "New LLP Board") which will be exclusively responsible for its management and Nicolai will not be a member of this board. The composition of the New LLP Board is proposed to be David Woodburn (who is also a Trustee of AKO Foundation), Stephen Rabel (CFO of AKO Capital LLP) and Henrik Syse.
   - The business objective of the New LLP will be to hold the interest in AKO Capital LLP as an investment and to gift the amounts received from this investment to the AKO Foundation.
   - All decisions to make gifts to the AKO Foundation will have to be made by the New LLP Board. The consent of the Members (and thus the consent of Nicolai Tangen) will not be required to make such gifts.
   - It is anticipated that the New LLP Board will exercise its powers to ensure that the New LLP gives away all its profits to the AKO Foundation.
   - It is expected that those profits would first be used to subscribe for shares in one of the AKO funds, e.g. AKO Fund Limited, and that the New LLP would then give those shares to the AKO Foundation. The gifting is being done in this manner as under UK tax law such gifting of shares provides 100% UK tax relief for the donor in the tax year in which the gift is made.

- While the LLP deed will give Nicolai 100% of the votes that can be cast at a Members' meetings of the New LLP we are currently investigating whether Nicolai can appoint a third party to take on the voting of his New LLP voting rights for the duration of his appointment with NBIM. **This would mean that Nicolai would not have direct or indirect voting control over AKO Capital LLP for the duration of his appointment at NBIM.**

Please note that the provisions outlined above in respect of DSHN Philanthropy LLP reflect the proposals as submitted to the Norwegian tax authorities for a binding advance ruling but that ruling is still awaited. In addition, once we have that ruling we will need to apply to the UK Financial Conduct Authority for their formal approval of these arrangements.

KAO Corporate Limited
Nicolai will continue to have no direct or beneficial interest in KAO Corporate Limited.

AKO Funds

Nicolai's interests:
Nicolai's interests in the AKO fund entities will be transferred into the administration of Gabler where we are advised they will be held in the name of the DNB nominee entity used by Gabler for the assets it administers.

We currently await details of the terms of the proposed nominee arrangement from Gabler.

Trusts
As stated above the AKO Trust will be wound up.

Vedlegg 1.8

AKO group proposed legal structure
Other direct and indirect interests in AKO group entities, funds and trusts.

AKO Group entities
The other direct and indirect ownership interests in the AKO group entities (considered here as being the AKO Trust, AKO Investment Holdings Limited, AKO Capital (Jersey) Limited, AKO General Partner Limited, AKO Capital Management Limited, AKO Capital LLP and KAO Corporate Limited and) as follows:

Please refer to the AKO current structure diagram. In respect of these entities:

AKO Trust
The trust will be wound up and thus cease to exist.

AKO Investment Holdings Limited
This company will be given to the AKO Foundation and thus become 100% owned by that entity.

AKO Capital (Jersey) Limited (a Jersey company)
This company will be sold (100%) to Nicolai so there are no other ownership interests.

AKO General Partner Limited (a Cayman Island company)
This company is a 100% owned by the AKO Capital (Jersey) Limited so there are no other ownership interests.

AKO Capital Management Limited (a United Kingdom company)
This company is a 100% owned by the AKO Capital (Jersey) Limited so there are no other ownership interests.

AKO Capital LLP (a United Kingdom limited liability partnership)
Other Individual Members of AKO Capital LLP will continue to have economic and voting rights.
The other Individual Members (all work or have worked at AKO Capital LLP) are as follows: Gorm Thomassen, David Woodburn, John Mulvihill, Michael Yates, Nicola Staples, Fernando Delgado-Nevares, Peter Towler, Patrick Hargreaves, Andrew Dubin, Christian Reinecke, Torkell Tveitevoll Eide, Andrew Tierney, Ellen Hoyle, John Sönnerhed, Michael Monnelly, Stuart Meldrum, Peter Leach, Maria Ancupova, Stephen Rabel, Neil Dawson, John O'Driscoll, Satvinder Ranu, Franklin Walding, Michael Luciano, Julia Beaver, Mark Henwood, Fabien Colussi and Angus Lund.

As regards these interests:
- An additional allocation of 20% of Net profits of the AKO Capital Group will be reallocated from Nicolai Tangen to other individual Members.

KAO Corporate Limited (a United Kingdom company)
KAO Corporate Limited's ownership will be unchanged.

AKO Funds

The investments of the other Members of AKO Capital LLP and AKO Foundation in the management shares in the AKO Funds will be unaffected by the proposed reorganization although over time the level of investment held by AKO Foundation will be expected to increase as a result of the gifts from DSHN Philanthropies LLP.

Other investors in the funds are generally third-party investors unconnected with the Nicolai or AKO Capital.

Confidentiality obligations mean we are unable to provide any details of the other investors in the AKO Funds.

Trusts

Please refer to the details in respect of the AKO Trust and KAO Corporate Limited (in respect of the AKO Capital Business Purpose Trust) included above

Vedlegg 1.9

Other proposed direct or indirect ownership and interest in other companies, funds or trusts - outside the AKO group

Investments owned within the AKO Trust (held by AKO Investment Holdings Limited)

AKO Investment Holdings Limited is being gifted to AKO Foundation so all investments held within AKO Investment Holdings Limited will now be ultimately owned by the AKO Foundation and Nicolai will have no remaining direct or indirect ownership interest.

As stated (in "1.3 Nicolai Tangen_other current ownership interests_outside the AKO group") we are recommending to the Trustees of the AKO Trust that the three (non AKO) fund type investments (so the Egerton, Ennismore and Prosperity funds) are redeemed as part of the arrangements for gifting AKO Investment Holdings Limited to the AKO Foundation. The Venture Capital type investments are of longer duration and therefore cannot be redeemed in the same way and will still be owned by AKO Investment Holdings Limited when it is gifted to the AKO Foundation.

Investments owned personally by Nicolai Tangen

With the exception of investment in the AKO fund entities (for which see "2.1 AKO proposed legal structure notes_NT interests" the investments Nicolai owns personally are being disposed of as set out below and Nicolai will have no remaining direct or indirect ownership interest in any of these investments.

Investment	**Disposal mechanism**
Fund investments	
Egerton Long-Short (EUR, GBP & NOK) Limited	Investment being redeemed
Ennismore European Smaller Companies Hedge Fund	Investment being redeemed
The Russian Prosperity Fund	Investment being redeemed
Broadwalk Select Services Fund, Ltd.	Investment being redeemed
Venture Capital type investments	
Runa Capital Fund I L.P.	Investment being gifted to AKO Foundation
Northzone IX LP	Investment being gifted to AKO Foundation

AKO Foundation

There will be no change in the control which will remain with the Members, David Woodburn and Nicola Staples. As the Members David Woodburn and Nicola Staples are responsible for the appointment of Trustees.

Nicolai Tangen and Katja Tangen will step down from their roles as Trustees of AKO Foundation.

Nikata (sailing yacht)

As stated:

- Nikata, Nicolai's 33.47 meter sailing yacht, has been transferred to the ownership of Kanita LLP a United Kingdom limited liability partnership which will be 100% UK owned.
- We are investigating possible alternative employer entities for the Nikata crew (currently employed by Nikata Marine Limited, a BVI company).
- The recently purchased Windy 31 Zonda 33 motor launch will be transferred to the personal ownership of Nicolai once he moves to Norway to take up the position at NBIM.

VEDLEGG 2.1

Difi
Direktoratet for
forvaltning og ikt

SSA-O 2018

Oppdragsavtalen

Avtale om utrednings- og utviklingsoppdrag fra Konsulent

Statens standardavtaler om konsulenttjenester
SSA-O

CC BY

Avtale om konsulentoppdrag

Avtale om rekruttering av daglig leder/CEO Norges Bank Investment Management

er inngått mellom:

Russell Reynolds Associates AS

(heretter kalt Konsulenten)

og

Norges Bank

(heretter kalt Kunden)

Sted og dato:

Oslo, 03.12.19

Jane Haugland Avdelingsdirektør	Harald Kringlebotn Managing Director
Kundens underskrift	Konsulentens underskrift

Avtalen undertegnes i to eksemplarer, ett til hver part.

Henvendelser

Med mindre annet fremgår av bilag 4, skal alle henvendelser vedrørende denne avtalen rettes til:

Hos Kunden	**Hos Konsulenten**
Navn: Jannike Haneborg	Navn: Harald Kringlebotn
Stilling: Rekrutteringsansvarlig	Stilling: Managing Director
Telefon: 971 11 190	Telefon: 930 27 488
E-post: Jannike.haneborg@norges-bank.no	E-post: herald.kringlebotn@russellreynolds.com

Innhold

1. ALMINNELIGE BESTEMMELSER 5

1.1 AVTALENS OMFANG 5
1.2 BILAG TIL AVTALEN 5
1.3 TOLKNING – RANGORDNING 5
1.4 FREMDRIFTSPLAN OG LEVERINGSDAG 6
1.5 PARTENES REPRESENTANTER 6
1.6 NØKKELPERSONELL 6

2. ENDRING, STANSING OG AVBESTILLING 6

2.1 ENDRING AV YTELSEN ETTER AVTALEINNGÅELSEN 6
2.2 MIDLERTIDIG STANSING AV OPPDRAGET 7
2.3 AVBESTILLING 7

3. KONSULENTENS PLIKTER 7

3.1 KONSULENTENS ANSVAR OG KOMPETANSE 7
3.2 BRUK AV STANDARDER/METODER 7
3.3 BRUK AV UNDERLEVERANDØRER 8
3.4 LØNNS- OG ARBEIDSVILKÅR 8
3.5 FRI PROGRAMVARE 9
3.6 INFORMASJONSSIKKERHET 9
3.7 PERSONOPPLYSNINGER 10

4. KUNDENS PLIKTER 11

4.1 KUNDENS ANSVAR OG MEDVIRKNING 11
4.2 BRUK AV TREDJEPART 11

5. PARTENES PLIKTER 11

5.1 MØTER 11
5.2 ANSVAR FOR UNDERLEVERANDØR OG TREDJEPART 11
5.3 RISIKO OG ANSVAR FOR KOMMUNIKASJON OG DOKUMENTASJON 12
5.4 TAUSHETSPLIKT 12
5.5 SKRIFTLIGHET 13

6. VEDERLAG OG BETALINGSBETINGELSER 13

6.1 VEDERLAG 13
6.2 FAKTURERING 13
6.3 FORSINKELSESRENTE 14
6.4 BETALINGSMISLIGHOLD 14
6.5 PRISENDRINGER 14

7. OPPHAVS- OG EIENDOMSRETT 14

8. KONSULENTENS MISLIGHOLD 15

8.1 HVA SOM ANSES SOM MISLIGHOLD 15
8.2 VARSLINGSPLIKT 15
8.3 TILLEGGSFRIST 15
8.4 AVHJELP 15
8.5 SANKSJONER VED MISLIGHOLD 16
8.5.1 Tilbakehold av ytelser 16
8.5.2 Dagbot ved forsinkelse 16
8.5.3 Prisavslag 16
8.5.4 Heving 16
8.5.5 Erstatning 17
8.5.6 Erstatningsbegrensning 17

9. KUNDENS MISLIGHOLD 17

9.1 HVA SOM ANSES SOM MISLIGHOLD 17
9.2 VARSLINGSPLIKT 18

9.3 BEGRENSNING I KONSULENTENS TILBAKEHOLDSRETT 18
9.4 ERSTATNING 18

10. ØVRIGE BESTEMMELSER 18

10.1 FORSIKRINGER 18
10.2 OVERDRAGELSE AV RETTIGHETER OG PLIKTER 18
10.3 KONKURS, AKKORD E. L. 19
10.4 FORCE MAJEURE 19

11. TVISTER 19

11.1 RETTSVALG 19
11.2 FORHANDLINGER 19
11.3 MEKLING 19
11.4 DOMSTOLS- ELLER VOLDGIFTSBEHANDLING 20

1. ALMINNELIGE BESTEMMELSER

1.1 AVTALENS OMFANG

Avtalen gjelder levering av tjenester knyttet til utrednings- og utviklingsoppgaver fra Konsulenten hvor Konsulenten skal levere og være ansvarlig for et selvstendig sluttresultat, heretter kalt oppdraget.

Kunden har fremstilt sine behov og krav i bilag 1.

Konsulenten har spesifisert gjennomføringen av oppdraget i bilag 2.

Omfanget og gjennomføringen av oppdraget er nærmere beskrevet i de bilagene som nedenfor er inkludert i avtalen.

Med avtalen menes denne generelle avtaleteksten med bilag.

1.2 BILAG TIL AVTALEN

Alle rubrikker skal være krysset av (Ja eller Nei):	Ja	Nei
Bilag 1: Kundens beskrivelse av oppdraget	x	
Bilag 2: Konsulentens spesifikasjon av oppdraget	x	
Bilag 3: Prosjekt- og fremdriftsplan	x	
Bilag 4: Administrative bestemmelser	x	
Bilag 5: Samlet pris og prisbestemmelser	x	
Bilag 6: Endringer i den generelle avtaleteksten	x	
Bilag 7: Endringer i ytelsen etter avtaleinngåelsen	x	
Bilag 8: Databehandleravtale	x	
Bilag 9: Møtereferat	x	

1.3 TOLKNING – RANGORDNING

Endringer til den generelle avtaleteksten skal samles i bilag 6, med mindre den generelle avtaleteksten henviser slike endringer til et annet bilag. Ved motstrid skal følgende tolkningsprinsipper legges til grunn:

1. Den generelle avtaleteksten går foran bilagene.
2. Bilag 1 går foran de øvrige bilagene.
3. I den utstrekning det fremgår klart og utvetydig hvilket punkt eller hvilke punkter som er endret, erstattet eller gjort tillegg til, skal følgende motstridprinsipper gjelde:
    a) Bilag 2 går foran bilag 1.
    b) Bilag 6 går foran den generelle avtaleteksten.

c) Hvis den generelle avtaleteksten henviser endringer til et annet bilag enn bilag 6, går slike endringer foran den generelle avtaleteksten.

d) Bilag 7 går foran de øvrige bilagene

1.4 FREMDRIFTSPLAN OG LEVERINGSDAG

Konsulenten skal utføre oppdraget i henhold til fremdriftsplanen i bilag 3.

Omfatter oppdraget flere leveranser eller delleveranser, skal det i bilag 3 angis leveringsdag for den enkelte leveranse.

1.5 PARTENES REPRESENTANTER

Hver av partene skal ved inngåelsen av avtalen oppnevne en representant som er bemyndiget til å opptre på vegne av partene i saker som angår avtalen. Bemyndiget representant for partene, og prosedyrer og varslingsfrister for eventuell utskiftning av disse, spesifiseres nærmere i bilag 4.

1.6 NØKKELPERSONELL

Konsulentens nøkkelpersonell i forbindelse med utførelsen av oppdraget skal fremgå av bilag 4.

Skifte av nøkkelpersonell hos Konsulenten skal godkjennes av Kunden. Godkjennelse kan ikke nektes uten saklig grunn.

Ved bytte av personell som skyldes Konsulenten, bærer Konsulenten kostnadene ved kompetanseoverføring til nytt personell.

2. ENDRING, STANSING OG AVBESTILLING

2.1 ENDRING AV YTELSEN ETTER AVTALEINNGÅELSEN

Hvis Kunden etter at avtalen er inngått, har behov for å endre kravene til ytelsene eller andre forutsetninger for avtalen på en slik måte at ytelsenes karakter eller omfang blir annerledes enn avtalt, kan Kunden be om endringsavtale.

Ved krav om endringer kan Konsulenten kreve justeringer i vederlag eller tidsplaner hvis han sannsynliggjør et grunnlag for slike justeringer. Krav om justert vederlag eller tidsplan må fremsettes senest samtidig med Konsulentens svar på Kundens anmodning om endringsavtale.

Endringer av eller tillegg til den avtalte ytelsen skal avtales skriftlig. Konsulenten skal føre en fortløpende katalog over slike endringer som utgjør bilag 7, og uten ugrunnet opphold gi Kunden en oppdatert kopi.

Kunden kan kreve at oppdraget reduseres eller økes inntil tilsvarende 20 (tjue) prosent av vederlaget for hele oppdraget. Prisen skal i så fall endres tilsvarende reduksjonen eller økningen. Konsulenten kan ikke kreve kompensasjon for slik eventuell reduksjon.

Konsulenten kan si opp avtalen med 30 (tretti) dagers varsel, hvis Kunden reduserer eller øker oppdragets innhold eller omfang med mer enn 20 (tjue) prosent.

2.2 MIDLERTIDIG STANSING AV OPPDRAGET

Kunden kan med minimum 5 (fem) kalenderdagers skriftlig varsel kreve at gjennomføringen av oppdraget stanses midlertidig. Det skal opplyses når oppdraget skal stanses og når det er planlagt gjenopptatt.

Ved midlertidig stans skal Kunden erstatte:

a) Konsulentens dokumenterte kostnader knyttet til omdisponering av personell.
b) Andre direkte kostnader som Konsulenten påføres som følge av stansingen.

2.3 AVBESTILLING

Oppdraget kan avbestilles av Kunden med 30 (tretti) dagers skriftlig varsel.

Ved avbestilling før oppdraget er fullført skal Kunden betale:

a) Det beløp Konsulenten har til gode for allerede utført arbeid.
b) Konsulentens dokumenterte merkostnader knyttet til omdisponering av personell.
c) Andre direkte kostnader som Konsulenten påføres som følge av avbestillingen.
d) Et gebyr på 4 (fire) prosent av avtalt vederlag for hele oppdraget.

3. KONSULENTENS PLIKTER

3.1 KONSULENTENS ANSVAR OG KOMPETANSE

Oppdraget skal gjennomføres i samsvar med avtalen og skal utføres profesjonelt, effektivt, og med høy faglig standard.

Konsulenten skal lojalt samarbeide med Kunden, og ivareta Kundens interesser.

Henvendelser fra Kunden skal besvares uten ugrunnet opphold.

Konsulenten skal uten ugrunnet opphold varsle om forhold som Konsulenten forstår eller bør forstå at kan få betydning for oppdragets gjennomføring, herunder eventuelle forventede forsinkelser.

3.2 BRUK AV STANDARDER/METODER

Konsulenten skal benytte de standarder og/eller metoder eller lignende som Kunden eventuelt har angitt i bilag 1.

Kunden skal gis mulighet til å kontrollere og etterprøve Konsulentens arbeid og at oppgitte standarder/metoder følges.

3.3 BRUK AV UNDERLEVERANDØRER

Konsulentens bruk og utskifting av eventuell underleverandør skal godkjennes skriftlig av Kunden. Godkjennelse kan ikke nektes uten saklig grunn.

Godkjente underleverandør skal angis i bilag 4.

3.4 LØNNS- OG ARBEIDSVILKÅR

For avtaler som omfattes av forskrift 8. februar 2008 nr. 112 om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter, gjelder følgende:

Konsulenten skal på områder dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale sørge for at egne og eventuelle underleverandørers ansatte som direkte medvirker til å oppfylle Konsulentens forpliktelser under denne avtalen, ikke har dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn det som følger av forskriften som allmenngjør tariffavtalen. På områder som ikke er dekket av allmenngjort tariffavtale, skal Konsulenten sørge for at de samme ansatte ikke har dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn det som følger av gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Dette gjelder for arbeid utført i Norge.

Alle avtaler Konsulenten inngår, og som innebærer utførelse av arbeid som direkte medvirker til å oppfylle Konsulentens forpliktelser under denne avtalen, skal inneholde tilsvarende betingelser.

Dersom Konsulenten ikke oppfyller denne forpliktelsen, har Kunden rett til å holde tilbake deler av kontraktssummen, tilsvarende ca. 2 (to) ganger innsparingen for Konsulenten, inntil det er dokumentert at forholdet er bragt i orden.

Oppfyllelse av Konsulentens forpliktelser som nevnt ovenfor skal dokumenteres i bilag 6 ved enten en egenerklæring eller tredjepartserklæring om at det er samsvar mellom aktuell tariffavtale og faktiske lønns- og arbeidsvilkår for oppfyllelse av Konsulentens og eventuelle underleverandørers forpliktelser.

Konsulenten skal på forespørsel fra Kunden legge frem dokumentasjon om de lønns- og arbeidsvilkår som blir benyttet. Kunden og Konsulenten kan hver for seg kreve at opplysningene skal legges frem for en uavhengig tredjepart som Kunden har gitt i oppdrag å undersøke om kravene i denne bestemmelsen er oppfylt. Konsulenten kan kreve at tredjeparten skal ha undertegnet en erklæring om at opplysningene ikke vil bli benyttet for andre formål enn å sikre oppfyllelse av Konsulentens forpliktelse etter denne bestemmelsen. Dokumentasjonsplikten gjelder også underleverandører.

Nærmere presiseringer om gjennomføring av dette punkt 3.4 kan avtales i bilag 4.

3.5 FRI PROGRAMVARE

Med fri programvare menes programvare som blir tilbudt under alminnelig anerkjente frie programvarelisenser.

Hvis det skal benyttes fri programvare i forbindelse med oppdraget, skal dette spesifiseres i bilag 2, og kopi av de lisensbetingelsene som gjelder for den aktuelle frie programvaren (fri programvare-lisens) skal vedlegges.

Konsulenten skal påse at det ikke benyttes fri programvare med lisensbetingelser som er uforenlige med kravene til leveransen, eller som er uforenlige med lisensbetingelsene som gjelder for annen programvare som inngår i leveransen.

Konsulenten skal bare benytte fri programvare som etter en forsvarlig vurdering fra Konsulentens side ikke krenker tredjeparts rettigheter, og som tilbys under alminnelig anerkjente lisenser for fri programvare.

For de deler av leveransen som er basert på fri programvare, herunder tilpasning og videreutvikling av denne, får Kunden de rettigheter som er nødvendige for å kunne videredistribuere resultatet under den aktuelle lisensen for fri programvare, eller under en kompatibel fri programvare-lisens hvis dette er spesifisert i bilag 2. Rettighetene omfatter tilgang til kildekode med tilhørende spesifikasjoner og dokumentasjon.

3.6 INFORMASJONSSIKKERHET

Konsulenten skal iverksette forholdsmessige tiltak for å ivareta krav til informasjonssikkerhet i forbindelse med gjennomføring av Oppdraget.
Dette innebærer at Konsulenten skal iverksette forholdsmessige tiltak for å sikre konfidensialitet av Kundens data samt tiltak for å sikre at data ikke kommer på avveie. Videre skal Konsulenten iverksette forholdsmessige tiltak mot utilsiktet endring og sletting av data samt mot angrep av virus og annen skadevoldende programvare.

Dersom Kunden har nærmere krav til hvorledes informasjonssikkerheten skal ivaretas fra Konsulenten side, skal Kunden angi dette i bilag 1.

Konsulenten plikter å holde Kundens data atskilt fra eventuelle tredjeparters data for å redusere faren for beskadigelse av data og/eller innsyn i data. Med atskilt forstås at nødvendige tekniske tiltak som sikrer data mot uønsket endring og innsyn, er iverksatt og opprettholdt. Som uønsket endring og innsyn anses også tilgang fra ansatte hos Konsulenten eller andre som ikke har behov for informasjonen i sitt arbeid for Kunden.

Dersom Kunden har nærmere krav til hvorledes Konsulenten skal ivareta kravet til atskillelses av data, skal Kunden angi dette i bilag 1.

Konsulenten skal påse at leverandører av tredjepartsleveranser foretar tilstrekkelig og nødvendig sikring av Kundens data.

Dersom Kunden har nærmere krav til hvorledes Konsulenten skal påse at leverandør(er) av tredjepartsleveranser foretar tilstrekkelig og nødvendig sikring av Kundens data, skal Kunden angi dette i bilag 1.

3.7 PERSONOPPLYSNINGER

Dersom Konsulenten ved utførelsen av Oppdraget skal behandle personopplysninger, skal Konsulenten i bilag 2 beskrive hvordan tilfredsstillende behandling i tråd med personopplysningsregelverket skal oppnås og gjennomføres. Dette omfatter blant annet krav til innebygget personvern. Dette gjelder uavhengig av om Kunden har stilt krav om dette i bilag 1.

Dersom Kunden har nærmere krav knyttet til Konsulentens informasjonssikkerhetstiltak, skal Kunden angi dette i bilag 1.

Dokumentasjon vedrørende informasjonssystemet og sikkerhetstiltakene er tilfredsstillende skal på forespørsel være tilgjengelig for Kunden og dennes revisorer, samt for Datatilsynet og Personvernnemnda. Dersom Kunden har nærmere dokumentasjonskrav knyttet til informasjonssystemet og sikkerhetstiltakene, skal Kunden angi dette i bilag 1. Dersom Kunden ber om informasjon for å gjennomføre vurdering av personvernkonsekvenser («Data Protection Impact Assessments»), skal Konsulenten bistå med å fremskaffe slik informasjon.

Konsulenten kan ikke overlate personopplysninger til andre for lagring, bearbeidelse eller sletting uten at det på forhånd er innhentet særlig eller generell skriftlig tillatelse til dette fra Kunden. Konsulenten skal sørge for at eventuelle underleverandører Konsulenten benytter, og som behandler personopplysninger, påtar seg tilsvarende forpliktelser som i avtalens punkt 6.2. Dersom det er innhentet særlig eller generell skriftlig tillatelse, skal Konsulenten underrette Kunden om eventuelle planer om å benytte andre databehandlere eller utskifting av databehandlere, og dermed gi Kunden muligheten til å motsette seg slike endringer. Underleverandører som er godkjent av Kunden skal fremgå av bilag 5.

Personopplysninger skal ikke overføres til land utenfor EØS-området uten overføringsgrunnlag og dokumentasjon som påviser at vilkårene for å benytte overføringsgrunnlaget er oppfylt. Konsulenten skal i et slikt tilfelle dokumentere dette i bilag 2.

Dersom oppdraget går ut på å behandle personopplysninger på vegne av Kunden, plikter Kunden og Konsulenten å inngå en databehandleravtale i samsvar med personopplysningslovgivningen. Dersom Kunden ikke har utarbeidet et utkast til databehandleravtale, skal Konsulenten legge ved et utkast som vedlegg til bilag 2. Databehandleravtale må være inngått før behandlingen av personopplysninger påbegynnes.

Dersom partene har inngått en databehandleravtale, har databehandleravtalen forrang ved eventuell motstrid med avtalens bestemmelser knyttet til behandling av personopplysninger.

Partenes erstatningsansvar for skade som rammer den registrerte eller andre fysiske personer og som skyldes overtredelse av personvernforordningen (forordning 2016/679), personopplysningsloven med forskrifter eller annet regelverk som gjennomfører personvernforordningen, følger bestemmelsene i personvernforordningen artikkel 82. Erstatningsbegrensningen i punkt 8.5.6 kommer ikke til anvendelse for ansvar som følger av personvernforordningen artikkel 82.

Partene er hver for seg ansvarlige for overtredelsesgebyr ilagt i henhold til personvernforordningens art. 83.

4. KUNDENS PLIKTER

4.1 KUNDENS ANSVAR OG MEDVIRKNING

Kunden skal lojalt medvirke til oppdragets gjennomføring.

Henvendelser fra Konsulenten skal besvares uten ugrunnet opphold.

Kunden skal uten ugrunnet opphold varsle om forhold som Kunden forstår eller bør forstå at kan få betydning for oppdragets gjennomføring, herunder eventuelle forventede forsinkelser.

4.2 BRUK AV TREDJEPART

Kunden kan fritt engasjere tredjepart til å bistå seg i forbindelse med sine oppgaver under avtalen. Konsulenten skal varsles om engasjementet. Konsulenten kan motsette seg engasjementet hvis han påviser at det vil medføre vesentlig forretningsmessig ulempe for ham.

Tredjepart som benyttes, skal angis i bilag 4.

5. PARTENES PLIKTER

5.1 MØTER

Dersom en part finner det nødvendig, kan parten med minst 3 (tre) virkedagers varsel innkalle til møte med den annen part for å drøfte avtaleforholdet og måten avtaleforholdet blir gjennomført på.

Annen frist og rutiner for møtene kan avtales i bilag 4.

5.2 ANSVAR FOR UNDERLEVERANDØR OG TREDJEPART

Dersom en av partene engasjerer tredjepart eller underleverandør til å utføre arbeidsoppgaver som følger av denne avtalen, er parten fullt ansvarlig for utførelsen av disse oppgavene på samme måte som om parten selv stod for utførelsen.

5.3 RISIKO OG ANSVAR FOR KOMMUNIKASJON OG DOKUMENTASJON

Begge parter skal sørge for forsvarlig kommunikasjon, oppbevaring og sikkerhetskopiering av dokumenter og annet materiale av betydning for oppdraget uansett form, herunder e-post og annet elektronisk lagret materiale.

Konsulenten har risikoen og ansvaret for alt materiale uansett form, som skades eller ødelegges mens de befinner seg under Konsulentens kontroll.

5.4 TAUSHETSPLIKT

Informasjon som partene blir kjent med i forbindelse med avtalen og gjennomføringen av avtalen skal behandles konfidensielt, og ikke gjøres tilgjengelig for utenforstående uten samtykke fra den annen part.

Hvis Kunden er en offentlig virksomhet, er taushetsplikt etter denne bestemmelsen ikke mer omfattende enn det som følger av lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) eller tilsvarende sektorspesifikk regulering.

Taushetsplikt etter denne bestemmelsen er ikke til hinder for utlevering av informasjon som kreves fremlagt i henhold til lov eller forskrift, herunder offentlighet og innsynsrett som følger av lov 19. mai 2006 om rett til innsyn i dokument i offentleg verksemd (offentleglova). Om mulig, skal den annen part varsles før slik informasjon gis.

Taushetsplikten er ikke til hinder for at opplysningene brukes når ingen berettiget interesse tilsier at de holdes hemmelig, for eksempel når de er alminnelig kjent eller alminnelig tilgjengelig andre steder.

Partene skal ta nødvendige forholdsregler for å sikre at uvedkommende ikke får innsyn i eller kan bli kjent med taushetsbelagt informasjon.

Taushetsplikten gjelder partenes ansatte, underleverandører og tredjeparter som handler på partenes vegne i forbindelse med gjennomføring av avtalen. Partene kan bare overføre taushetsbelagt informasjon til slike underleverandører og tredjeparter i den utstrekning dette er nødvendig for gjennomføring av avtalen, forutsatt at disse pålegges plikt om konfidensialitet tilsvarende dette punkt 5.4.

Taushetsplikten er ikke til hinder for at partene kan utnytte erfaring og kompetanse som opparbeides i forbindelse med gjennomføringen av avtalen.

Taushetsplikten gjelder også etter at avtalen er opphørt. Ansatte eller andre som fratrer sin tjeneste hos en av partene, skal pålegges taushetsplikt også etter fratredelsen om forhold som nevnt ovenfor. Taushetsplikten opphører fem (5) år etter leveringsdag, med mindre annet følger av lov eller forskrift.

5.5 SKRIFTLIGHET

Alle varsler, krav eller andre meddelelser knyttet til denne avtalen skal gis skriftlig til den postadressen eller elektroniske adressen som er oppgitt på avtalens forside, med mindre partene har avtalt noe annet i bilag 3 for den aktuelle type henvendelse.

6. VEDERLAG OG BETALINGSBETINGELSER

6.1 VEDERLAG

Alle priser og nærmere betingelser for det vederlaget Kunden skal betale for Konsulentens ytelser, fremgår av bilag 5.

Utlegg, inklusive reise- og diettkostnader, dekkes bare i den grad de er avtalt. Reise- og diettkostnader skal spesifiseres særskilt, og dekkes etter statens gjeldende satser hvis ikke annet er avtalt. Reisetid faktureres bare hvis det er avtalt i bilag 5.

Med mindre annet er angitt i bilag 5, er alle priser oppgitt eksklusive merverdiavgift. Alle priser er i norske kroner.

Dersom vederlaget skal baseres på løpende timer, skal et estimat for antall timer angis i bilag 5. Dersom Konsulenten ser at estimatet vil overskrides med mer enn 10 (ti) prosent, skal Konsulenten straks varsle Kunden skriftlig. I varselet skal Konsulenten angi årsaken til overskridelsen, samt estimert tid for gjenstående arbeid. Eventuell prisreduksjon ved overskridelse av estimat er angitt i bilag 5.

6.2 FAKTURERING

Vederlag og utlegg skal faktureres til de tider som fremgår av bilag 5. Vederlag basert på løpende timer faktureres etterskuddsvis pr. måned hvis ikke annet er avtalt i bilag 5. I så fall skal fakturert beløp gjelde den tid som er medgått frem til faktureringstidspunktet, samt eventuell dekning av utgifter påløpt i samme tidsrom.

Betaling skal skje etter faktura per 30 (tretti) kalenderdager. Konsulentens fakturaer skal spesifiseres og dokumenteres slik at Kunden enkelt kan kontrollere fakturaen i forhold til det avtalte vederlag. Alle fakturaer for løpende timer skal være vedlagt detaljert spesifikasjon over påløpte timer. Utlegg skal angis særskilt.

Det er et krav at leverandøren bruker elektronisk faktura i godkjent standardformat i henhold til forskrift av 2. april 2019 om elektronisk faktura i offentlige anskaffelser.

Dersom leverandøren ikke etterkommer krav om bruk av elektronisk faktura, kan oppdragsgiveren holde tilbake betaling inntil elektronisk faktura i godkjent standardformat leveres. Oppdragsgiveren skal uten unødig opphold gi melding om dette. Dersom slik melding er gitt, løper opprinnelig betalingsfrist fra tidspunktet elektronisk faktura i godkjent standardformat er levert.

Dersom opplysninger i faktura eller fakturagrunnlag inneholder opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt, og det vil være fare for avsløring av slike opplysninger, kan krav om elektronisk faktura fravikes, med mindre det finnes tilfredsstillende tekniske sikringsløsninger som ivaretar konfidensialitet.

Betalingsplan og øvrige betalingsvilkår fremgår av bilag 5.

Konsulenten må selv bære eventuelle kostnader som leveranse av elektronisk faktura måtte medføre for denne.

6.3 FORSINKELSESRENTE

Hvis Kunden ikke betaler til avtalt tid, har Konsulenten krav på rente av det beløp som er forfalt til betaling, i henhold til lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. (forsinkelsesrenteloven).

6.4 BETALINGSMISLIGHOLD

Hvis forfalt vederlag med tillegg av forsinkelsesrenter ikke er betalt innen 30 (tretti) kalenderdager fra forfall, kan Konsulenten sende skriftlig varsel til Kunden om at avtalen vil bli hevet dersom oppgjør ikke er skjedd innen 60 (seksti) kalenderdager etter at varselet er mottatt.

Heving kan ikke skje hvis Kunden gjør opp forfalt vederlag med tillegg av forsinkelsesrenter innen fristens utløp.

6.5 PRISENDRINGER

Prisene kan endres i den utstrekning regler eller vedtak for offentlige avgifter endres med virkning for Konsulentens vederlag eller kostnader.

Timeprisen kan under enhver omstendighet endres hvert årsskifte, begrenset oppad til et beløp som tilsvarer økningen i Statistisk sentralbyrås konsumprisindeks (hovedindeksen), første gang med utgangspunkt i indeksen for den måned avtalen ble inngått, med mindre annen indeks er avtalt i bilag 5.

Eventuelle andre bestemmelser om prisendringer fremgår av bilag 5.

7. OPPHAVS- OG EIENDOMSRETT

Eiendomsrett, opphavsrett og andre relevante materielle og immaterielle rettigheter til oppdragets resultater tilfaller Kunden når betaling er skjedd, med mindre annet er avtalt i bilag 6, og med de begrensninger som følger av annen avtale eller ufravikelig lov.

Rettighetene omfatter også rett til endring og videreoverdragelse, jf. lov av 15. juni 2018 nr. 40 om opphavsrett til åndsverk mv. (åndsverkloven) § 68.

Konsulenten beholder rettighetene til egne verktøy og metodegrunnlag. Begge parter kan også utnytte generell kunnskap (know-how) som ikke er taushetsbelagt og som de har tilegnet seg i forbindelse med oppdraget.

8. KONSULENTENS MISLIGHOLD

8.1 HVA SOM ANSES SOM MISLIGHOLD

Det foreligger mislighold fra Konsulentens side hvis ytelsen ikke er i samsvar med de funksjoner, krav og frister som er avtalt. Det foreligger også mislighold dersom Konsulenten ikke oppfyller øvrige plikter etter avtalen.
Det foreligger likevel ikke mislighold hvis situasjonen skyldes Kundens forhold eller force majeure.

Kunden skal reklamere skriftlig uten ugrunnet opphold etter at misligholdet er oppdaget eller burde vært oppdaget.

8.2 VARSLINGSPLIKT

Hvis Konsulentens ytelser ikke kan leveres som avtalt, skal Konsulenten så raskt som mulig gi Kunden skriftlig varsel om dette. Varselet skal angi årsak til problemet og så vidt det er mulig angi når ytelsen kan leveres. Tilsvarende gjelder hvis det må antas ytterligere forsinkelser etter at første varsel er gitt.

8.3 TILLEGGSFRIST

Konsulenten kan be om tilleggsfrist som må godkjennes skriftlig av Kunden for å kunne gjøres gjeldende.

For den perioden tilleggsfristen løper, kan Kunden ikke gjøre gjeldende dagbot eller erstatning.

Tilleggsfrist har ingen virkning for Kundens rett til dagbot eller erstatning som er opparbeidet før tilleggsfristen.

8.4 AVHJELP

Konsulenten skal påbegynne og gjennomføre arbeidet med å avhjelpe misligholdet uten ugrunnet opphold, ved utbedring, omlevering eller tilleggslevering uten ekstra kostnad for Kunden.

8.5 SANKSJONER VED MISLIGHOLD

8.5.1 Tilbakehold av ytelser

Ved Konsulentens mislighold kan Kunden holde betalingen tilbake, men ikke åpenbart mer enn det som er nødvendig for å sikre Kundens krav som følger av misligholdet. Konsulenten kan ikke holde tilbake ytelser som følge av Kundens mislighold med mindre misligholdet er vesentlig.

8.5.2 Dagbot ved forsinkelse

Blir ikke avtalt tidspunkt for levering, eller annen frist som partene i bilag 3 har knyttet dagbøter til, overholdt, og det ikke skyldes force majeure eller Kundens forhold, foreligger en forsinkelse fra Konsulentens side som gir grunnlag for dagbot.

Dersom Konsulenten før levering er forsinket til milepæler som partene har knyttet dagbøter til, så forskyves de senere frister tilsvarende det antall kalenderdager dagboten har løpt. Dersom Konsulenten gjennom forsering oppnår å levere en senere milepæl til opprinnelig avtalt tid, bortfaller tidligere påløpte dagbøter.

Dagboten påløper automatisk. Dagboten utgjør 0,15 prosent av samlet vederlag for leveransen (kontraktssummen) ekskl. merverdiavgift for hver kalenderdag forsinkelsen varer, men begrenset til maksimalt 100 (hundre) kalenderdager.

Andre dagbotsatser, annet beregningsgrunnlag og annen løpetid for dagboten kan avtales i bilag 5.

Så lenge dagboten løper, kan Kunden ikke heve avtalen. Denne tidsbegrensningen gjelder imidlertid ikke hvis Konsulenten, eller noen denne svarer for, har gjort seg skyldig i forsett eller grov uaktsomhet.

Hvis bare en del av den avtalte ytelsen er forsinket, kan Konsulenten kreve en nedsettelse av dagboten som står i forhold til Kundens mulighet til å nyttiggjøre seg den del av ytelsen som er levert.

8.5.3 Prisavslag

Hvis det tross gjentatte forsøk ikke har lykkes Konsulenten å avhjelpe en mangel, kan Kunden kreve forholdsmessig avslag i kontraktssummen. Prisavslag er kompensasjon for redusert verdi av det leverte, og er uavhengig av eventuell erstatning.

8.5.4 Heving

Dersom det foreligger vesentlig mislighold, kan Kunden etter å ha gitt Konsulenten skriftlig varsel og rimelig frist til å bringe forholdet i orden, heve avtalen med øyeblikkelig virkning.

Kunden kan heve hele eller deler av avtalen med øyeblikkelig virkning hvis ytelsen er vesentlig forsinket. Vesentlig forsinkelse foreligger når levering ikke er skjedd når maksimal dagbot er nådd, eller etter utløpet av en tilleggsfrist hvis den utløper senere.

Hvis det som er prestert frem til hevingstidspunktet er av en slik art at Kunden har lite eller ingen nytte av det presterte på hevingstidspunktet, kan Kunden i forbindelse med heving kreve tilbakebetalt vederlag for løpende timer og eventuelle utgifter som Konsulenten har mottatt under avtalen, med tillegg av renter, tilsvarende NIBOR pluss 1 (en) prosent, fra det tidspunkt betaling er skjedd. For øvrig skal Kunden, i den utstrekning Kunden kan utnytte disse ytelsene som forutsatt, betale for ytelser som var prestert før hevingstidspunktet med fradrag av prisavslag i henhold til punkt 8.5.3.

8.5.5 Erstatning

Kunden kan kreve erstattet ethvert direkte tap, herunder merkostnader Kunden får ved dekningskjøp, tap som skyldes merarbeid og andre direkte kostnader i forbindelse med forsinkelse, mangel eller annet mislighold iht. punkt 8.1, med mindre Konsulenten godtgjør at misligholdet eller årsaken til misligholdet ikke skyldes Konsulenten.

Dagbøter kommer til fradrag i eventuell erstatning for samme forsinkelse.

8.5.6 Erstatningsbegrensning

Erstatning for indirekte tap kan ikke kreves. Indirekte tap omfatter, men er ikke begrenset til, tapt fortjeneste av enhver art, tapte besparelser, tap av data, og krav fra tredjeparter med unntak av idømt erstatningsansvar for rettsmangler.

Samlet erstatning i avtaleperioden er begrenset til et beløp som tilsvarer kontraktssummen ekskl. merverdiavgift eller et avtalt estimat for oppdraget.

Disse begrensningene gjelder imidlertid ikke hvis Konsulenten eller noen denne svarer for, har utvist grov uaktsomhet eller forsett.

9. KUNDENS MISLIGHOLD

9.1 HVA SOM ANSES SOM MISLIGHOLD

Det foreligger mislighold fra Kundens side hvis Kunden ikke oppfyller sine plikter etter avtalen.

Det foreligger likevel ikke mislighold hvis situasjonen skyldes Konsulentens forhold, eller forhold som anses som force majeure.

Konsulenten skal reklamere skriftlig uten ugrunnet opphold etter at misligholdet er oppdaget eller burde vært oppdaget.

9.2 VARSLINGSPLIKT

Hvis Kunden ikke kan overholde sine plikter etter avtalen, herunder frister, skal Kunden så raskt som mulig gi Konsulenten skriftlig varsel om dette. Varselet skal angi årsak til problemet og så vidt mulig angi når Kunden igjen kan overholde avtalt plikt.

9.3 BEGRENSNING I KONSULENTENS TILBAKEHOLDSRETT

Konsulenten kan ikke holde tilbake ytelser som følge av Kundens mislighold, med mindre misligholdet er vesentlig.

9.4 ERSTATNING

Konsulenten kan kreve erstattet ethvert direkte tap som følger av mislighold iht. punkt 9.1, med mindre Kunden godtgjør at misligholdet eller årsaken til misligholdet ikke skyldes Kunden.

Erstatningsbegrensningen i punkt 8.5.6 gjelder tilsvarende.

10. ØVRIGE BESTEMMELSER

10.1 FORSIKRINGER

Hvis Kunden er en offentlig virksomhet, står Kunden som selvassurandør. Hvis Kunden ikke står som selvassurandør, plikter Kunden å ha forsikringer som er tilstrekkelige til å dekke de kravene fra Konsulenten som følger av Kundens risiko eller ansvar etter denne avtalen innenfor rammen av alminnelige forsikringsvilkår.

Konsulenten plikter å ha forsikringer som er tilstrekkelige til å dekke ethvert krav fra Kunden som følger av Konsulentens risiko eller ansvar etter denne avtalen innenfor rammen av alminnelige forsikringsvilkår. Denne forpliktelsen anses som oppfylt dersom Konsulenten tegner ansvars- og risikoforsikring på vilkår som anses som ordinære innenfor norsk forsikringsvirksomhet.

10.2 OVERDRAGELSE AV RETTIGHETER OG PLIKTER

I den grad Kunden er en offentlig virksomhet, kan Kunden overdra sine rettigheter og plikter etter denne avtalen til annen offentlig virksomhet. Den virksomheten som får rettigheter og plikter overdratt, er berettiget til tilsvarende vilkår, såfremt avtalens rettigheter og plikter overdras samlet.

Konsulenten kan bare overdra sine rettigheter og plikter etter avtalen med skriftlig samtykke fra Kunden. Dette gjelder også hvis Konsulenten deles i flere selskaper eller hvis overdragelsen skjer til et datterselskap eller annet selskap i samme konsern, men ikke hvis Konsulenten slås sammen med et annet selskap. Samtykke kan ikke nektes uten saklig grunn.

Retten til overdragelse i avsnittet over gjelder kun hvis den nye leverandøren oppfyller de opprinnelige kvalifikasjonskravene, det ikke foretas andre vesentlige endringer i kontrakten og overdragelse ikke skjer for å omgå regelverket om offentlige anskaffelser.

Retten til vederlag etter denne avtalen kan fritt overdras. Slik overdragelse fritar ikke vedkommende part fra hans forpliktelse og ansvar.

10.3 KONKURS, AKKORD E. L.

Hvis det i forbindelse med Konsulentens virksomhet åpnes gjeldsforhandlinger, akkord eller konkurs, eller annen form for kreditorstyring gjør seg gjeldende, har Kunden rett til å heve avtalen med øyeblikkelig virkning, så fremt ikke annet følger av ufravikelig lov.

10.4 FORCE MAJEURE

Skulle det inntreffe en ekstraordinær situasjon som ligger utenfor partenes kontroll som gjør det umulig å oppfylle plikter etter denne avtalen og som etter norsk rett må regnes som force majeure, skal motparten varsles om dette så raskt som mulig. Den rammede parts forpliktelser suspenderes så lenge den ekstraordinære situasjonen varer. Den annen parts motytelse suspenderes i samme tidsrom.

Motparten kan i force majeure-situasjoner bare heve avtalen med den rammede parts samtykke, eller hvis situasjonen varer eller antas å ville vare lenger enn 90 (nitti) kalenderdager regnet fra det tidspunkt situasjonen inntrer, og da bare med 15 (femten) kalenderdagers varsel.

I forbindelse med force majeure-situasjoner har partene gjensidig informasjonsplikt overfor hverandre om alle forhold som må antas å være av betydning for den annen part. Slik informasjon skal gis så raskt som mulig.

11. TVISTER

11.1 RETTSVALG

Partenes rettigheter og plikter etter denne avtalen bestemmes i sin helhet av norsk rett.

11.2 FORHANDLINGER

Dersom det oppstår tvist mellom partene om tolkningen eller rettsvirkningene av avtalen, skal tvisten først søkes løst gjennom forhandlinger.

11.3 MEKLING

Dersom en tvist i tilknytning til denne avtalen ikke blir løst etter forhandlinger, kan partene forsøke å løse tvisten ved mekling.

Partene kan velge å legge Den Norske Advokatforenings regler for mekling ved advokat til grunn, eventuelt modifisert slik partene ønsker. Det forutsettes at partene blir enige om en mekler med den kompetansen partene mener passer best i forhold til tvisten.

Den nærmere fremgangsmåten for mekling bestemmes av mekleren, i samråd med partene.

11.4 DOMSTOLS- ELLER VOLDGIFTSBEHANDLING

Dersom en tvist ikke blir løst ved forhandlinger eller mekling, kan hver av partene forlange tvisten avgjort med endelig virkning ved norske domstoler.

Kundens hjemting er verneting.

Partene kan alternativt avtale at tvisten blir avgjort med endelig virkning ved voldgift.

*****

VEDLEGG 2.2

NORGES BANK

DAGLIG LEDER / CEO
NORGES BANK INVESTMENT MANAGEMENT

Oslo, 9.01.2020

1. STILLING

1.1. Stillingsbetegnelse

Daglig leder / CEO Norges Bank Investment Management (NBIM).

1.2. Rapporterings- og ansvarslinjer

Stillingen rapporterer til Norges Banks hovedstyre. Det legges vekt på god dialog mellom daglig leder NBIM og hovedstyret. Den ene visesentralbanksjefen har et særskilt ansvar for å følge opp forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU) på vegne av hovedstyret. Denne visesentralbanksjefen vil være et viktig bindeledd mellom daglig leder NBIM og hovedstyret. Visesentralbanksjefen vil blant annet bistå styrets leder i å påse at saker fra NBIM til hovedstyret er tilstrekkelig forberedt og egnet for behandling.

Daglig leder av NBIM forbereder saker til hovedstyret som gjelder forvaltningen av Statens pensjonsfond utland, med mindre styret har bestemt noe annet.

1.3. Stillingens ansvar og hovedoppgaver

Stillingsinstruks for daglig leder av Norges Bank Investment Management og investeringsmandatet for daglig leder av Norges Bank Investment Management gir utfyllende informasjon om stillingens ansvarsområder.

- Resultatoppnåelse
  Oppnå gode resultater gjennom robuste arbeidsprosesser, tydelige strategiske mål og videreføring av en sterk prestasjonskultur.

- Virksomhetsstyring
  Styre og lede virksomheten i tråd med investeringsmandatet og de føringer som til enhver tid tilligger stillingen. Sikre at organisasjonen etterlever bankens verdier, setter mål og implementerer planer.

- Strategi
  Sette retning, og lede i denne retningen. Se muligheter og trender i de internasjonale finansmarkedene. Skape oppslutning om måten fondet forvaltes på.

- Relasjonsbygging
  Skape tillit internt og eksternt. Sikre god kommunikasjon med relevante interessenter med utgangspunkt i samfunnsansvaret som følger med stillingen.

2. KANDIDAT

2.1. Kvalifikasjoner

Stillingen som daglig leder krever god samfunns- og rolleforståelse, gode lederegenskaper samt god kunnskap om kapitalforvaltning og det globale finansmarkedet. Vedkommende må ha sterke analytiske evner, gode samarbeidsegenskaper og høy personlig integritet.

2.2. Det legges vekt på erfaring med

- Internasjonale finansmarkeder
- Ledelse, med dokumenterte resultater
- Å bygge og videreutvikle en sterk prestasjonskultur
- Omdømmebygging og krisehåndtering

2.3. Utdanning

Høyere relevant utdanning.

2.4. Språk

Meget gode kommunikasjonsevner både skriftlig og muntlig, på norsk/skandinavisk og engelsk, er et krav.

2.5. Personlige egenskaper

- Høy integritet
- Analytisk sterk
- Tydelig kommunikasjon
- Motiverende lederstil
- Identifisere seg med bankens mål og verdier
- God rolleforståelse
- Gode samarbeidsegenskaper

2.6. Arbeidssted og reisebelastning

Oslo. Reisevirksomhet må påregnes.

2.7. Spesielle krav

Det kreves tilfredsstillende vandel, ordnet privatøkonomi og sikkerhetsgodkjenning etter Norges Banks regelverk samt fremleggelse av politiattest. Utdannelse og arbeidserfaring vil bli undersøkt for verifisering. Den som ansettes må i tillegg kunne sikkerhetsklareres på nivå STRENGT HEMMELIG etter sikkerhetsloven.

VEDLEGG 2.3

NORGES BANK

Daglig leder / CEO Norges Bank Investment Management

Norges Bank

Norges Bank, som er landets sentralbank, forvalter Statens pensjonsfond utland på vegne av Finansdepartementet. Forvaltningen av fondet gjøres med sikte på å oppnå høyest mulig avkastning innenfor de rammer som gjelder for forvaltningen.

Søknadsfrist:	**21.02.2020**	Heltid / Deltid:	**Heltid**
Arbeidsgiver:	**Norges Bank**	Ansettelsesf...	**Fast**
Sted:	**Oslo**	Stillingsprose...	**100**
Stillingstittel:	**Daglig leder / CEO Norges Bank Investment Management**	Webcruiter-ID:	**4172058135**
		Stillinger:	**1**
		Sosial deling :	

Norges Banks hovedstyre søker en daglig leder / CEO til Norges Bank Investment Management. Norges Banks Investment Management er et virksomhetsområde i Norges Bank som forvalter Statens pensjonsfond utland. Daglig leder rapporterer til hovedstyret og skal følge retningslinjer og pålegg fra styret.

Kvalifikasjoner

Stillingen som daglig leder krever god samfunns- og rolleforståelse, gode lederegenskaper samt gode kunnskaper om kapitalforvaltning og det globale finansmarkedet. Vedkommende må ha sterke analytiske evner, gode samarbeidsegenskaper og høy personlig integritet.

Spesielle krav

Ansettelse i stillingen gjelder for fem år (åremål), med mulighet til forlengelse for inntil fem år. Det kreves tilfredsstillende vandel, ordnet privatøkonomi og sikkerhetsgodkjenning etter Norges Banks regelverk samt fremleggelse av politiattest. Utdannelse og arbeidserfaring vil bli undersøkt for verifisering. Den som ansettes må beherske norsk/skandinavisk og i tillegg kunne sikkerhetsklareres på nivå STRENGT HEMMELIG etter sikkerhetsloven.

Henvendelser kan rettes til Russell Reynolds Associates.

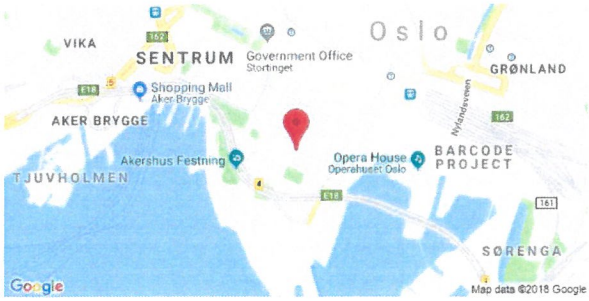

Arbeidssted

Bankplassen 2, 0151 Oslo
Norge

Kontaktinformasjon

Harald Kringlebotn
Russell Reynolds Associates
+47 23118850
harald.kringlebotn@russellreynolds.com

Folke Friis-Frederiksen
Russell Reynolds Associates
+45 33692320
folke.friis-frederiksen@russellreynolds.com

Norges Bank er underlagt offentlighetsloven og søkerlisten til stillingen er offentlig. Dersom en søker ønsker å bli unntatt offentlighet må dette begrunnes. Vi gjør oppmerksom på at en søker kan bli offentliggjort selv om søkeren har bedt om å bli unntatt offentlighet. Les mer på våre hjemmesider.

VEDLEGG 2.4

Retningslinjer for rekruttering

Fastsatt av avdelingsdirektør/KF 29. mars 2011.

Formål

Norges Banks personalpolitiske mål er å sikre at banken tiltrekker, utvikler og beholder kvalifiserte ledere og medarbeidere. All rekruttering i sentralbankvirksomheten skal ta utgangspunkt i bankens verdier, understøtte bankens kjernevirksomhet og reflektere eksisterende og fremtidig kompetansebehov.
Rekrutteringsprosesser skal kjennetegnes av:

1. All rekruttering skal ha som mål å ansette den best kvalifiserte kandidaten
2. Alle rekrutteringsprosesser skal være profesjonelle, tids- og kostnadseffektive og følge gjeldende retningslinjer
3. Alle rekrutteringer skal være åpne og reelle samt bidra til mangfold
4. Alle ansatte i midlertidige stillinger som har blitt tilsatt etter ekstern utlysning, kan søke på interne stillingsutlysninger
5. Alle søkere til lederstillinger skal også vurderes opp mot bankens lederplakat

Myndighet

Lokalt medbestemmelse- og personalutvalg (MPU) har ansettelsesmyndighet for alle stillinger med unntak av direktører og avdelingsdirektører som følger egne prosedyrer og ansettes av henholdsvis sentralbanksjefen og hovedstyret.

Prosedyrer for rekruttering

Utarbeidelse av kravspesifikasjon

1. Det skal utarbeides kravspesifikasjon for alle stillinger som skal kvalitetssikres av KF/HR før publisering/avrop
2. KF/HR skal sammen med rekrutterende avdeling beslutte valg av rekrutteringsmetode

Utlysning og annonsering

1. Alle faste stillinger skal i hovedsak utlyses eksternt
2. Alle midlertidige stillinger med en tilknytningsvarighet ut over 12 mnd skal i hovedsak utlyses eksternt
3. Alle utlysninger skal benytte felles annonseringsprofil
4. WebCruiter skal benyttes som utlysnings- og søknadshåndteringsverktøy
5. KF /HR godkjenner utlysningsteksten

Søknadsbehandling, intervju og referanser

1. Det skal gå maks to uker fra søknadsfristen er utløpt til de mest aktuelle søkerne blir kontaktet for intervju
2. Ved ekstern bistand skal ansvarlig leder godkjenne liste over søkere som blir kalt inn til førstegangsintervju, samt delta på alle andregangsintervjuer
3. Ansettelsesprosess uten ekstern bistand skal bestå av minimum et første- og andregangsintervju med minimum to ledere fra banken tilstede, hvorav HR er tilstede på andregangsintervju. Tillitsvalgte kan forespørres om å delta i intervjuene.
4. Alle interne søkere skal normalt innkalles til førstegangsintervju

5. Alle søkere til lederstillinger skal testes av en DNV-sertifisert bruker/verktøy
6. Alle kandidater skal vise originale vitnemål og attester ved intervju
7. Alle søkere som har vært til andregangsintervju skal få en muntlig tilbakemelding
8. Det skal innhentes minst tre uavhengige referanser på innstilte søkere
9. Aktuell kandidat for innstilling skal kontaktes senest en uke etter sistegangsintervju

Innstilling og MPU vedtak (se egne retningslinjer for MPU)

1. Innstillingen skrives i henhold til fastsatt mal
2. Søkerliste og kopi av søknadene til de innstilte kandidater vedlegges innstillingen

Ansettelseskontrakt og formaliteter

1. Det skal gjennomføres ekthetskontroll av vitnemål og attester ved behov
2. Det skal innhentes politiattest og kredittvurdering etter behov
3. Alle dokumenter og kontrakter skal benytte fastsatte maler

Introduksjon i organisasjonen

1. Alle nyansatte skal delta på felles introduksjonskurs i regi av KF/HR

Sist oppdatert 09.11.17

Til Norges Banks hovedstyre

Oslo, 11. mai 2020

OPPFØLGING ETTER SVAR 29. APRIL 2020 FRA NORGES BANKS HOVEDSTYRE

Representantskapet viser til sentralbanksjefens redegjørelse i representantskapsmøtet 22. april 2020 og hovedstyrets svar på spørsmål i brev til representantskapet 29. april 2020.

Representantskapet har som en av sine oppgaver å føre tilsyn med Norges Banks risikoforhold. Uklarheter i denne saken og den mulige framtidige organiseringen av daglig leder for Norges Bank Investment Managements (NBIMs) personlige eierinteresser, innebærer risiko for brudd på lover, regler og retningslinjer.

Representantskapet har på denne bakgrunn drøftet hovedstyrets svar og oversender følgende merknader.

1. Om ansettelsen av ny daglig leder for NBIM

Tiltredelse for ny daglig leder for NBIM bør skje slik at Norges Bank, herunder Statens pensjonsfond utland (SPU), opprettholder høy tillit i befolkningen og blant internasjonale markedsaktører. Det er viktig at Norges Bank ikke innretter seg slik at denne tilliten svekkes. Daglig leder for NBIM har en sentral stilling i det norske samfunnet, i Norges Bank og i kapitalmarkedene. Tvil om ansettelsesforholdet, potensielle interessekonflikter og usikkerhet om skatteetiske holdninger, vil kunne innebære vedvarende utfordringer dersom disse problemstillingene ikke løses raskt og tydelig. Representantskapet mener det er uheldig at ikke alle interessekonflikter mellom Tangens økonomi og rollen som daglig leder for NBIM er avklart før ansettelsen. Representantskapet er spesielt opptatt av følgende tre hovedmomenter:

- Det skal være etablert sikkerhet for at Tangens personlige eierinteresser, forretningsvirksomhet og engasjementer for øvrig, ikke blir en belastning for SPU og/eller Norges Bank.
- Skattemessige forhold i Norge og internasjonalt skal være i tråd med SPUs og Norges offisielle standpunkter og politikk på området og preges av full åpenhet.

Bankplassen 2
Postboks1179 Sentrum
0107 Oslo

Tel: 22316000
Fax: 22316254
www.norges-bank.no

Foretaksregisteret
NO 937 884 117 MVA

- Ansettelsesforholdet skal være regulert av det samme rammeverket som gjelder for alle ansatte, både ledere og medarbeidere, i Norges Bank.

Hovedstyret har gitt en redegjørelse om prosessen som ledet fram til beslutningen om ansettelse av ny daglig leder for NBIM. Representantskapet noterer seg hovedstyrets bekreftelse på innsyn i alle relevante sider ved Tangens eierinteresser og økonomiske forhold som har betydning for ansettelsen. Det er etter hovedstyrets mening ikke identifisert forhold hvor Norges Bank ikke er gitt fullt innsyn.

I svaret vises det til rapport datert 20. februar 2020 fra Tangens advokatforbindelse, advokatfirmaet Taylor Wessing, som gir en oversikt over Tangens personlige økonomi og forretningsforbindelser. Representantskapet mener at hovedstyret som grunnlag for det videre arbeidet med ansettelsesavtale, vilkår for tiltredelse i stillingen med videre, må innhente fullstendig dokumentasjon når det gjelder daglig leder for NBIMs personlige forretningsvirksomhet. Videre mener representantskapet det er viktig at Norges Bank har full oversikt over alle medinvestorer i AKO-fondene.

Representantskapet mener det er svært uheldig at det på den ene siden er gitt uttrykk for at Tangen skal bryte alle bånd til AKO-systemet, samtidig som framlagt dokumentasjon fra Tangens advokatforbindelse viser at han fortsatt er hovedeier og har stemmekontroll i AKO Capital. Tangens advokatforbindelse gir også uttrykk for at 100 prosent skattefritak for gaver til Tangens veldedige formål, AKO Foundation, er vesentlig for organiseringen fremover. Representantskapet mener disse forhold viser at Tangen ikke bryter alle bånd til AKO-systemet.

Representantskapet forstår det slik at etableringen av framtidig struktur på Tangens eierinteresser og tilknytning til AKO-systemet er under arbeid, herunder skattlegging og at en løsning skal foreligge før hovedstyrets møte 27. mai.

Direkte og indirekte vil Tangen fortsatt være hovedeier og ha stemmekontroll i AKO Capital selv om han ikke mottar økonomisk utbytte i tiden han er ansatt i NBIM. For representantskapet er det viktig at Tangens framtidige økonomiske interesser og struktur på hans eierskap organiseres slik at risiko for interessekonflikter mellom SPU og daglig leder for NBIMs personlige interesser elimineres i hele ansettelsesperioden og i rimelig tid etter fratredelse.

Det må forventes at det etableres en klausul knyttet til Tangens personlige forvaltning både før og etter fratreden som blant annet ivaretar hensyn til habilitet og gir betryggende sikkerhet for at daglig leder entydig tjener SPUs interesse. Videre er det avgjørende viktig at det er full åpenhet (transparens) i de personlige eierforholdene, slik at hovedstyret til enhver tid har innsyn og slik kan bekrefte at det ikke er brudd på Norges Banks etiske retningslinjer, mandat for forvaltningen og daglig leders ansettelsesavtale.

Representantskapet har forstått at innsyn og kontroll er en utfordring i virksomheter som er registrert i skatteparadiser (lukkede jurisdiksjoner)[1], og at enkelte aktører organiserer sin virksomhet slik med motiver som hemmelighold eller skatteunndragelser. Flere internasjonale

1 Jf. NOU 2009: 19 Skatteparadis og utvikling

organisasjoner hvor Norge er aktiv deltaker og pådriver, arbeider med skatteparadis-problematikken. Problemområdene spenner fra lovlig men aggressiv skattetilpasning til hemmelighold og hvitvasking. Dette er også gjort gjeldende for NBIMs investeringer gjennom forventningsdokumentet om skatt og åpenhet.

Det er ikke klargjort og dokumentert i hvilken grad det er mulig å kontrollere og etterprøve de faktiske forhold gjennom etablerte reguleringsregimer og skatteavtaler. Det er heller ikke klart i hvilken grad det som oppgis kan dokumenteres fullt ut av en uhildet tredjepart.

Representantskapet mener at dette er forhold hovedstyret må få avklart, herunder om eierskap i selskaper registrert i skatteparadiser fullt ut er forenelig med kravet om transparens. Representantskapet merker seg også at grensesnittet mellom AKO/Tangen og SPU er uavklart. Dette kan, slik representantskapet forstår situasjonen, omfatte juridiske, kommersielle og reguleringsmessige forhold. Norges Bank må blant annet sikre at Tangens direkte og indirekte kontroll- og eierposisjoner i enhver sammenheng skal være uavhengig av eierandeler i SPU i de samme selskapene, dette for å unngå enhver eiermessig identifikasjon eller konsolidering. Det kommer ikke klart fram om fondsforvaltningen AKO Capital gjør på vegne av Tangen skal være uten kostnader for Tangen, og hvordan Norges Banks regelverk eventuelt regulerer dette som fordel mottatt av andre enn arbeidsgiver.

Representantskapet noterer seg at Tangen personlig ikke skal motta renter, utbytte eller annen økonomisk avkastning fra investeringene i egne selskaper i AKO-systemet så lenge han er daglig leder for NBIM. Eierpostene skal likevel videreføres og således være intakte når Tangen fratrer stillingen som daglig leder for NBIM. Tangen vil derfor ha interesser i AKO-systemet mens han er ansatt som daglig leder for NBIM.

Representantskapet mener det vil bidra til offentlig avklaring om hovedstyret har full åpenhet om Tangens ansettelsesavtale.

2. Om ansettelsesutvalgets retningslinjer

Hovedstyret har gitt informasjon om ansettelsesprosessen, og det opplyses at det utestående punktet nå er Tangens ansettelsesavtale. Representantskapet noterer at hovedstyret er fornøyd med ansettelsesutvalgets og rekrutteringsselskapets arbeid.

Hovedstyret har redegjort for at Tangens nåværende og framtidige eierinteresser og personlige økonomiske forhold ikke ble avklart før ansettelsen og begrunner dette med fortrolighetshensyn. Representantskapet mener det likevel er uheldig at dette ikke var avklart før ansettelsen, og at det er uklart hvilke potensielle konflikter som måtte ivaretas for at hovedstyret skulle være tilfreds med Tangens formuesforvaltning. Representantskapet merker seg at hovedstyret på dette tidspunktet manglet tilstrekkelig med avklaringer og at det derfor er blitt stilt mange spørsmål knyttet til potensielle interessekonflikter. På denne bakgrunn kan det synes som om hovedstyret har undervurdert utfordringene knyttet til dette.

Hovedstyret erkjenner at Tangen burde vært ført opp på den offentlige søkerlisten tidligere. Det er stor offentlig interesse ved ansettelse i stillingen som daglig leder for NBIM. Etter representantskapets mening har ikke Norges Bank håndtert åpenhet om søkerlisten på en slik

måte som burde kunne forventes. Representantskapet mener at Norges Bank i framtiden bedre må ivareta de krav og forventninger som offentligheten har til innsyn i slike prosesser, spesielt når det gjelder en så viktig stilling som daglig leder for NBIM. Formålet med søkerliste er ikke ivaretatt når aktuelle kandidater ikke er oppført på listen, åpent eller anonymt, og når det i realiteten ikke gis innsyn i hvilke kandidater som er til vurdering.

Representantskapet ønsker også å bemerke at det fortsatt er uklarheter i ansettelsesprosessen knyttet til hvem som burde vært ført opp på offentlig søkerliste. Dette gjelder spesielt om personer som var på førstegangsintervju burde vært oppført.

Norges Banks virksomhet inkludert forvaltningen av SPU, har stor allmenn interesse, noe som gir forventninger til transparens. Krav til prosess bør blant annet omfatte intervjuer, bruk av referanser og kvalifikasjonskrav. Et av formålene i Norges Banks Retningslinjer for rekruttering er at «*alle rekrutteringer skal være åpne og reelle samt bidra til mangfold*». På bakgrunn av framgangsmåten i denne saken mener representantskapet at retningslinjene ikke er fulgt. Det bør etableres faste prosedyrer for ansettelser i Norges Bank, spesielt for toppledere, som sikrer en god og åpen prosess.

3. Om Norges Banks etiske retningslinjer

Hovedstyret har redegjort for Norges Banks etiske regelverk og skriver at det i lys av denne saken vil vurdere behovet for å klargjøre aktuelle bestemmelser i «Etiske prinsipper for ansatte i Norges Bank». Regelverket omfatter mange ulike prinsipper og retningslinjer (guidelines) fastsatt på ulike nivåer i organisasjonen.

Representantskapet mener at det samlede settet av etiske retningslinjer framstår som uoversiktlig når det kommer til praktisk anvendelse. Det er også omfattende fordi det består av mange dokumenter besluttet på ulike nivåer i organisasjonen. Ledere og medarbeidere må ha klare og entydige regler for hva som er akseptabelt i alminnelige arbeidssituasjoner som reiser, deltakelse på seminarer med videre. Det må settes tydelige grenser for hva som kan aksepteres og hva som ikke kan mottas. Representantskapet mener at dette må gjelde alle former for kontakt med forretningsforbindelser, andre virksomheter, personer og organisasjoner.

Norges Bank må tilstrebe full åpenhet om det fullstendige etiske rammeverket slik at det heller ikke er tvil for allmennheten om hva som gjelder i Norges Bank. Representantskapet observerer at dette er praksis hos flere andre norske virksomheter av samfunnsmessig betydning og med stor grad av internasjonal aktivitet.

Representantskapet har merket seg invitasjonen til seminaret «Back to University». Som det framgår av de etiske prinsippene inngår opplysningsvirksomhet innenfor bankens virkefelt som en del av Norges Banks oppgaver. Det er viktig for Norges Bank at ansatte som en del av sitt arbeidsoppdrag deltar og bidrar i faglige diskusjoner. Det som har slik verdi for Norges Bank skal betales av Norges Bank. En aktør som NBIM, med så store eierinteresser i selskaper og med den kunnskap, makt og innflytelse som følger av dette, er attraktiv.

Når det gjelder spørsmålet om kostnadsdekningen for Slyngstads deltagelse på seminaret,

mener representantskapet at hovedstyret av hensyn til klarhet overfor alle ansatte burde svart tydeligere på om dette var i strid med Norges Banks etiske regelverk.

4. Videre behandling

Hovedstyret oppgir at det tas sikte på at arbeidet med å få avklart mulig interessekonflikt med Tangens private formuesforhold og eierinteresser, sluttføres i møte 27. mai.
Representantskapet vil drøfte saken nærmere etter hovedstyrets møte, når det også foreligger en ansettelsesavtale og ytterligere dokumentasjon i saken.

Med hilsen

Julie Brodtkorb
Leder i representantskapet

Jan Frode Jakobsen
Direktør i tilsynssekretariatet

Vedlegg 4

NORGES BANK
HOVEDSTYRET

Norges Banks representantskap

Dato: 27.05.2020
Deres ref.:
Vår ref: 20/00961

ANSETTELSE AV NICOLAI TANGEN SOM DAGLIG LEDER AV NBIM

Hovedstyret viser til brev av 11. mai 2020 fra representantskapet med merknader til prosessen for ansettelse av Nicolai Tangen som ny daglig leder for Norges Bank Investment Management (NBIM).

I brev av 29. april 2020 redegjorde hovedstyret for det arbeidet som pågikk for å sikre at det etableres tilstrekkelig avstand mellom SPU og henholdsvis AKO-systemet og Nicolai Tangens personlige formue. I tråd med de løsningene som ble skissert i dette brevet, er detaljene rundt organiseringen av Nicolai Tangens økonomiske engasjementer i perioden han leder NBIM, nå avklart. Vedlagte notat redegjør for de strukturene som er etablert. Hovedstyret mener den valgte organiseringen demmer opp for mulige interessekonflikter representantskapet var opptatt av i sitt brev til hovedstyret 11. mai, og sikrer tilstrekkelig avstand mellom NBIM, AKO og Tangens personlige investeringer.

Representantskapet hadde i sitt brev merknader knyttet til ansettelsesprosessen og bankens etiske regelverk. Hovedstyret tar disse merknadene til etterretning, og vil foreta en ny gjennomgang av både retningslinjer for rekruttering og de etiske prinsippene for ansatte i Norges Bank.

Representantskapet tok i sitt brev også opp enkelte forhold knyttet til såkalte skatteparadiser. I det vedlagte notatet gis det en oversikt over enkelte skattemessige forhold som har vært reist i forbindelse med Tangens ansettelse.

Hovedstyret godkjente ansettelsesavtalen til Nicolai Tangen på møtet 27. mai, og fattet i tillegg følgende vedtak:

- Hovedstyret slutter seg til den foreslåtte løsningen for organiseringen av Nicolai Tangens relasjon til AKO-systemet, herunder utøvelsen av hans eierskap gjennom en uavhengig tillitsmann i perioden han leder NBIM.
- Hovedstyret aksepterer den foreslåtte løsningen for forvaltning av Nicolai Tangens personlige investeringer, med et diskresjonært forvaltningsoppdrag som gis til et frittstående forvaltningsselskap, og oppnevning av en uavhengig fullmektig til å ivareta Tangens interesser overfor forvalteren.
- Hovedstyret tar gjennomgangen av identifiserte og gjenværende risikoer, foreslåtte kontroller og nye tiltak til etterretning.

I etterkant av hovedstyremøtet har sentralbanksjefen og Nicolai Tangen signert avtalen, se vedlegg.

Med hilsen

Øystein Olsen

Birger Vikøren

Vedlegg:

a. Notat fra hovedstyret om ansettelsen av Nicolai Tangen som ny daglig leder for NBIM.
b. Signert arbeidsavtale for Nicolai Tangen.

Vedlegg a.

NORGES BANK

HOVEDSTYRET

27.5.2020

Notat om ansettelse av Nicolai Tangen som daglig leder av NBIM

1 Innledning

Hovedstyret vedtok den 24. mars 2020 å tilby Nicolai Tangen stillingen som daglig leder av NBIM. Tangen har takket ja til stillingen. Hovedstyrets vedtak var basert på at Tangen i perioden han leder NBIM, kan beholde en eierandel i forvaltningsselskapet han har bygget opp – AKO Capital LLP («AKO»). Videre aksepterte hovedstyret at han beholder betydelige personlige investeringer i utlandet.

Hovedstyret forutsatte at Nicolai Tangen skal tre ut av alle verv og roller i AKO og tilknyttede selskaper, og at han ikke lenger skal ha kontroll over AKOs forvaltning. Hans utbytte fra AKO vil i perioden han leder NBIM, doneres til den veldedige stiftelsen AKO Foundation.

I tråd med disse premissene er det arbeidet videre for å identifisere og håndtere potensielle interessekonflikter og sikre at det etableres tilstrekkelig avstand mellom SPU og henholdsvis AKO-systemet og Nicolai Tangens personlige formue. Det vises til hovedstyrets brev 29. april til representantskapet. Hovedstyret har etter dette behandlet saken i møter 20. og 27. mai.

Nedenfor drøftes sentrale forhold ved ansettelsen av Nicolai Tangen som daglig leder i NBIM. Punkt 2 gjennomgår den struktur og de rammer for Nicolai Tangens økonomiske engasjementer som skal etableres i den perioden han leder NBIM. Punkt 3 drøfter aktuelle tiltak for å håndtere potensielle interessekonflikter og sentrale forhold ved Tangens arbeidsavtale omtales i punkt 4.

2 Ny struktur for Nicolai Tangens økonomiske engasjementer

Roller og eierforhold

Hovedtrekkene i den strukturen som nå etableres for Tangens tilknytning til og eierforhold i AKO-systemet, kan oppsummeres slik:

- AKO Trust avvikles, og selskaper og investeringer der overføres enten til Tangen selv, selges eller doneres til AKO Foundation.
- Nicolai Tangens direkte og indirekte interesser i AKO Capital LLP (AKO) samles i et nytt selskap, DSHN Philantropy LLP (DSHN). Hans samlede stemmeinnflytelse i AKO reduseres til 43 %.
- Det oppnevnes en uavhengig tillitsmann (advokat Erik Keiserud) som gis full diskresjonær kompetanse til å utøve Nicolai Tangens (100 %) stemmeretter i DSHN,

samt at det sikres et flertall av medlemmer uten nære bånd til Tangen i styret. Det er dette styret som forvalter DSHNs stemmerettigheter i AKO.

- Alt utbytte fra AKO som mottas av DSHN, vil bli donert til stiftelsen AKO Foundation.
- Nicolai Tangen trer ut av alle verv i AKO-selskapene. Sammensetningen av alle relevante styrer endres, slik at de ikke har et flertall av medlemmer med nære bånd til Tangen.
- Nicolai Tangen og relevante AKO-selskaper avgir ulike erklæringer og garantier overfor Norges Bank for å hindre kommunikasjon og utveksling av informasjon mellom Tangen og personer i AKO-systemet så lenge Tangen leder NBIM. Videre knytter erklæringene seg til ugjenkallelig delegasjon av stemmerettigheter og andre tiltak for å unngå konsolidering av verdipapirer eiet henholdsvis i AKO-fond og i SPU.
- Tangen har i dag en «profit share» i AKO på ca 66 % som vil reduseres i to trinn ned til ca 46 %.

Forvaltning av Tangens personlige investeringer.
Utover sine interesser i DSHN/AKO har Nicolai Tangen betydelige personlige investeringer i AKO-fond og i enkelte andre fond. Det har derfor vært sentralt i arbeidet å få på plass en ordning der Tangens personlige investeringer forvaltes uavhengig av Tangen selv i den perioden han leder NBIM. Investeringer i AKO-fondene overføres til diskresjonær aktiv forvaltning hos Gabler, se nedenfor. Øvrige fond og investeringer skal selges eller gis som gave til AKO Foundation. Ordningen som nå etableres for å sikre uavhengig forvaltning av Tangens investeringer, kan oppsummeres slik:

- Nicolai Tangen inngår avtale med Gabler Investments AS (Gabler) om diskresjonær aktiv forvaltning av sin personlige formue i AKO-fondene. Gabler gis myndighet til å treffe alle beslutninger om sammensetningen av fondsporteføljen, inkludert å overføre midler til fond utenfor AKO-systemet.
- Nicolai Tangen oppnevner en fullmektig (advokat Haakon Blaauw) som skal håndtere all dialog med Gabler på vegne av seg selv og sikre at uønsket informasjon ikke tilflyter Tangen.
- For forvaltningen av midler i AKO-fondene betaler Nicolai Tangen alminnelig forvaltningshonorar på linje med andre eksterne investorer.

Strukturen for eierforhold i AKO og Tangens personlige investeringer er nærmere gjennomgått i vedlegg 1, som også gir en oversikt over de endringene som er fortatt etter hovedstyrets brev til representantskapet 29. april.

3 HÅNDTERING AV INTERESSEKONFLIKTER

Hovedstyret har akseptert at Nicolai Tangen beholder eierinteresser i AKO og investeringer i utlandet. Formålet med etablering av strukturene beskrevet ovenfor er å skape tilstrekkelig avstand mellom SPU, AKO-systemet og Tangens personlige formue. Arbeidet med å håndtere ulike former for interessekonflikter og risiko har særlig vært knyttet til:

- Endringer i roller, eierforhold og styringsmodell for AKO-systemet, herunder Nicolai Tangens egne verv og eierposisjoner, samt for nærstående av ham.
- Å sikre at beslutningslinjer i AKO-systemet er helt uavhengige av Nicolai Tangen. Det samme gjelder uavhengighet i disponering av og stemmegivning for aksjer eiet i porteføljene til AKO-fondene.

- Endringer som tar sikte på å redusere rettslig risiko for at aksjer i de samme selskapene eiet i hhv SPU og AKO-fondene skal bli regnet sammen («konsolidert») ved beregning av ulike regulatoriske grenser.
- Identifisering av andre potensielle interessekonflikter og vurdering av tiltak for å håndtere disse.
- Gjennomgang av Nicolai Tangens formuesforhold og relasjoner til og eierforhold i AKO i lys av Norges Banks etiske regelverk.

Risikoene som knytter seg til regulatoriske interessekonflikter kan håndteres gjennom tiltak som sikrer at AKO opptrer uavhengig av Nicolai Tangen. Interessekonflikter som knytter seg til etterlevelse av etiske regler kan håndteres gjennom nye tiltak og etablerte interne kontroller. Mulige interessekonflikter og relevante tiltak er nærmere beskrevet i vedlegg 2.

3.1 Regulatoriske interessekonflikter

En problemstilling i arbeidet har vært om Nicolai Tangens eierinteresser og utenlandsinvesteringer i AKO kan føre til at regulatoriske myndigheter vil konsolidere (slå sammen) AKOs og SPUs eierandeler i de samme selskapene for ulike regulatoriske formål.

Problemstillingen knyttet til vurdering av rettslig konsolidering er relevant for alle jurisdiksjoner hvor SPU og AKO er parallellinvestert, og slik sammenslåing av eierandeler kan ha ulik rettslig betydning fra land til land. Den rettslige gjennomgangen har ut fra en risikovurdering tatt utgangspunkt i tre jurisdiksjoner: Storbritannia, USA og Frankrike. Gjennomgangen og vurderingene opp mot foreslått AKO-struktur er utført av advokatfirmaet Allen & Overy.

Det er i første rekke regler om konsolidering, regler om rapportering (flagging) av store aksjeposter, eierkontrollregler i regulerte foretak og ifm. tilbudspliktsituasjoner som har vært ansett som særlig relevante. I USA har også reglene om utenlandske investeringer i amerikanske selskaper blitt vurdert (CFIUS-regimet).

I alle jurisdiksjoner knytter vurderingen seg til om Nicolai Tangen kan sies å utøve *kontroll* med eller være kontrollert av AKO og/eller NBIM, enten direkte eller indirekte, på formelt eller uformelt grunnlag. Ved å redusere Tangens samlede stemmeandel i AKO til under 50 prosent, vil ikke Tangen lenger ha majoriteten av stemmene i denne enheten, og vil ikke gjennom sine stemmeretter kunne ha formell kontroll på AKOs stemmegivning i porteføljeselskapene. Det vil imidlertid fortsatt kunne stilles spørsmål om Tangen har rett til å utøve, eller faktisk har dominerende innflytelse eller kontroll over enheten, gitt hans stemmeandel på 43 prosent (45 % inkludert to andre medlemmer med nære bånd), eller om det kan hevdes at det foreligger *samordnet opptreden* mellom AKO og NBIM overfor enkeltselskaper.

For å unngå slik rettslig konsolidering, har bankens juridiske rådgiver A&O pekt på en rekke tiltak som samlet vil bidra til å redusere den regulatoriske risikoen. Dette er tiltak som skal gjennomføres i den nye strukturen for Nicolai Tangens økonomiske engasjementer, jf. punkt 2 ovenfor. Ved å etablere en struktur for Tangens eierskap i AKO i samsvar med dette, mener hovedstyret at risikoen for konsolidering er tilstrekkelig redusert.

3.2 Andre interessekonflikter

Hovedstyret har fastsatt «Etiske prinsipper for ansatte i Norges Bank» som et felles krav for alle ansatte. Det viktigste formålet med de etiske prinsippene er «å ivareta et godt omdømme og allmennhetens tillit til Norges Bank». I tillegg har leder for NBIM fastsatt nærmere regelverk for ansatte i NBIM. Leder for NBIM er underlagt både de etiske prinsippene for Norges Bank og de utfyllende reglene for ansatte i NBIM.

Etter de etiske prinsippene § 9 kan ansatte «ikke ha eksterne tillitsverv, bierverv eller eierinteresser som er eller kan framstå å være i konflikt med de interesser den ansatte skal ivareta som ansatt i Norges Bank».

Nicolai Tangens eierinteresser i AKO, samt eierandeler i AKO-fond, er i utgangspunktet en interessekonflikt etter § 9. Det foreslås nå omfattende endringer i strukturen for Tangens tilknytning til AKO, jf. også tiltak beskrevet i punkt 2 og avsnitt 3.1 over.

Etter de etiske prinsippene § 9 skal ansatte i sitt arbeid unngå avhengighet eller nærhet til personer, foretak eller institusjoner utenfor Norges Bank, dersom forholdet er av en slik karakter at det kan svekke tilliten til Norges Banks uavhengighet og autoritet. Ny og endret styresammensetning i AKO–systemet, samt at nære relasjoner ikke skal utgjøre et flertall i styrene i DSHN eller fondene, vil sikre nødvendig uavhengighet.

Daglig leder av NBIM vil ha tilgang til en stor mengde informasjon og opplysninger i kraft av sin rolle, sin tidligere rolle, og sine personlige relasjoner. I de etiske prinsippene § 8 er det forbud mot å handle basert på innsideinformasjon eller annen konfidensiell informasjon. Forbud mot misbruk av innsideinformasjon er under enhver omstendighet hjemlet i verdipapirhandelloven § 3-3. Ansatte signerer taushetserklæringer og det er rutiner og kontroller for informasjonshåndtering i både AKO og NBIM.

Den foreslåtte strukturen, med en uavhengig tillitsmann og diskresjonær forvaltning av fondsinvesteringer, vil bidra til å skape nødvendig avstand mellom NBIM og Tangens eierinteresser og investeringer. I tillegg gjennomføres følgende tiltak:

Eksisterende generelle kontroller

- Egenerklæring knyttet til eierinteresser i forbindelse med tiltredelse, samt årlig egenerklæring knyttet til eierinteresser, inkludert eventuelle endringer.
- Norges Bank skal forhåndsgodkjenne avtaler om diskresjonær forvaltning.
- Daglig leder i NBIMs eventuelle egenhandel må forhåndsgodkjennes av Juridisk direktør i tråd med de etiske prinsippene. Dette vil skje etter forutgående vurdering og tilråding fra NBIM Compliance.
- Etterskuddsvis rapportering av godkjent egenhandel til NBIM Compliance.
- Kontroll av motpart ved egenhandel for ansatte i NBIM.
- Kontroll av egenhandel for investeringer i leverandører som deltar i en større anskaffelsesprosess.
- Alle ansatte undertegner taushetserklæring ved ansettelse.
- Etablerte retningslinjer og kontroller for håndtering av innsideinformasjon i NBIM. Eksempelvis skal eventuelt mottak av innsideinformasjon eskaleres til NBIM Compliance.
- Ansatte må informere om og eskalere potensielle interessekonflikter knyttet til eksterne engasjementer og personlige relasjoner til NBIM Compliance.

Nye tiltak

- I forbindelse med arbeidsavtalen vil Nicolai Tangen underskrive en rekke erklæringer som skal dekke håndteringen av eierinteressene i AKO og fondsinvesteringene som forvaltes av Gabler.
- Det tas inn klausuler om karantene i arbeidsavtalen.
- Sentralbanksjefen skal forhåndsgodkjenne alle eksterne roller, verv og posisjoner , samt eventuelle endringer i interesser i og tilknytning til AKO-systemet for daglig leder av NBIM. Dette skal dokumenteres og registreres hos NBIM Compliance.
- Rutiner knyttet til oppfølging av daglig leder NBIMs interesser i AKO-systemet og informasjonshåndtering etableres.
- NBIM-ansatte pålegges restriksjoner som gjør at NBIM ikke har forretningsmessig kontakt med AKO-ansatte.

Hovedstyret mener den nye strukturen og tiltakene som er foreslått, herunder en uavhengig tillitsmann som ivaretar Nicolai Tangens eierinteresser i AKO og en diskresjonær forvaltning av hans fondsinvesteringer, demmer opp for mulige interessekonflikter slik at eierskapet og Tangens personlige investeringer ikke står i konflikt med bankens etiske prinsipper.

3.3 Andre forhold

AKO Foundation er en veldedig stiftelse opprettet av Nicolai Tangen med formål å fremme utdanning og kunst, kultur, kulturarv og vitenskap. Styringen av stiftelsen er nå organisert uavhengig av Tangen.

AKO-fondene tilbys globalt og har en vid krets av investorer. Norges Bank kan ikke få oversikt over alle Tangens medinvestorer i AKO-fondene. Dette er konfidensiell informasjon som forvaltningsselskapet ikke har adgang til å utlevere. Administrative tjenester for AKO-fondene, herunder kundekontroll, leveres av Citco Fund Services (Ireland) Limited, som er under tilsyn av Central Bank of Ireland. Citco etterlever blant annet irske regler om kundetiltak («Know Your Customer» - KYC) basert på EU/EØS-rettslige krav om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering.

AKO og Nicolai Tanges investeringer i såkalte skatteparadiser har vært gjenstand for oppmerksomhet. AKO-fondene vil fortsatt være registret på Cayman Islands, men Tangens investeringer vil forvaltes diskresjonært av et norsk foretak og kan endres over tid. Vedlegg 3 gir en nærmere gjennomgang av enkelte skattemessige forhold.

4 Arbeidsavtale for Nicolai Tangen

Arbeidsavtalen med Nicolai Tangen tar utgangspunktet i standard tekst og betingelser banken benytter for ansatte i NBIM. Som andre ansatte vil Tangen være omfattet av arbeidsmiljølovens (AML) bestemmelser om blant annet vern ved oppsigelse og skranker for såkalte «konkurransebegrensende avtaler». Det er overfor ham som «virksomhetens øverste leder» likevel adgang til å avtale unntak fra dette mot etterlønn ved fratreden. For Tangen er det derfor foreslått enkelte slike unntak, basert på at han tilsettes på åremål og stillingens særpreg og selvstendighet som øverste leder for NBIM, samt praksis ved lignende stillinger i markedet.

Basert på en avtale om etterlønn med seks månedslønner, foreslås det avtalt enkelte karantenebestemmelser (punkt 17):

- I en periode på seks måneder etter fratreden kan han ikke, uten Norges Banks skriftlige forhåndssamtykke, være ansatt i, eller yte tjenester til eller ha verv i virksomhet som naturlig har, eller kan ventes å få, kontakt med arbeidsoppgaver eller ansvarsområder tilhørende daglig leder av NBIM (karantene). Tangen skal i samme periode avstå fra å være ansatt i, yte tjenester til, eller gå inn i verv i AKO-systemet.
- Tangen skal i nevnte periode på seks måneder også opprettholde ordningen med porteføljeforvaltning av egne investeringer, inkludert ved bruk av uavhengig tredjepart til å ivareta sin relasjon til forvaltningsselskapet.
- Det samme gjelder ordningen med uavhengig fullmektig som utøver hans stemmerettigheter i DSHN, samt etterlevelse av de øvrige forpliktelser som følger av Deed of Undertaking by Nicolai Tangen related to his employment as CEO NBIM (jf. vedlegg til Arbeidsavtalen)
- I en periode på ett år etter fratreden, skal han avstå fra å påvirke noen av Norges Banks ansatte til å avslutte eller endre sitt ansettelsesforhold.

Avtalen inneholder en særskilt referanse og kobling til ulike forutsetninger for ansettelsesforholdet som etableres i form av formelle erklæringer fra Nicolai Tangen, vedrørende bl.a. hans roller og relasjoner til AKO-systemet, informasjonsbarrierer mot AKO og uavhengig forvaltning i Gabler. I tillegg vil det innhentes lignende erklæringer fra AKO-selskaper knyttet til AKOs relasjoner til Tangen og informasjonssperrer.

Den foreslåtte strukturen for Nicolai Tangens roller og eierforhold i AKO, samt for hans personlige investeringer, ligger til grunn for den fremlagte arbeidsavtalen. Ved undertegning av avtalen vil Tangen iverksette alle gjenværende endringer og tiltak med sikte på at alt er på plass innen tiltredelsen 1. september..

Vedlegg

- Vedlegg 1 Ny struktur for Nicolai Tangens økonomiske engasjementer
- Vedlegg 2 Håndtering av interessekonflikter
- Vedlegg 3 Enkelte skattemessige forhold

Vedlegg 1

Ny struktur for Nicolai Tangens økonomiske engasjementer

I hovedstyrets brev til representantskapet 29. april 2020 ble det redegjort utførlig for Nicolai Tangens gjeldende økonomiske interesser, herunder oppbyggingen av AKO Capital LLP (AKO) og tilknyttede selskaper, samt de forslag til endringer av denne strukturen som forelå på dette tidspunkt.

Representantskapets brev av 11. mai er basert på hovedstyrets svar 29. april 2020 til representantskapet. Der ble det vist til arbeidet med å etablere en modell for å sikre tilstrekkelig avstand mellom SPU og AKO-systemet og Nicolai Tangens personlige formue. Dette arbeidet har fortsatt frem til nå. Det pekes på følgende endringer som nå er avklart:

- Nicolai Tangens eierstruktur i AKO-selskapene er reorganisert og forenklet – hans eierskap i AKO Capital LLP (AKO) er samlet i det nye, heleide selskapet DSHN Philanthropy LLP (DSHN)
- Det settes inn en uavhengig tillitsmann som styremedlem i DSHN med diskresjonær myndighet til å utøve Nicolai Tangens stemmerettigheter i DSHN («the Delegate»). Denne personen kan utpeke nye styremedlemmer ved behov og skal sikre et flertall av styremedlemmer uten nære bånd til Tangen i DSHN.
- Styret i DSHN forvalter selskapets stemmerettigheter i AKO.
- DSHNs samlede stemmeinnflytelse i forvaltningsselskapet AKO reduseres til en minoritetsandel på 43%. I tillegg vil det være to medlemmer i AKO med nære bånd («Close Links») til Tangen.
- DSHN overtar eierskapet til driftsselskapet AKO Capital Managment Ltd (UK). Dette er i dag eiet via AKO Capital (Jersey) Ltd, som skal avvikles.
- Styresammensetningen i flere av selskapene i AKO-gruppen justeres for å sikre nødvendig antall uavhengige personer uten nære bånd til Nicolai Tangen.
- Nicolai Tangen endrer aksjeklasse i AKO slik at han betaler forvaltningshonorar i AKO-fondene på linje med andre eksterne investorer
- Nicolai Tangens investeringer I AKO-fondene overføres til forvaltning etter en "blind trust"-modell. Selskapet Gabler gis et diskresjonært forvaltningsmandat, som også åpner for at midlene kan plasseres i andre fond utenfor AKO-systemet etter Gablers beslutning. Videre oppnevnes en uavhengig fullmektig («Proxy») som skal ivareta Tangens interesser overfor Gabler og motta all rapportering fra Gabler. Informasjonen skal ikke gå videre til Nicolai Tangen personlig.
- Nicolai Tangen avvikler sitt eierskap i AKO General Partner Ltd (Cayman) (AKO GP), som er eiet av AKO Capital Jersey Ltd.

Den nye strukturen tar sikte på å redusere den rettslige risikoen for konsolidering, håndtere relevante interessekonflikter og ellers ivareta omdømmet til Norges Bank. Forslaget til ny AKO-struktur gjennomgås nærmere nedenfor.

Nicolai Tangen selv trer ut av alle verv i AKO-selskaper. Det er ellers gjort en kartlegging av hvilke personer som kan anses å ha nære bånd til Nicolai Tangen slik at det kan danne grunnlag for vurdering av såkalt samordnet opptreden («*acting in concert*») og konsolidering. Dette har betydning for ønsket sammensetning av styrene. I tillegg til den nærmeste familie, er David Woodburn, Henrik Syse og Nicola Staples vurdert som

omfattet av dette. Henrik Syse vil tre ut av alle sine verv i AKO-selskaper, men vil sitte som forvalter («trustee») i AKO Foundation.

DSHN Philantropy LLP (DSHN)
Det skal etableres et nytt UK-registrert LLP (limited liability partnership) som vil ha funksjon som et «morselskap» i AKO-gruppen, *DSHN Philantropy LLP (DSHN)*. DSHN's formål vil være å forvalte Tangens eierinteresser i AKO Capital LLP og gi donasjoner til AKO Foundation. DSHNs utbytte fra AKO Capital doneres til AKO Foundation. Siden alle midlene mottatt av DSHN vil bli donert til AKO Foundation, vil det ikke bli utdelt utbytte til medlemmene (members) i DSHN.

Nicolai Tangen vil i utgangspunktet ha 100 % av stemmerettene i DSHN. Nicolai Tangens stemmeretter i DSHN skal delegeres til en uavhengig tillitsmann så lenge Nicolai Tangen leder NBIM. Erik Keiserud har sagt seg villig til å påta seg oppdraget som tillitsmann. Keiserud har ikke nære bånd til Tangen og er ikke en del av hans omgangskrets. Utøvelse av stemmerettene skal skje på full diskresjonær basis, og Nicolai Tangen skal ikke ha anledning til å instruere Keiserud eller for øvrig kommunisere med styret i DSHN. Det vil være tillitsmannen som ved eventuelle endringer skal oppnevne nye medlemmer og sikre at et flertall i styret i DSHN er uten nære bånd til Tangen. Oppnevnelsen av tillitsmannen er ugjenkallelig fra Tangens side (med visse unntak som ved dødsfall, insolvens mv., eller ved bankens samtykke).

Styret i DSHN vil ha ansvaret for den løpende forvaltningen av selskapet, herunder utøvelse av selskapets samlede stemmeretter og eventuelle andre rettigheter i AKO Capital LLP.

AKO Capital LLP (AKO)
AKO Capital LLP er navet i AKO-gruppen, og er det selskapet i AKO-systemet som genererer inntektene gjennom inngåtte forvaltnings- og distribusjonsavtaler med irskregistrerte AKO UCITS-fond og Cayman Island-registrerte AKO alternative investeringsfond. AKO har konsesjon som forvaltningsselskap og er underlagt tilsyn av britiske finansmyndigheter.

Nicolai Tangen vil før tiltredelse som leder av NBIM besørge at alle hans direkte og indirekte stemmerettigheter i AKO samles i DSHN og samlet utgjør maksimalt 45 % av stemmerettene i AKO. Den samlede direkte og indirekte stemmeandelen til Nicolai Tangen og hans nære bånd skal ikke på noe tidspunkt overstige 45 % av stemmene i AKO Capital LLP så lenge Nicolai Tangen leder NBIM.

Verken Nicolai Tangen eller noen med nære bånd skal sitte i styret eller ha andre verv for AKO så lenge Nicolai Tangen leder NBIM. De som vil sitte i styret i AKO er Patrick Hargreaves (co-CEO AKO), Andrew Dubin (COO AKO), samt et uavhengig styremedlem som er anerkjent i og har erfaring fra fondsforvaltningen. Det skal være mulighet for AKO å erstatte AKO-medlemmene mot notifisering til Norges Bank.

AKO General Partner Limited (AKO GP)
AKO General Partner Ltd er et SPV-selskap (special purpose vehicle) registrert på Cayman Island og administrerer enkelte typer fond. Etter avvikling av AKO Capital Jersey vil selskapet delegere forvaltningen av porteføljeselskapene i fondene direkte til AKO, og ikke lenger via AKO Capital Jersey.

Nicolai Tangen skal ikke ha noen direkte eller indirekte stemmerett i AKO GP. Dersom noen personer som har nære bånd til Nicolai Tangen får stemmeretter i AKO GP, skal

disse, sammen med DSHNs stemmeretter, ikke på noe tidspunkt overstige 50 % av stemmene i AKO.

Styret i AKO GP skal bestå av et flertall av uavhengige (ikke AKO) medlemmer. Verken Nicolai Tangen eller noen personer med nære bånd skal sitte i styret eller ha andre verv for AKO GP så lenge Nicolai Tangen leder NBIM.

AKO-fondene
Forvaltningen av Nicolai Tangens investeringer i AKO-fondene vil på tidspunktet for tiltredelse bli overført til Gabler for diskresjonær aktiv forvaltning, se nærmere nedenfor. Nicolai Tangen vil betale honorar for forvaltningen av AKO-fondene på linje med eksterne investorer.

Nicolai Tangen skal verken sitte i styrene i fondsselskapene eller ha andre verv for disse så lenge han er leder av NBIM

Stemme- og complianceprosedyrer for oppfølging av AKO porteføljeselskaper
For at Tangen ikke skal kunne sies å øve *faktisk innflytelse* på stemmegivningen i porteføljeselskapene i AKO-fondene, til tross for at han formelt sett ikke har noen slik påvirkningsmulighet, er det viktig å påse at også den løpende oppfølgingen av porteføljeelskapene skjer uavhengig av Tangen.

Utøvelse av stemmeretter og andre rettigheter i AKO porteføljeselskapene vil i henhold til interne retningslinjer i AKO skje etter anbefaling fra en *porteføljeanalytiker* i AKO Capital LLP. For å sikre faktisk uavhengighet til Tangen kan ingen av porteføljeanalytikerne ha nære bånd til Tangen så lenge han leder NBIM. Den samme avstanden til Tangen må også sikres for *porteføljeforvalterne* i AKO. Dette er de som faktisk utøver eierrettighetene i porteføljeselskapene på vegne av AKO og deres investorer, etter anbefaling fra porteføljeanalytikerne. Porteføljeforvalterne har kompetanse til å stemme i tråd med eller fravike anbefalingene fra porteføljeanalytikeren, men skal rapportere til AKO Compliance Officer dersom han eller hun velger å fravike en anbefaling.

AKO Foundation
Både Nicolai Tangen og Katja Tangen vil før Tangens tiltredelse som leder av NBIM fratre som forvaltere (*trustees*) av AKO Foundation. Ingen av dem er eller vil være medlemmer (*members*) av stiftelsen. Nye forvaltere blir utpekt av stiftelsens *members*, som fortsatt vil være David Woodburn og Nicola Staples. En av forvalterne vil være Henrik Syse. Det er forvalterne som beslutter utdelinger fra stiftelsen i tråd med stiftelsens vedtekter.

Overføring av Nicolai Tangens øvrige engasjementer til aktiv forvaltning hos Gabler AS
Nicolai Tangens direkte eierandeler i AKO-fond vil bli overført til Gabler ved en avtale om aktiv diskresjonær forvaltning. Gabler har opplyst at de er i prosess med å søke Finanstilsynet om konsesjon for aktiv forvaltning, og at de regner med å kunne få konsesjonen primo september i år. Under forvalteravtalen skal Gabler innenfor investeringsmandatet alene kunne ta alle beslutninger som kreves om kjøp/salg, fondsbytter, stemmegivning mv. på vegne av Nicolai Tangen. Herunder skal Gabler kunne overføre midler til nye/andre fond utenfor AKO-fondene. Dette innebærer at Nicolai Tangen over tid ikke vil kjenne til hvordan hans formue er plassert.

I tillegg inneholder avtalen bestemmelser om utpeking av en uavhengig fullmektig («Proxy») som skal være Tangens representant overfor Gabler under hele den perioden Gabler har Tangens formue til forvaltning. Fullmektigen skal motta informasjon og håndtere all dialog med Gabler på vegne av Tangen. Blaauw Legal Advokatfirma m.n.a, v/adv. (H) Haakon Blaauw har sagt seg villig til å være Tangens uavhengige fullmektig

overfor Gabler i perioden Tangen er ansatt som leder av NBIM, i tillegg til den avtalte karensperioden. Forvaltningsavtalen kan under definerte omstendigheter termineres. Fullmektigen skal i en slik situasjon på vegne av Tangen inngå avtale med ny forvalter.

For det tilfellet at Gabler ikke skulle få konsesjon om aktiv forvaltning innen 1. september, er det lagt opp til at Gabler skal kunne yte investeringstjenester til fullmektigen i tråd med den konsesjonen Gabler har i dag (investeringsrådgiving og kjøp/salg pva. klient), frem til ny konsesjon foreligger.

Se vedlegg for en skissemessig framstilling av forholdet mellom Nicolai Tangen og henholdsvis AKO-selskapene og AKO-fondene.

Oversikt AKO-struktur – medlemmer, styremedlemmer mv.

SELSKAP	MEMBERS (stemmerettigheter)	STYREMEDLEMMER	MERKNAD
DSHN Philantropy LLP (DSHN)	Nikolai Tangen (0) Erik Keiserud (100) David Woodburn* (0) Philip Lawford (0)	David Woodburn*, Erik Keiserud Philip Lawford (CEO i AKO Foundtion)	DHSN overtar Tangens eierandeler i AKO Capital LLP Tangen utpeker Keiserud til å forvalte sine stemmeretter i DSHN.
AKO Capital LLP	DSHN (42) AKO Capital Management Ltd (1) Andre "members" (56), se note 1	Patrick Hargreaves (co-CEO AKO) Andrew Dubin Peter Towler (CCO AKO) [New UK non-exec. dir.]	David Woodburn* og Nicola Staples* vil hver ha en stemme i AKO. Dette medfører at NT til sammen kontrollerer 45 av 100 stemmer i AKO.
AKO Capital Jersey Ltd	[DSHN (100)]		Eierskap selges fra AKO Trust til DSHN. Vil bli avviklet.
AKO Capital Management Ltd	DSHN (100)		
AKO General Partner Limited		Adrian O'Carroll Carsten Lønfeldt and Declan Quilligan	Eierskap overføres i første omgang fra AKO Capital Jersey Ltd til DSHN, og deretter til nye eiere. NT
AKO-fondene		Adrian O'Carroll Carsten Lønfeldt Declan Quilligan	Stemmerettigheter i porteføljeselskaper utøves av porteføljeforvalter i AKO Capital LLP
AKO Foundation	David Woodburn* Nicolai Staples*		Nye trustees utpekes av DW og NS. Henrik Syse* vil bli utpekt som trustee. Vil motta AKO Investment Holding Limited i gave fra AKO Trust

Note 1:

Andre "Members" i AKO Capital LLP (samtlige arbeider eller har arbeidet for AKO Capital LLP):

KAO Corporate Ltd, Gorm Thomassen, David Woodburn, John Mulvihill, Michael Yates, Nicola Staples, Fernando Delgado-Nevares, Peter Towler, Patrick Hargreaves, Andrew Dubin, Christian Reinecke, Torkell Tveitevoll Eide, Andrew Tierney, Ellen Hoyle, John Sönnerhed, Michael Monnelly, Stuart Meldrum, Peter Leach, Maria Ancupova, Stephen Rabel, Neil Dawson, John O'Driscoll, Satvinder Ranu, Franklin Walding, Michael Luciano, Julia Beaver, Mark Henwood, Fabien Colussi and Angus Lund.

*Personer med «nære bånd» til Nicolai Tangen

Bilag til vedlegg 1

AKO proposed structure updated

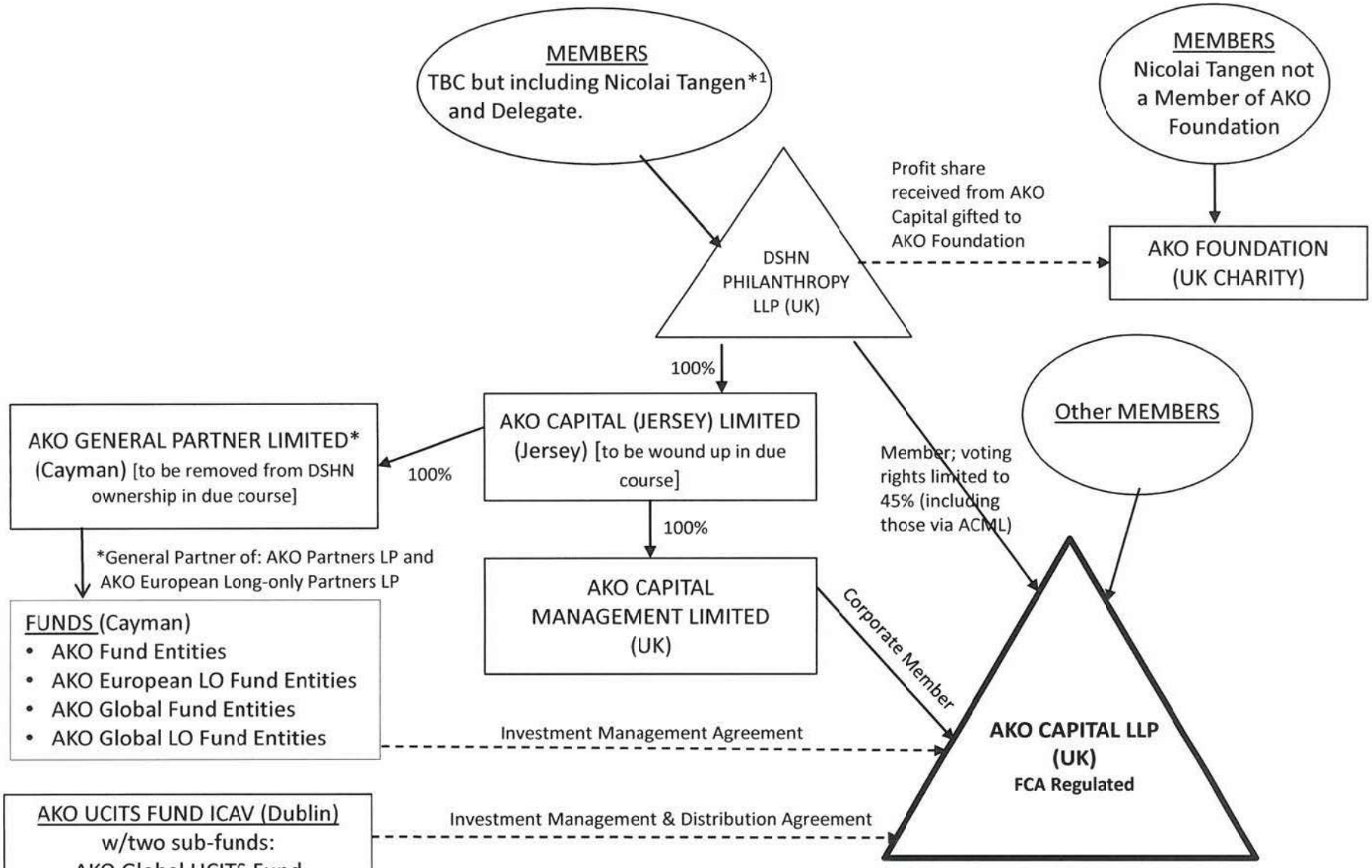

*1 100% controller but voting power delegated to Delegate for period of appointment at NBIM.

Forholdet mellom NT og AKO-selskapene

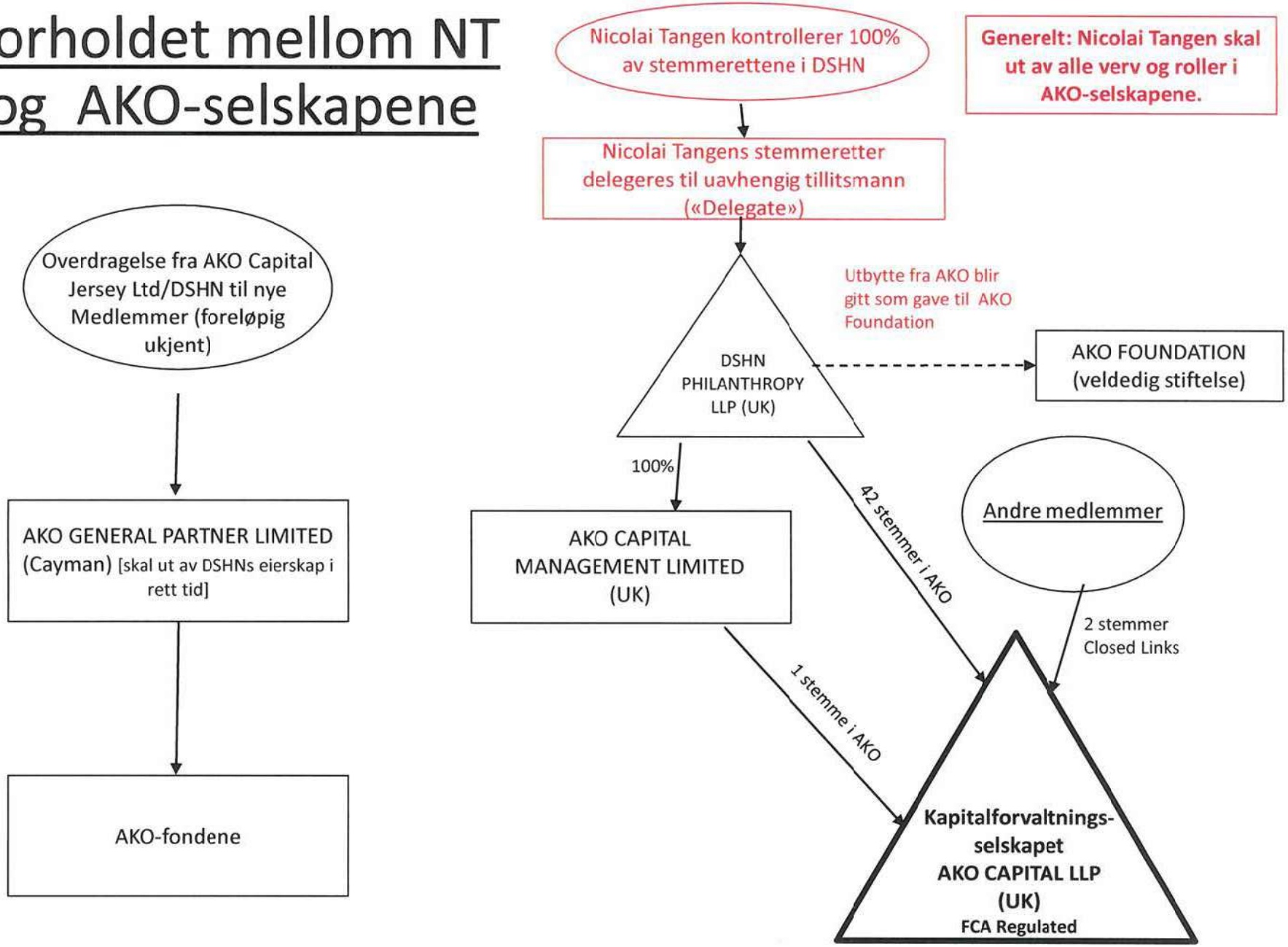

Forvaltning av NTs personlige investeringer i AKO-fondene mv.

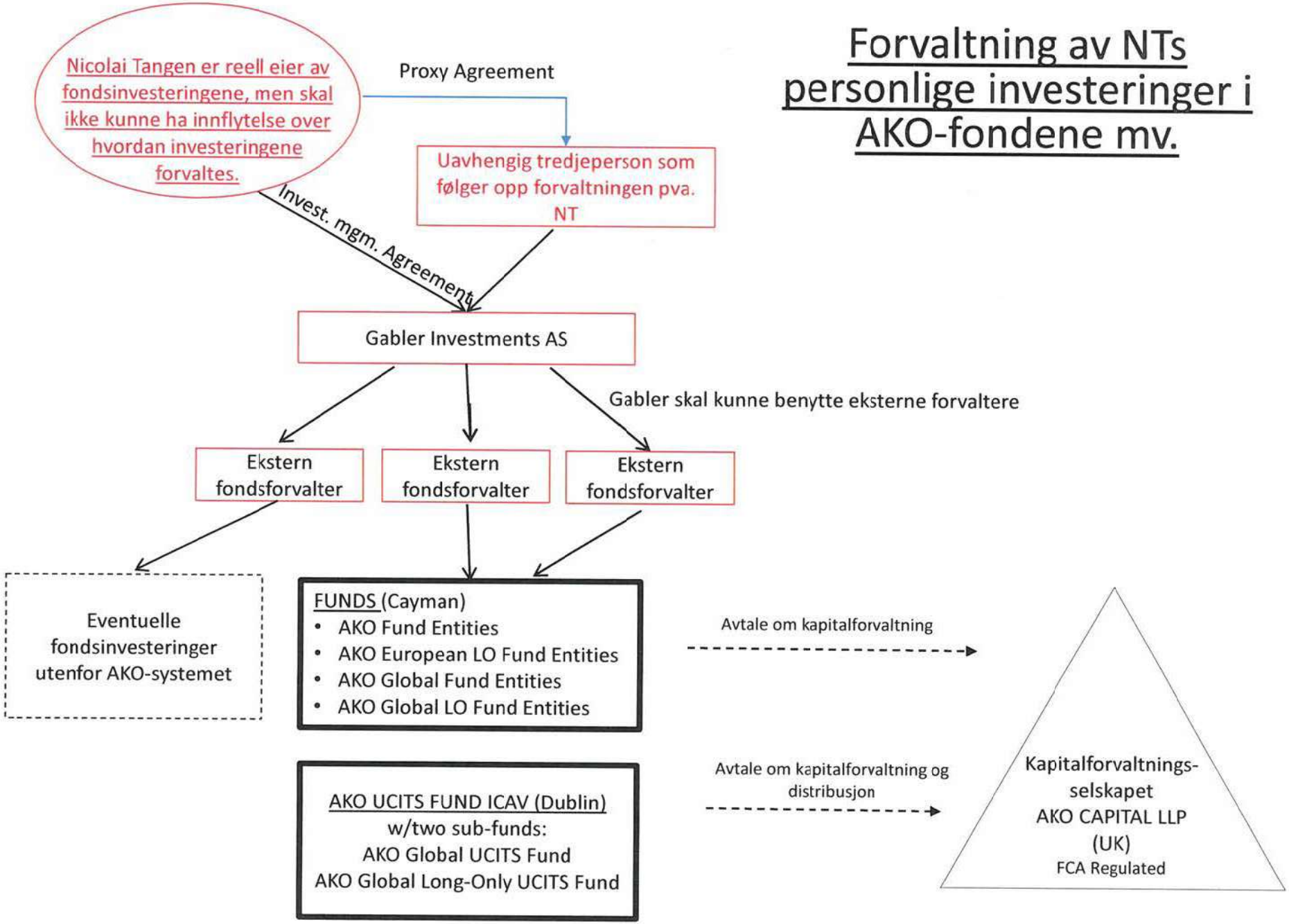

Vedlegg 2

Håndtering av interessekonflikter

1 Innledning

Nedenfor er det redegjort kort for tre hovedtyper av interessekonflikter som er relevante i forbindelse med ansettelsen av Tangen som ny daglig leder av NBIM.

Regulatoriske interessekonflikter
Dette er interessekonflikter som kan innebære regulatoriske problemstillinger for NBIM og/eller Tangen/AKO dersom interessekonflikten ikke håndteres. Håndtering kan skje gjennom å opprette strukturer knyttet til eierinteresser, eiendeler og personrelasjoner som ivaretar konkrete juridiske og regulatoriske krav. Restrisikoen vil være knyttet til forholdet mellom den endelige strukturen og hvordan denne vil bli vurdert av andre relevante interessenter, herunder finansregulatoriske myndigheter, opp mot juridiske og regulatoriske krav dersom det skulle oppstå en uenighet om interessekonflikten er tilstrekkelig håndtert.

Andre interessekonflikter
Dette vil være mulige interessekonflikter knyttet til etterlevelse av bankens etiske regelverk. Slike interessekonflikter kan håndteres gjennom allerede etablerte interne kontrolltiltak eller nye tiltak som bidrar til å redusere risikoen.

Opplevde interessekonflikter
Dette er forhold som kan framstå som en interessekonflikt for eksterne interessenter. Slike interessekonflikter innebærer risiko som det kan være vanskelig å redusere på kort sikt og som det tilrås at hovedstyret aksepterer.

2 Regulatoriske interessekonflikter

2.1 Konsolidering av aksjeeieposter i AKO-fondene og SPU

En særlig relevant regulatorisk problemstilling som kan innebære en interessekonflikt er hvorvidt Nicolai Tangens personlige eierandeler i ulike selskaper gjennom AKO-fondsinvesteringer (porteføljeselskaper) på rettslig grunnlag vil bli konsolidert (slått sammen) med SPUs eierandeler i de samme selskapene.

Det er ulike regulatoriske konsolideringsregler i alle de jurisdiksjoner hvor SPU er investert. I EU-landene er det i første rekke nasjonale konsolideringsregler basert på felles EU-regelverk (Rapporteringsdirektivet, direktiv 2004/109, Tilbudspliktdirektivet, direktiv 2004/25, og direktiv om prosedyrer og kriterier for eierkontroll i finansiell sektor, direktiv 2007/44) som er relevant. Selv om reglene bygger på felles EU-regler, vil det likevel være nasjonale forskjeller både med hensyn til gjennomføring og praktisering.

Ut fra en risikovurdering er konsolideringsregler etter engelsk, amerikansk (US) og fransk rett vurdert. USA og Storbritannia er to land hvor SPU har betydelige andeler av sine investeringer. Det samme gjelder for Frankrike, og dette er i tillegg et land hvor myndighetene har en streng praktisering av konsolideringsregelverket. Gjennomgangen og vurderingene opp mot foreslått AKO-struktur er utført av advokatfirmaet Allen & Overy (A&O). Konsolideringsspørsmålet er vurdert opp mot flere aktuelle regelverk i tre sentrale jurisdiksjoner, inkludert i EU. Dette anses å gi et dekkende bilde for å identifisere nødvendige elementer i en struktur som skal forhindre rettslig konsolidering. Den

strukturen som nå er satt opp for Tangens eierskap i AKO, basert på denne gjennomgangen, innebærer at risikoen for rettslig konsolidering er tilstrekkelig redusert.

2.2 Konsolidering etter UK-regler

Britiske regler om rapportering (flagging) av store aksjeposter
Seksjon 5 i FCAs Disclosure and Transparency Handbook (DTR) gjennomfører EUs rapporteringsdirektiv i England. Flaggeplikt inntrer ved 3 % (konsolidert) eierandel i en britisk utsteder, og ved 5 % eierandel i en ikke-britisk utsteder.

DTR Seksjon 5.2 gir regler om konsolidering av eierandeler mellom to selskap. En person vil etter dette regelverket «kontrollere» en enhet dersom en eller flere av følgende kriterier er oppfylt:

(i) Personen eier majoriteten av stemmerettene i enheten;
(ii) Personen er deltaker i enheten og har rett til å utnevne eller fjerne majoriteten av styremedlemmene;
(iii) Personen er deltaker i enheten og kontrollerer alene, etter avtale med andre deltakere, flertallet av stemmerettene i enheten;
(iv) Personen har rett til å utøve dominerende innflytelse over enheten
  a) som følge av bestemmelse i vedtektene eller
  b) som følge av avtale om kontroll eller
(v) personen har rett til å utøve, eller faktisk har dominerende innflytelse eller kontroll over enheten.

Ved å redusere Tangens samlede stemmeretter i AKO Capital LLP (AKO) til under 50 prosent, vil ikke Tangen lenger ha majoriteten av stemmene i denne enheten, og han vil ikke gjennom sine stemmeretter kunne ha avgjørende innflytelse på AKOs stemmegivning i porteføljeselskapene. Det vil imidlertid kunne stilles spørsmål om Tangen fortsatt «*har rett til å utøve, eller faktisk har dominerende innflytelse eller kontroll over enheten*» gitt hans stemmeandel på 43 prosent. Den indirekte kontrollen som Tangen potensielt kan sies å utøve i AKO, selv etter reduksjon av eierandel til 43 prosent, kan unngås ved at AKO gjøres uavhengig av Tangen ved utøvelse av stemmerett i porteføljeselskapene.

Uavhengig av foreslåtte tiltak er det etter A&Os vurdering lav sannsynlighet for at investeringene i porteføljeselskapene i AKO vil konsolideres med NBIMs investeringer fordi Tangen ikke kontrollerer NBIM (Norges Bank) eller er kontrollert av NBIM i henhold til regelverket. Hverken NBIM eller AKO kan gjennom Tangen ansees for å ha inngått en avtale som forplikter dem gjennom samordnet utøvelse av stemmeretter, til en varig samordnet holdning vis a vis forvaltningen av porteføljeselskapene.

Britiske regler om endring av kontroll i regulerte foretak
Som i resten av Europa har England regler om kontrollerende eierposisjoner (10 % eller mer) i foretak i finansiell sektor (banker, verdipapirforetak, forsikringsselskaper mv.). Reglene krever varsling til og godkjennelse av britiske finansmyndigheter i henholdt til UK Financial Services and Markets ACT (FSMA). Reglene omfatter også bestemmelser om når beholdningen til to eller flere personer skal aggregeres. A&O har ikke identifisert annen regulert næring i UK utover dette, som aktualiserer en konsolideringsproblematikk

Anvendelsen av disse reglene bygger på samme vurderinger som gjengitt ovenfor. Eierandelene i porteføljeselskapene vil ikke konsolideres så lenge AKO er uavhengig av Tangen mht. til utøvelse av hans stemmerett i porteføljeselskapene.

Som under flaggereglene, ansees Tangen ikke for å ha kontroll over eller være kontrollert av NBIM. Det er derfor liten sannsynlighet for at stemmerettene til NBIM og AKO i porteføljeselskapene konsolideres via Tangen.

Derimot vil det under disse reglene være en bredere vurdering av om to aksjeeiere kan sies å ha en «samordnet opptreden» («acting in concert») selv om det ikke finnes en avtale om dette. Vurderingen vil her ta utgangspunkt i hvorvidt en og samme person vil være i stand til å få to aksjeeiere til å opptre koordinert, selv om det ikke foreligger noen mer formalisert avtale om dette

Ved å gjennomføre tiltak som medfører at Tangen slutter å være kontroller av AKO og AKOs utøvelse av stemmerett i porteføljeselskapene gjøres uavhengig av Tangen, reduseres risikoen.

Britiske regler om tilbudsplikt – UK Takeover Code
Også konsolideringsreglene i Takeover Code har bestemmelser om hva som skal anses som «samordnet opptreden»; herunder personer som etter avtale eller ved en fellesforståelse (formalisert eller ikke) samarbeider om å oppnå kontroll over et selskap. Etter engelske regler inntrer tilbudsplikt dersom en eller flere aksjeeiere oppnår en konsolidert eierandel på 30 % i foretaket.

Det må antas at britiske Takeover Panel i en overtakelsessituasjon der Tangen er fellesnevner mellom AKO og NBIM, mest sannsynlig vil reise spørsmål om konsolidering på grunn av en presumsjon om samordnet opptreden, og det er derfor nødvendig med robuste interne regler og kontrollsystem for å unngå mistanke om at slik samordnet opptreden kan forekomme.

Sannsynligheten for at SPUs og AKOs eierandeler i de samme selskapene vil nå 30 prosent på konsolidert nivå, anses imidlertid for å være lav, slik at risikoen for å komme i en tilbudspliktsituasjon er liten.

2.3 Særlige forhold knyttet til franske regler om konsolidering

Etter fransk rett er det presumpsjon for kontroll over et selskap der en aksjonær direkte eller indirekte har mer enn 40 prosent av stemmerettene i selskapet. Vurderingen av hvorvidt noen utøver «kontroll» over selskapet er ellers relativt likt med engelsk rett, men slik at det kun er *aksjonærer* som kan anses å ha en «dominerende innflytelse» i selskapet, og ikke andre personer uten aksjonærstatus.

Presumpsjonen om kontroll ved 40 prosent stemmerettigheter i selskapet kan imidlertid avvises ved at det kan dokumenteres at vedkommende aksjonær ikke har den dominerende innflytelsen over selskapet som stemmerettene skulle tilsi. Ved at Tangen trer ut av alle verv i DSHN og øvrige selskaper i AKO-strukturen, og videre sørge for at disse styrene har et flertall som ikke har nære bånd til Tangen, vurderer A&O det slik at presumpsjonen av kontroll kan avvises ved at han ikke lenger har en posisjon som kontrollerer eller på annet faktisk grunnlag utøver kontroll over AKOs stemmegiving i porteføljeselskapene.

2.4 Vurderinger opp mot amerikansk lovgivning

Konsolidering etter amerikanske «beneficial ownership reporting regime»
Rapportering av eierposisjoner etter det amerikanske verdipapirregelverket gjelder for *reelle eiere* («beneficial owners») av *rapporteringspliktige verdipapirer* (verdipapirer registrert på amerikansk børs eller verdipapir som på annen måte er registrert ihht. amerikansk børslovgivning). Dette omfatter i) personer som erverver *kontroll*, og ii) enhver gruppe av personer som ved avtale opptrer sammen med det formål å erverve, holde,

stemme eller på annen måte disponere over rapporteringspliktige verdipapirer. Overordnet sett så må personer som anses for å ha *kontroll* i et selskap rapportere sine konsoliderte posisjoner i rapporteringspliktige selskap dersom posisjonene er over gitte terskler, og hvert enkelt «gruppemedlem» må rapportere inn sine andeler sammenslått på gruppenivå.

A&Os vurdering er at det er liten sannsynlighet for konsolidering av SPUs og AKO-fondenes investeringer i amerikanske verdipapirer etter dette regelverket, selv om det skulle legges til grunn at Tangen har kontroll i AKO. Det faktum at Tangen er leder av NBIM og eventuelt har kontroll over AKO, vil ifølge A&O ikke i seg selv medføre en plikt for NBIM til å aggregere egne beholdninger med beholdningene til AKO etter dette regelverket. Videre er det A&Os vurdering at NBIM og AKO, forutsatt gjennomføring av de tiltak som er identifisert for å gjøre AKO-gruppen uavhengig av Tangen, ikke kan anses for å inngå i en *gruppe* som er pliktig å aggregere sine reelle rettigheter i rapporteringspliktige verdipapirer.

Regler knyttet til utenlandske investeringer i US – CFIUS
Det amerikanske CFIUS-regimet har som formål å kontrollere utenlandske investeringer i amerikanske selskaper der dette kan ha betydning for nasjonale sikkerhetsinteresser. Committee on Foreign Investments in the United States (CFIUS) er derfor gitt fullmakter til å kontrollere utenlandske investeringer i amerikanske selskaper, der disse investeringene overskrider gitte terskler. CFIUS har en bred tilnærming til sitt mandat, og det kan derfor være vanskelig å avgjøre i forkant hvorvidt en transaksjon vil kunne ha betydning for amerikanske nasjonale sikkerhetsinteresser. Enhver «Covered Transaction» ihht. regelverket vil derfor potensielt kunne bli vurdert (og sanksjonert) av CFIUS.

En transaksjon i et amerikansk selskap vil være dekket av regelverket i følgende tilfeller (være en Covered Transaction):

i) «Covered Control Transaction»: En utenlandsk investor får *kontroll* i et amerikansk foretak,
ii) «Covered Investment»: En investering i et amerikansk foretak av utenlandsk investor som ikke gir kontroll i det amerikanske foretaket, men som gir
   a. adgang til ikke-offentlig teknisk informasjon som er i det amerikanske foretakets besittelse,
   b. rett til styreplass, observatørrettigheter, eller rett til å nominere noen til styret i det amerikanske selskapet, eller
   c. adgang til viktige beslutningsprosesser i det amerikanske foretaket knyttet til kritisk teknologi, kritisk infrastruktur eller sensitive personopplysninger.
iii) «Change in rights»: Endringer i rettigheter hos en utenlandsk investor dersom endringen har som effekt at den må defineres som en Covered Control Transaction eller en Covered Investment.
iv) «Evading or Circumventing Transactions: CFIUS har myndighet til å se nærmere på alle transaksjoner, avtaler eller arrangementer som er innrettet med sikte på å unngå eller omgå CFIUS.

Med *kontroll* menes makten til, direkte eller indirekte, uansett om de utøves gjennom eierskap til et flertall av stemmerettene i en enhet, eller gjennom et dominerende mindretall, ved styrerepresentasjon, stemmegivning gjennom fullmakt eller på annet avtalerettslig grunnlag, formelle eller uformelle arrangementer for samordnet opptreden, eller på annen måte å bestemme eller styre over viktige saker som påvirker selskapet.

Ved gjennomføring av identifiserte tiltak er det A&Os vurdering at det er liten sannsynlighet for at NBIM og AKO til sammen skal kunne sies å utøve *kontroll* etter

CFIUS-regimet. Videre gjennomfører AKO ikke investeringer eller avtaler som er dekket av pkt. ii ovenfor.

Annet
A&O ser det som lite sannsynlig at annen potensiell amerikansk lovgivning som «antitrust merger control» og annen delstatlig «anti takeover»-regimer vil komme til anvendelse. NBIMs investeringsstrategier og det faktum at NBIM og AKO ikke vil inngå avtaler med intensjon om overtakelse av amerikanske selskaper gjør disse regelverkene lite relevante.

3 Interessekonflikter knyttet til etisk regelverk og habilitet

3.1 Innledning

Hovedstyret har fastsatt «Etiske prinsipper for ansatte i Norges Bank», som er felles krav til alle ansatte. Det viktigste formålet med de etiske prinsippene er «å ivareta et godt omdømme og allmennhetens tillit til Norges Bank ved blant annet å sikre at bankens ansatte utfører sine oppgaver på en saklig og uavhengig måte og at de ansatte opptrer lojalt overfor Norges Bank som arbeidsgiver».

I tillegg har sentralbanksjefen og leder for NBIM fastsatt nærmere regelverk som er tilpasset aktuelle interessekonflikter innenfor sine respektive virksomhetsområder.

Leder for NBIM er underlagt både de etiske prinsippene for Norges Bank og de utfyllende reglene for ansatte i NBIM.

For alle ansatte i NBIM er det allerede etablert en rekke kontrolltiltak, som skal redusere omdømmerisikoen for Norges Bank som følge av mulige interessekonflikter. Regelverket for ansatte i NBIM begrenser hva ansatte har adgang til, og det er ulike krav om forhåndsgodkjenning, rapportering og etterfølgende oppfølging og kontroll.

Nedenfor vurderes de viktigste mulige interessekonfliktene knyttet til Tangens eierskap i AKO og hans personlige formue etter de etiske reglene. I tilknytning til de mulige interessekonfliktene omtales aktuelt regelverk, foreslåtte risikoreduserende tiltak og de viktigste eksisterende kontrollene, inkludert forslag til enkelte nye kontrolltiltak.

3.2 Eierinteresser i et kapitalforvaltningsselskap

Etiske regler
I etiske prinsipper § 9 fremgår det at ansatte ikke kan ha eksterne tillitsverv, bierverv eller eierinteresser som er eller kan framstå å være i konflikt med de interesser den ansatte skal ivareta som ansatt i Norges Bank. I foretak innen finanssektoren eller i foretak som er forretningsforbindelser av Norges Bank er eksterne tillitsverv og biverv ikke tillatt.

Det fremgår videre av de etiske prinsipper § 9 at ansatte skal avstå fra handlinger som kan skape eller synes å skape direkte eller indirekte konflikt mellom private forhold og de interesser man skal ivareta som ansatt i Norges Bank, og unngå avhengighet eller nærhet til personer, foretak eller institusjoner utenfor Norges Bank, dersom forholdet er av en slik karakter at det kan svekke tilliten til Norges Banks uavhengighet og autoritet.

Tangens samlede eierinteresser og investeringer er i utgangspunktet en interessekonflikt i forhold til de interesser han skal ivareta for Norges Bank, jf § 9.

Tiltak som reduserer risikoen
Det er laget forslag til ny struktur og rammer for håndtering av Tangens eierinteresser i forbindelse med ansettelsen som daglig leder av NBIM. I den foreslåtte nye strukturen vil Tangen ha en uavhengig tillitsmann som forvalter eierandel og stemmerett, og som mottar

informasjon og deltar i møter knyttet til hans eierinteresser. Det skal ikke være kontakt mellom tillitsmannen og Tangen så lenge han er leder av NBIM.

Det vises til vedlegg 1 med redegjørelse for struktur, roller og eierinteresser for Tangens økonomiske engasjementer for å skape nødvendig avstand mellom SPU og AKO-systemet.

Eksisterende generelle kontroller

- Egenerklæring knyttet til eierinteresser i forbindelse med tiltredelse, samt årlig egenerklæring knyttet til eierinteresser, inkludert eventuelle endringer.

Nye kontrolltiltak

- I forbindelse med arbeidsavtalen vil Tangen underskrive en rekke erklæringer som skal dekke håndteringen av eierinteressene i AKO og fondsinvesteringene som forvaltes av Gabler.
- Sentralbanksjefen skal forhåndsgodkjenne alle eksterne roller, verv, posisjoner, aktiviteter og eventuelle endringer i interesser i AKO-systemet for daglig leder av NBIM. Dette skal dokumenteres og registreres.
- Rutiner knyttet til oppfølging av daglig leder NBIMs interesser i AKO-systemet og informasjonshåndtering etableres.

3.3 Personlige investeringer i utlandet

Etiske regler

Det følger av etiske prinsipper § 7 at ansatte i Norges Bank har adgang til å handle i aksjer, obligasjoner, verdipapirfond samt andre finansielle instrumenter i forbindelse med forvaltning av private formues- eller sparemidler. For leder NBIM er det også regler om forhåndsgodkjenning fra Juridisk direktør.

Eierandeler i verdipapirfond er tillatt etter etiske prinsipper § 7. Etter egenhandelsbestemmelsene for ansatte i NBIM vil egenhandel som skjer gjennom avtaler om diskresjonær aktiv forvaltning ikke være gjenstand for forhåndsgodkjenning, etterskuddsvis rapportering, bindingstid eller begrensningene i mulighet til å handle med derivater. Det er krav om at ansattes avtaler om diskresjonær aktiv forvaltning forhåndsgodkjennes av NBIM Compliance.

Tangens samlede eierinteresser og investeringer utgjør i utgangspunktet en interessekonflikt etter § 9, jf. 2.1.

Tiltak som reduserer risikoen

Tangens direkte eierandeler i AKO-fond og andre personlig eide fond vil bli overført til Gabler for aktiv forvaltning gjennom et diskresjonært forvaltningsmandat, der forvaltningen vil håndteres via en uavhengig tredjepart (fullmektig). Andeler i fond forvaltet av andre forvaltere, vil bli innløst. Noen personlige investeringer i Venture Capital-fond har en lengre tidshorisont, og kan derfor ikke innløses på samme måte. Disse vil bli gitt i gave til AKO Foundation. Tangen vil ikke lenger motta vederlagsfrie forvaltningstjenester eller særskilt informasjon om AKO-fondene.

Eksisterende generelle kontroller

- Egenerklæring knyttet til eierinteresser i forbindelse med tiltredelse, samt årlig egenerklæring knyttet til eierinteresser, inkludert eventuelle endringer.
- Daglig leder NBIMs egenhandel må forhåndsgodkjennes av Juridisk direktør. Dette vil skje etter forutgående vurdering og tilråding fra NBIM Compliance.
- Etterskuddsvis rapportering av godkjent egenhandel til NBIM Compliance.
- Kontroll av motpart ved egenhandel for ansatte i NBIM.

- Kontroll av egenhandel for investeringer i leverandører som deltar i en større anskaffelsesprosess.

Nye kontrolltiltak

- I forbindelse med arbeidsavtalen undertegner Tangen en rekke erklæringer, som skal dekke håndteringen av eierinteressene i AKO og fondsinvesteringene som forvaltes av Gabler.
- Norges Bank skal godkjenne avtalen med Gabler om diskresjonær forvaltning.

3.4 Håndtering av habilitetsspørsmål

Forvaltningslovens habilitetsregler

Nicolai Tangen vil ved tiltredelsen i NBIM eie andeler i fond som dels er investert i samme verdipapirer som SPU. Ved tiltredelsen vil han ha kunnskap om hvilke verdipapirer som på det tidspunkt ligger i de ulike fondene han har andeler i, og det kan reise spørsmål om habilitet ved beslutninger i NBIM som berører slike verdipapirer.

Etter forvaltningsloven vil en person være inhabil «når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til».

Leder for NBIM treffer sjelden beslutninger av en slik art at de påvirker verdien av enkeltaksjer. Det synes videre lite trolig at slike beslutninger skulle medføre en «særlig fordel» eller tap for ham selv. Det kan ellers nevnes at beslutninger om utelukkelse og observasjon vedtas av hovedstyret etter tilrådning fra Etikkrådet og behandling i Eierskapsutvalget.

Tiltak

Det vesentlige er at etter den foreslåtte løsning vil Gabler AS gjennom en uavhengig fullmektig overta forvaltningen av Tangens fondsinvesteringer under et diskresjonært forvaltningsmandat. Sammensetningen i porteføljene vil da endre seg og Tangen vil ikke lenger vite hvilke fond midlene er investert i og heller ikke hvilke porteføljer de ulike fondene måtte ha. Det vil ikke være adgang for fullmektigen til å gi Tangen informasjon av denne art.

Fordi endringene fra den opprinnelige fordelingen mellom (nye og gamle) fond og porteføljer vil skje gradvis, vil banken for å håndtere overgangen etablere rutiner for å håndtere eventuelle habilitetsspørsmål av denne art knyttet til Tangens kjennskap til porteføljen slik den var. Ved eventuell inhabilitet vil den aktuelle beslutning bli truffet av hovedstyret eller etter fullmakt av sentralbanksjefen eller visesentralbanksjefen med særlig ansvar for SPU.

3.5 Håndtering av innsideinformasjon og annen sensitiv informasjon

Etiske regler

Daglig leder av NBIM vil ha løpende tilgang til en stor mengde informasjon og opplysninger i kraft av sin rolle i NBIM. Han vil også kunne ha kjennskap til sensitiv informasjon fra sin tidligere rolle i AKO og gjennom sine personlige relasjoner.

I de etiske prinsippene er det forbud mot å handle basert på innsideinformasjon eller annen konfidensiell informasjon den ansatte har blitt kjent med gjennom sitt arbeid for

Norges Bank jf. § 8. Forbud mot misbruk av innsideinformasjon er under enhver omstendighet hjemlet i verdipapirhandelloven § 3-3.

Det er ingen grunn til å tro at innsideinformasjon eller konfidensiell informasjon vil bli misbrukt. Risikoen er knyttet til eventuell utilsiktet mottak eller bruk av sensitiv og/eller konfidensiell informasjon.

Tiltak som reduserer risikoen
Den diskresjonære forvaltningsavtalen med Gabler der forvaltningen håndteres via en uavhengig tredjepart sikrer at konfidensiell informasjon fra AKO-fondene (og andre fondsinvesteringer) ikke tilflyter Tangen.

Det vil bli utformet erklæringer slik at Tangen ikke har tilgang til eller kan dele informasjon fra AKO-systemet.

AKO skal håndheve taushetsplikt for alle ansatte i forhold til Tangen. De ansatte i AKO skal bekrefte at de etterlever dette ved jevnlig attestering til compliance i AKO. Herunder forbys ansatte i AKO å gi informasjon om saker knyttet til porteføljeselskaper med Tangen eller få informasjon fra Tangen.

Det er en klausul i arbeidsavtalen om taushetsplikt. Den gjelder også etter at ansettelsesforholdet opphører.

Eksisterende generelle kontroller
- Alle ansatte undertegner taushetserklæring og NBIM Code of Conduct ved ansettelse.
- Det er etablert retningslinjer og kontroller for håndtering av innsideinformasjon i NBIM. Eksempelvis skal eventuelt mottak av innsideinformasjon eskaleres til NBIM Compliance.
- Ansatte må informere om og eskalere potensielle interessekonflikter knyttet til eksterne engasjementer, personlige relasjoner mv. til NBIM Compliance.
- Daglig leder i NBIMs egenhandel må forhåndsgodkjennes av Juridisk direktør. Dette vil skje etter forutgående vurdering og tilråding fra NBIM Compliance

Nye kontrolltiltak
- NBIM-ansatte pålegges restriksjoner som gjør at NBIM ikke har forretningsmessig kontakt med AKO-ansatte.
- Det tas inn klausuler om karantene i arbeidsavtalen

3.6 Personlige relasjoner

Etiske regler
Etter de etiske prinsippene § 9 skal ansatte i sitt arbeid unngå avhengighet eller nærhet til personer, foretak eller institusjoner utenfor Norges Bank, dersom forholdet er av en slik karakter at det kan svekke tilliten til Norges Banks uavhengighet og autoritet. Det er relevant å vurdere Tangens relasjoner og eventuelle tiltak etter denne regelen i §9.

Tiltak som kan redusere risikoen
Det etableres ny og endret styresammensetning i AKO–systemet, samt at nære relasjoner ikke skal utgjøre et flertall i styrene i DSHN eller fondene. Det blir gjennomført Integrity Due Diligence (IDD) av selskaper og sentrale personer i AKO-systemet før Tangens tiltredelse.

Eksisterende generelle kontroller
- Det er rutiner for dokumentasjon av eksterne verv og aktiviteter.

- Det er rutiner for dokumentasjon av eksterne møter.
- Ansatte må informere og eskalere eventuelle potensielle interessekonflikter knyttet til eksterne engasjementer, personlige relasjoner mv. til NBIM Compliance.
- Årlig egenerklæring knyttet til eksterne verv og aktiviteter.

3.7 Interesser i en veldedig stiftelse

AKO Foundation er en veldedig stiftelse opprettet av Tangen med formål å fremme utdanning og kunst, kultur, kulturarv og vitenskap.

Etiske regler
Det følger av de etiske prinsippene § 9 at ansatte ikke kan ha eksterne tillitsverv, bierverv eller eierinteresser som er eller kan fremstå å være i konflikt med de interesser den ansatte skal ivareta som ansatt i Norges Bank. Videre er det i § 10 fastsatt at Norges Bank generelt ikke skal gi gaver til forretningsforbindelser og at det under enhver omstendighet ikke er tillatt å tilby eller på annen måte tilgodese forretningsforbindelser noen form for fordeler for å oppnå, eller som kan oppfattes som forsøk på å oppnå avtaler eller personlige fordeler.

Gaver gitt fra AKO Foundation til veldedige formål faller utenfor virkeområdet til de etiske prinsippene. Ut fra stiftelsens formål er det lite sannsynlig at mottagerne av tildelingene vil være forretningsforbindelser av Norges Bank.

Både Nicolai Tangen og Katja Tangen vil før Tangens tiltredelse som leder av NBIM fratre som forvaltere (trustees) av AKO Foundation. Ingen av dem eller deres familie er eller vil være medlemmer (members) av stiftelsen. Nye forvaltere blir utpekt av stiftelsens medlemmer. Det er forvalterne som beslutter utdelinger fra stiftelsen i tråd med stiftelsens vedtekter.

AKO-fondene er forvaltet av AKO Capital LLP som utøver stemmerettighetene i porteføljeinvesteringer i fondene. AKO Foundation har ikke innflytelse over stemmeretten i investeringene. For andre fond som er gitt i gave fra Tangen til AKO Foundation, vil forvalteren for disse fondene utøve stemmeretten. AKO Foundation vil således ikke ha innflytelse på stemmegivingen.

Vedlegg 3

Enkelte skattemessige forhold

Nicolai Tangen har bodd i England og har bygget opp store verdier og omfattende virksomhet der. I forbindelse med tiltredelse i stillingen som leder av NBIM vil Tangen i tråd med hovedstyrets forutsetninger flytte til Norge. Av norske skattemyndigheter vil han trolig bli ansett som skattemessig bosatt i Norge etter norsk internrett. Tangen vil da betale formuesskatt til Norge for hele sin formue. Videre vil han komme til å betale inntektskatt til Norge for sin lønnsinntekt fra Norges Bank.

Basert på en bindende forhåndsuttalelse som Skatteetaten har avgitt til Tangen, vil han ikke betale inntektsskatt til Norge for utdeling av overskudd fra AKO som gis fra DSHN til AKO Foundation..

Personlige investeringer i skatteparadiser
AKO-fondene er registrert i Cayman Island og i Irland, og ett av AKO-selskapene er registrert på Jersey og skal avvikles. Nicolai Tangen skal sette bort forvaltningen av egen formue, herunder andeler i AKO-fondene, til det norske selskapet Gabler i den perioden han leder NBIM. Ved utgangen av hvert år er Gablers bankforbindelse DNB forpliktet til å rapportere inn Tangens eksisterende beholdning, forvaltet av Gabler, til norske skattemyndigheter

AKO Capital er underlagt rapporteringsplikt om egen virksomhet og om virksomheten til de fondsselskapene det har under forvaltning (AKO-fondene). I tillegg til årsregnskap og pliktig informasjon til investorene, har alle forvaltere plikt til å rapportere inn informasjon om hvert enkelt fond til britiske tilsynsmyndigheter

Internasjonale avtaler om utveksling av skatteinformasjon
Norge har inngått informasjonsutvekslingsavtale med både Jersey og Cayman Island, og har i og med avtalen krav på å få utlevert opplysninger som er «..overskuelig relevante for fastsetting, ligning, innkreving og inndriving av de skatter overenskomsten omfatter». Dette inkluderer informasjon om inntekt og utbytte forutsatt at det er «overskuelig relevant».

Terskelen for hva som anses som "overskuelig relevante" («foreseeable relevance» på engelsk) er nokså lav, da det er et ønske om at informasjonsutveksling skal skje i størst mulig utstrekning. I OECDs kommentarer til bestemmelsen står det:

> *"The standard of 'foreseeable relevance' is intended to provide for exchange of information in tax matters to the widest possible extent and, at the same time, to clarify that Contracting States are not at liberty to engage in 'fishing expeditions' or to request information that is unlikely to be relevant to the tax affairs of a given taxpayer."*

Det følger også av skatteavtalen mellom Irland og Norge at begge staters skattemyndigheter er forpliktet til å utveksle relevant informasjon for å kunne oppfylle

bestemmelsene i skatteavtalen eller nasjonale regler knyttet til skatter dekket av skatteavtalen. Ettersom alminnelig inntektsskatt og formue er dekket av avtalen, kan norske skattemyndigheter skaffe informasjon som er relevant for beskatning av Tangens alminnelige inntekt og formue fra irske skattemyndigheter.

I tillegg til informasjonsutvekslingen som er basert på konkrete anmodninger fra norske skattemyndigheter i henhold til bilaterale skatteavtaler, er det regler og internasjonale avtaler for automatisk utveksling av informasjon mellom land. Det mest relevante regelverket her er Common Reporting Standard (CRS) som er utarbeidet av OECD og som de fleste land i verden har tiltrådt helt eller delvis. Dette er basert på en multilateral internasjonal avtale med over 100 land.

CRS er basert på at hvert enkelt land samler inn finansiell informasjon fra finansinstitusjoner basert på nasjonale rapporteringskrav, som så deles med de landene det angår. Dette innebærer at skatteetaten i Norge automatisk og regelmessig vil motta en rekke opplysninger fra andre land om norske skattepliktiges eierskap og finansielle formue og verdier i utlandet. Tilsvarende rapporterer norske skattemyndigheter til andre lands myndigheter. Opplysningene som skatteetaten mottar inngår i de såkalte grunnlagsdataene som danner grunnlag for enten forhåndsutfylling av skattemeldinger eller kontroll av skattepliktige.

Alle de tre jurisdiksjonene Irland, Jersey og Cayman Islands har tiltrådt CRS. Det innebærer at den norske skatteetaten hvert år automatisk mottar informasjon fra disse jurisdiksjonene. Både Jersey og Cayman Islands er medlem av OECD Global Forum on Transparency and Exchange for Tax Purposes. Dette forumet rangerer blant annet land i henhold til standard for utveksling av informasjon. Jersey er her rangert på samme nivå som Norge, mens Cayman Islands er rangert på samme nivå som for eksempel Danmark og Tyskland.

Cayman Islands ble i februar i år lagt til på EUs svarteliste over ikke-samarbeidende jurisdiksjoner for skatteformål. Årsaken til oppføringen er at «*Cayman Islands does not have appropriate measures in place relating to economic substance in the area of collective investment vehicles*», jf. Rådsbeslutning 18. februar 2020. Oppføringen på EUs svarteliste skyldes altså at Cayman Island tillater oppføringer av fondskonstruksjoner uten tilstrekkelig reell økonomisk substans, og ikke på grunn av manglende åpenhet eller adgang til informasjon for andre lands skattemyndigheter. AKO-fondenes kunder skatter til sine respektive hjemland.

NBIMs forventningsdokument til skatt

Temaet skatt og åpenhet er en integrert del av risikoovervåkingen i Statens pensjonsfonn utland (SPU). Som investor i mer enn 9000 selskaper globalt utgjør lukkede jurisdiksjoner og skatteunndragelse en finansiell risiko for fondet. Norges Bank Investment Management (NBIM) har utarbeidet et eget forventningsdokument om skatt og åpenhet, og det er dette forventningsdokumentet som vil ligge til grunn for NBIMs videre arbeid med disse problemstillingene. Norges Bank har i sin gjennomgang av Nicolai Tangens forretningsmessige disposisjoner ikke gjort funn som strider mot prinsippene som dette forventningsdokumentet bygger på.

Vedlegg b.

ARBEIDSAVTALE

Denne avtalen («**Avtalen**») er inngått mellom

(1) Norges Bank, Bankplassen 2, Postboks 1179 Sentrum, 0107 Oslo, Norge, org.nr. 937 884 117, («**Norges Bank**» eller «**Arbeidsgiveren**»), og

(2) Nicolai Tangen, født 10.08.66 («**Tangen**» eller «**Arbeidstakeren**»)

(felles benevnt «**Partene**»)

1. STILLINGEN

1.1 Nicolai Tangen tilsettes som daglig leder for Norges Bank Investment Management («**NBIM**») med virkning fra 1. september 2020, eller fra en annen dato etter nærmere avtale mellom Partene («**Tiltredelsestidspunktet**»).

1.2 Stillingen er på åremål for fem år og opphører fem år etter at Arbeidstakeren har tiltrådt stillingen («**Opphørstidspunktet**»). Norges Banks hovedstyre kan etter utlysning og søknad beslutte eventuell forlengelse av åremålet med inntil fem år, jf. lov om Norges Bank og pengevesenet mv. («**Sentralbankloven**») § 2-13.

2. ARBEIDET

2.1 Arbeidet omfatter daglig ledelse av NBIM og skal følge retningslinjer og pålegg fra hovedstyret. Den daglige ledelsen omfatter ikke saker som etter virksomhetens forhold er av uvanlig art eller stor betydning. For øvrig vises det til den til enhver tid gjeldende stillingsinstruks slik den er fastsatt av hovedstyret.

2.2 Arbeidstakeren kan også bli satt til andre oppgaver, herunder virke som styremedlem i enhver av Norges Banks selskaper etter pålegg fra hovedstyret.

3. ARBEIDSSTED

3.1 Arbeidssted er Norges Banks hovedkontor, for tiden på Bankplassen 2, 0151 Oslo, Norge. Stillingen innebærer reisevirksomhet.

4. VILKÅR FOR ANSETTELSE

4.1 Arbeidstakerens tiltredelse er betinget av

a) tilfredsstillende verifikasjon av all informasjon som er oppgitt under rekrutteringsprosessen, herunder detaljer knyttet til arbeidshistorikk, utdannelse og akademiske resultater,
b) endelige avtalte og avgitte erklæringer fra tredjeparter som angitt i vedlegg 3 (Contractual Undertakings by Third Parties) til arbeidsavtalen.

4.2 For det tilfelle at betingelsene i pkt. 4.1 ikke er oppfylt før Tiltredelsestidspunktet, kan ethvert tilbud om ansettelse trekkes tilbake og denne avtalen trer ikke i kraft.

4.3 Arbeidstakerens ansettelse er videre betinget av

a) tilfredsstillende resultater fra kredittsjekk og vandelssjekk i form av politiattest etter Sentralbankloven § 2-15 (3),
b) aksept av, samt etterlevelse av, vilkår fastsatt av hovedstyret knyttet til organisasjonsstruktur og relasjoner til AKO-systemet, herunder om hans roller og formuesforvaltning for øvrig, se vedlegg 1 (Deed of Undertaking by Nicolai Tangen) og vedlegg 2 (Structure Paper) til arbeidsavtalen, og
c) opprettholdelse av den sikkerhetsklarering som er nødvendig for stillingen til enhver tid, som for tiden er "STRENGT HEMMELIG" / "COSMIC TOP SECRET".

4.4 For det tilfelle at det når som helst etter ansettelsen foreligger brudd på, eller han ikke lenger oppfyller betingelsene i, punkt 4.3, kan dette lede til oppsigelse av Arbeidstakeren.

5. ARBEIDSTID

5.1 Normal arbeidstid i NBIM er for tiden 37,5 timer per uke, eksklusive en pause per dag på 30 minutter. Stillingens karakter tilsier imidlertid at arbeid utover normalarbeidstid må påregnes. Arbeidstakeren har rett til, og ansvar for, å disponere sin egen arbeidstid, herunder til å foreta nødvendige tilpasninger av denne i den utstrekning det foreligger behov for dette.

6. LØNN OG ANDRE YTELSER

6.1 Den årlige lønnen er fastsatt til kr 6 650 000. I juni måned erstattes lønnsutbetaling med opptjente feriepenger, forutsatt at det foreligger slik opptjening.

6.2 Lønnsutbetaling finner sted den 15. dagen i hver måned om ikke annet er særskilt avtalt. Betaling skjer over bankkonto. Fastlønnen vurderes regulert årlig, første gang i 2021.

7. TREKK I LØNN

7.1 Norges Bank har rett til å foreta trekk i lønn i henhold til arbeidsmiljølovens § 14-15 herunder også eventuell feriegodtgjørelse. I tillegg kan det foretas trekk i lønn i følgende tilfeller:

a) Forhåndsbetalt beløp til folketrygden, skatteetaten eller andre institusjoner, foretatt under forutsetning av at Norges Bank ville bli refundert beløpet, og ingen refusjon blir gitt,
b) krav som følge av Arbeidstakerens besittelse eller bruk av eiendom som tilhører Norges Bank,
c) i tilfeller der forhåndsutbetaling for reise overstiger kostnadene med reisen, eller refusjon av utgifter,
d) kostnader forbundet med privat bruk av mobilabonnement i samsvar med Norges Banks policy til enhver tid, og
e) tilbakebetaling av utestående lån til Norges Bank

8. PENSJON OG FORSIKRINGSORDNING

8.1 Fra Tiltredelsestidspunktet blir Arbeidstakeren tilsluttet Norges Banks til enhver tid gjeldende forsikrings- og pensjonsordning.

9. REISE OG REISEGODTGJØRELSE

9.1 Arbeidstakeren vil få dekket alle nødvendige kostnader i forbindelse med reise i henhold til Norges Banks til enhver tid gjeldende reisepolicy.

10. LØNN UNDER SYKDOM

10.1 Lønn under sykdom følger de til enhver tid gjeldende retningslinjer i Norges Bank i den utstrekning disse er mer gunstige enn det som følger av denne Avtalen og lov eller forskrifter.

11. FERIE

11.1 Feriefritid og feriegodtgjørelse ytes etter ferieloven, likevel slik at Norges Bank praktiserer fem ferieuker. Feriepenger utbetales med 12 %.

12. VERV OG ANNET ARBEID

12.1 Arbeidstakeren kan ikke uten Norges Banks skriftlige forhåndssamtykke påta seg, lønnet eller ulønnet, verv eller annet arbeid for egen eller andres regning. Arbeidstakeren erkjenner at hans mulighet til å ha eksterne roller er begrenset som følge av rollen som daglig leder av NBIM og Norges Banks til enhver tid gjeldende retningslinjer. Endringer i hans interesser i og tilknytning til AKO-selskaper skal forhåndsgodkjennes. Se ellers vedlegg 1 og 2 som vist til i punkt 4.3 b).

12.2 Under arbeidsforholdets gang har Arbeidstakeren plikt til å melde fra til hovedstyret om tilbud om stillinger som Arbeidstakeren vurderer å akseptere. Tilsvarende meldeplikt gjelder ved tilbud om verv og planer om oppstart av næringsvirksomhet.

12.3 For øvrig gjelder vanlig lojalitetsplikt under arbeidsforholdets gang.

13. IMMATERIELLE RETTIGHETER

13.1 Immaterielle rettigheter skal i denne Avtalen forstås som enhver registrerbar eller ikke-registrerbar norsk immateriell rettighet, inkludert, men ikke begrenset til opphavsrett, varemerkerett, patentrett og designrett/mønsterrett. I tillegg omfattes informasjon eller informasjonssammenstillinger som må anses som en bedriftshemmelighet eller som er resultatet av en arbeidsinnsats fra Norges Banks ansatte, herunder men ikke begrenset til, erfaringsarkiv for faglige utredninger, dokumentmaler/dokumentstandarder, Norges Banks digitale løsninger, eller kursmateriell.

13.2 Unntatt fra termen immaterielle rettigheter er alminnelig fagkunnskap som ikke er blitt redusert til konkret form, fremgangsmåte eller forretningskonsept.

13.3 Hvis ikke annet er skriftlig avtalt er Norges Bank den eksklusive eneeier av alle immaterielle rettigheter i sin virksomhet, inkludert, men ikke begrenset til slike immaterielle rettigheter som er redusert til en konkret form lagret i fysiske eller digitale dokumentarkiv (inkludert, men ikke begrenset til, Sharepoint, DNA eller annet erfaringsarkiv), eller fremgangsmåter og/eller forretningskonsepter som ligger i Norges Banks digitale produkter.

13.4 Enhver immateriell rettighet som genereres av Arbeidstakeren for Norges Bank uavhengig av tidspunkt og sted, samt enhver immateriell rettighet generert av Arbeidstakeren som bygger på Norges Banks immaterielle rettigheter, skal automatisk og uten formkrav overdras til Norges Bank på det tidspunkt den aktuelle informasjonen er generert. Det samme gjelder immaterielle rettigheter opprettet eller utviklet av Arbeidstakeren løpet av tolv måneder etter Opphørstidspunktet, hvis opprettelsen eller utviklingen er direkte relatert til Arbeidstakerens oppgaver i løpet av de siste tolv månedene av ansettelsen.

13.5 Som eier har Norges Bank en eksklusiv rett til å utnytte ervervede immaterielle rettigheter på enhver måte, uten noen begrensning i tid, sted, format eller medium. Norges Bank står fritt til å tilpasse seg og videreutvikle de immaterielle rettigheter som etter eget ønske, samt overføre og / eller lisensiere rettighetene til en tredjepart.

13.6 Norges Banks immaterielle rettigheter kommer i tillegg til enhver beskyttelse Norges Bank måtte ha i kraft av konfidensialitetsklausuler, og kan kun benyttes innenfor rammene av ansettelsesforholdet.

13.7 Arbeidstakeren vil utføre oppgavene som er nødvendige for at Norges Bank skal beskytte og utnytte de ervervede immaterielle rettigheter, både under og etter Opphørstidspunktet, herunder bidra til utarbeidelse og signering av dokumenter som gjelder Norges Banks registrering av rettigheter i enhver jurisdiksjon.

13.8 Denne bestemmelsen erstatter reglene i arbeidstakeroppfinnelsesloven med mindre annet følger av annen lov eller forskrifter. Denne bestemmelsen skal ikke utgjøre en begrensning av noen ideelle rettigheter etter åndsverkloven § 5.

14. KONFIDENSIALITET

14.1 Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for Norges Bank, plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det man i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite om banken eller andres forretningsmessige forhold eller om noens personlige forhold, jf. sentralbankloven § 5-2. Bankens forretningsmessige forhold omfatter også sikkerhetsmessige forhold. Denne plikten gjelder ikke bare utad, men også overfor andre medarbeidere i banken som ikke har tjenstlig behov for opplysningene.

14.2 Taushetsplikten gjelder også etter at ansettelsesforholdet eller annen form for tjeneste opphører. Taushetsbelagte opplysninger må heller ikke utnyttes i egen virksomhet eller i tjeneste eller arbeid hos andre.

14.3 Enhver som i sitt arbeid eller oppdrag for Norges Bank har eller mottar opplysninger underlagt taushetsplikt, skal beskytte opplysningene forsvarlig ihht. Norges Banks sikkerhetsregelverk. Ingen medarbeider skal aktivt søke taushetsbelagte opplysninger når det ikke er nødvendig for vedkommendes arbeid i banken.

15. OPPSIGELSE

15.1 Gjensidig oppsigelsesfrist er tre måneder med mindre annet følger av arbeidsmiljøloven § 15-3. Oppsigelsesfristen løper fra den første dag i måneden etter at oppsigelsen fant sted.

16. EKSTERNE OG INTERNE RETNINGSLINJER MV.

16.1 Arbeidstakeren plikter å gjøre seg kjent med og etterleve alle Norges Banks interne prinsipper, retningslinjer, prosedyrer eller annet regelverk slik disse er vedtatt til enhver tid. Arbeidstakeren vil med dette etterleve Norges Banks etiske regelverk, inntatt som vedlegg 4 til Avtalen.

17. KARANTENE

17.1 Som virksomheten øverste leder frasier Arbeidstakeren seg rettighetene i arbeidsmiljøloven kapittel 14 A mot kompensasjon i form av etterlønn ved fratreden jf. aml. § 14 A-5. Ved oppsigelse fra Norges Bank eller ved ordinært utløp av åremålsperioden utgjør kompensasjonen 6 månedslønner. Ved Arbeidstakerens oppsigelse utgjør kompensasjonen tre månedslønner som følge av de restriksjoner han påtar seg under punkt 17.2. Kompensasjonen utbetales som månedlige utbetalinger, hvorav første utbetaling finner sted måneden etter faktisk fratreden. Eventuell ny inntekt fra ny arbeidsgiver kommer til fradrag i kompensasjonen. Kompensasjonen kommer ikke til utbetaling for det tilfellet at Norges Bank har gitt skriftlig forhåndssamtykke til fritak fra karantenebegrensningene i punkt 17.2.

17.2 I en periode på seks måneder etter faktisk fratreden, og uten hensyn til av hvilken grunn arbeidsforholdet avsluttes, er Arbeidstakeren, uten Norges Banks skriftlige forhåndssamtykke, uberettiget til å være ansatt i, yte tjenester til eller ha verv i virksomhet som naturlig har, eller kan ventes å få, kontakt med arbeidsoppgaver eller ansvarsområder tilhørende daglig leder av NBIM (karantene). Arbeidstakeren skal i samme periode avstå fra å være ansatt i, yte tjenester til eller ha verv i selskaper i AKO-systemet, inkludert DSHN Philantropy LLP, så langt ikke annet er eller blir avtalt med Norges Bank. Arbeidstakeren skal i nevnte periode på seks måneder også opprettholde ordningen med porteføljeforvaltning av egne investeringer, inkludert ved bruk av uavhengig tredjepart til å ivareta sin relasjon til forvaltningsselskapet, samt for øvrig etterleve Deed of Undertaking by Nicolai Tangen, jf. punkt 4.3 (b).

17.3 I en periode på ett år etter faktisk fratreden, og uten hensyn til av hvilken grunn arbeidsforholdet avsluttes, skal Arbeidstakeren avstå fra å direkte eller indirekte, påvirke noen av Norges Banks ansatte til å avslutte sitt ansettelsesforhold.

17.4 Arbeidstakerens meldeplikt etter punkt 12.2 gjelder tilsvarende så lenge han er omfattet av karantene etter punkt 17.2.

17.5 Hvis Arbeidstakeren opptrer i strid med karantenen eller bryter meldeplikten, kan hovedstyret kreve at det kontraktsstridige forholdet opphører umiddelbart og at det betales en konvensjonalbot tilsvarende inntil seks måneders lønn til Norges Bank.

18. GENERELT

18.1 Ved inngåelsen av denne kontrakten erkjenner Arbeidstakeren at Arbeidstakeren ikke kommer i brudd med noen andre avtaler med noen andre virksomheter eller personer, inkludert, men ikke begrenset til, enhver restriksjon som måtte påligge ham fra hans tidligere arbeidsforhold som vil kunne forhindre Arbeidstakeren i å tiltre denne Avtalen.

18.2 Forøvrig gjelder de tilsettingsvilkår som er gitt i den til enhver tid gjeldende personalhåndbok, med de begrensninger som ligger i Avtalen.

19. TVISTER

19.1 Enhver tvist knyttet til denne avtalen skal avgjøres etter norsk rett.

19.2 Partene skal søke å løse tvister med forhandlinger. Forhandlingsmøte skal avholdes innen 14 dager etter at krav om forhandlinger ble mottatt av den annen part. Dersom forhandlingene ikke fører frem innen en måned fra første forhandlingsmøte ble avholdt, skal tvisten løses ved de ordinære domstoler med Oslo som avtalt verneting.

* * *

Denne Avtalen foreligger i 2 – to – eksemplarer hvorav Partene beholder hvert sitt.

Oslo, 27/5-20

Norges Bank

Øystein Olsen
Sentralbanksjef

Arbeidstakeren

Nicolai Tangen

Vedlegg:

1. Deed of Undertakings by Nicolai Tangen related to his employment as CEO NBIM
2. AKO Structure Paper
3. Contractual Undertakings by Third Parties (ferdigstilles før tiltredelse)
4. Hovedstyrets etiske prinsipper

Svanemerket trykksak, 2041 0654